

Møte onsdag den 7. mars 2007 kl. 10President: *Solveig Horne*

Dagsorden (nr. 58):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime

Presidenten: Representanten Hans Olav Syversen vil framsette et representantforslag.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:03:06]: På vegne av representantene Laila Dävøy, Bjørg Tørresdal og meg selv har jeg gleden av å fremme et representantforslag om tiltak for økt trygghet i byen.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra statsministerens kontor om at følgende statsråder vil møte til muntlig spørretime:

- utenriksminister Jonas Gahr Støre
- statsråd Liv Signe Navarsete
- statsråd Øystein Djupedal

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Per Sandberg.

Per Sandberg (FrP) [10:04:05]: Ikke overraskende har jeg et spørsmål til samferdselsministeren. I en tid da knapphet på bevilgninger til veibygging nesten tvinger samtlige lokalsamfunn til å benytte seg av bompenger, og Regjeringen nesten fraskriver seg alt finansieringsansvar for veibygging i Norge, registrerer jeg at statsråd Navarsete nå imøtekommer sitt eget ønske fra tiden som gruppeleder i fylkestinget i Sogn og Fjordane i 2005, nemlig ved å love nærmere 1 milliard kr til å bygge ei bru i hjemfylket som ikke har tilstrekkelig trafikkgrunnlag for bompenger, og hvor fylket ikke skal forskuttere, slik det blir krevd av andre fylker og kommuner.

Statsråden har altså til hensikt å godkjenne statlig forskuttering uten bompenger til veiprojekter i eget fylke. Ut fra tidligere praksis, både fra denne statsråden og den forrige statsråden, er dette et klart brudd på vanlig praksis, noe som er svært interessant å merke seg, særlig i forhold

til de distriktene som ikke har en egen statsråd innenfor samferdsel.

Mitt første spørsmål blir derfor: Er det tilfeldig at statsråden nå plutselig lover nesten 1 milliard statlige kroner til eget fylke til en bru med årsdøgntrafikk på 45 biler, altså med et meget svakt trafikkgrunnlag, og som fylkesrådmannen i Sogn og Fjordane har frarådd fordi fylket ikke har råd til det?

Mitt andre spørsmål er: Hvor skal disse midlene hentes fra i neste periode? Er det Sogn og Fjordanes egne rammer til øvrige riksveier som skal benyttes, eller er det den generelle stamveipotten som skal brukes, og da på bekostning av andre viktige prosjekter innenfor veibygging?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:06:17]: Eg takkar for dette spørsmålet, for det kan gje meg moglegheit til å rette opp ein del feil som Aftenposten har gjort seg skuldig i i sine oppslag:

Statsråden har ikkje lova 1 milliard kr til Dalsfjordsambandet. Fylkestinget i Sogn og Fjordane har ved to høve prioritert Dalsfjordsambandet på topp i dei fylkesvise prioriteringane av riksvegsløyvingane som fylket har prioriteringsansvar for. Den fyrste prioriteringa vart administrativt overkøyrd av Vegdirektoratet – det var i samband med den førre Nasjonal transportplan – til frustrasjon for heile fylkestinget, inkludert meg sjølv, som var gruppeleiar for Senterpartiet, og som i lag med Høgre, SV og Arbeidarpartiet prioriterte Dalsfjordsambandet på topp.

Når det gjeld riksvegsløyvingar, får alle fylke ein pott til fordeling, og det er fylket sjølv som prioriterer, i motsetning til for stamvegane, der det er Stortinget som prioriterer etter tilråing frå Regjeringa. Difor er det heilt feil òg når Aftenposten set likskapsteikn mellom Dalsfjordsambandet og Lærdalstunnelen, som Opseth så viseleg fekk gjennomført.

Det eg gjorde etter at eg kom inn i departementet, då Vegdirektoratet på nytt ville administrativt overstyre fylkestinget, var at eg sa at fylkestinget sitt vedtak skal stå fast. Det seier eg òg når det gjeld andre fylke. Det er ikkje spesielt for Sogn og Fjordane.

Det som er skjedd her, er at fylkestinget heilt lovmessig har prioritert eit samband. Det skal løyvast innanfor dei ordinære riksvegsløyvingane. Statsråden har ikkje lova ekstraordinære midlar til det. Det betyr at i Sogn og Fjordane får ein mindre pengar til andre tiltak, men det er fylkestinget si prioritering, som dei heilt rett har gjort. (Presidenten klubbar.) Statsråden, som eg no er, blandar seg ikkje inn i det, og fylkestinget får ein ny Nasjonal transportplan til å prioritere ut frå i 2008.

Per Sandberg (FrP) [10:08:31]: Det er veldig interessant at statsråden skylder på enten Aftenposten eller Fremskrittspartiet når det gjelder infrastruktur. I dette tilfellet er det Aftenposten. Men protokollen fra behandlingen i fylkestinget i Sogn og Fjordane er ganske klar: Anbefalingene fra fylkesrådmannen i forhold til denne broen var ikke særlig sterke, men gruppelederen fra Senterpartiet i fylkestinget på den tiden, Navarsete, snudde fylkes-

tinget. Det er det som er riktig i dette tilfellet. At Sogn og Fjordane skal bruke alle sine midler på å bygge denne broen, er jo veldig interessant.

Mitt oppfølgingsspørsmål er, på bakgrunn av den praksisen som statsråden har med å avkreve bompenger fra samtlige lokalsamfunn: Vil nå statsråden legge seg på en annen linje, slik at lokale initiativ fra andre regioner og andre fylker i dette landet vil møte den samme positiviteten fra statsråden til prekære og nødvendige utbygginger og veiprojekt, som f.eks. rv. 136 i Møre og Romsdal, f.eks. rv. 17 i Nord-Trøndelag, f.eks. rv. 86 i Troms? (Presidenten klubber.) Vil statsråden også møte bevilgninger til disse prosjektene med den samme positiviteten?

Presidenten: Presidenten vil minne om den klokken som står foran representanten og foran statsråden.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:09:46]: Statsråden er særst takksam for at representanten tillar meg den store politiske kapasiteten som fylkestingsrepresentant! Det er nok slik at Dalsfjordsambandet vart prioritert i eit breitt forlik mellom fire parti. Det har eg respekt for. Det har eg òg respekt for når det gjeld alle andre fylke. Og dersom det er noko eg har gjenteke i mine møte med ulike fylkestingsrepresentantar, fylkesordførarar o.a., er det at eg skal ha respekt for dei vedtaka som ein gjer lokalt.

Når det gjeld riksvegar, er det altså fylkeskommunen som har prioriteringsansvaret. Så dersom ein i Møre og Romsdal prioriterer nemnde veg, og i Troms og elles, skal eg følge opp prioriteringane på sedvanleg vis og ha respekt for det ein gjer lokalt. Det kan eg love.

Presidenten: Presidenten vil åpne for tre oppfølgingsspørsmål – først Øyvind Halleraker.

Øyvind Halleraker (H) [10:10:54]: Respekt for lokale vedtak og prioriteringer er viktig. Det har vi i Høyre også. Forskjellen mellom oss og statsråden er imidlertid at for oss gjelder dette også lokalpolitikere i Oslo og Akershus – med andre ord Oslopakke 3. Statsråden har sådd tvil om utbyggingen av E18, som også er betegnet som Norges lengste parkeringsplass.

Ny E18 er en viktig forutsetning i det historiske kompromisset for å få løst dette store transportproblemet i hovedstadsregionen. Statsråden er heller ikke fornøyd med vanlige bompenger, hun vil ha rushtidsavgift i tillegg og sender brev om dette til de store byene. Dette er som kjent en hån mot alle som trenger bilen for å få hverdagen til å strekke til. Det er nok et forsøk på å intervensjonere i lokale kompromiss og planer, som hun i alle andre sammenhenger sier hun har respekt for. Kan statsråden nå garantere at hun vil følge sin egen politiske filosofi om å lytte til lokalpolitikere og ha respekt for lokale vedtak?

Presidenten: Presidenten vil minne representanten om hva hovedspørsmålet var. Statsråden kan selv velge om hun vil svare på spørsmålet.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:12:06]: Eg vil gjerne svare på spørsmålet.

Det er ikkje noko prosjekt eg har hatt så mange møte med lokale representantar om som Oslopakke 3. Det er ikkje noko prosjekt eg har vore så oppteken av å halde på rett kurs. At me skal ha KS1, altså kvalitetssikring i tidleg fase, som er eit system som vart innført av høgreregjeringa i førre periode, og som me no vidarefører, betyr at det tek litt lengre tid å få saka igjennom, men for eit prosjekt som Oslopakke 3, som er hundre gonger større enn grensa for KS1, ville det ha vore vanskeleg å forsvare at me ikkje skulle ha hatt ein slik gjennomgang. Me skal ha ein forenkla KS1. Eg har gitt beskjed til mine etatar om at me skal gå fram så raskt som det i det heile er mogleg. Ikkje minst fordi det ligg sterk kritikk med omsyn til Oslopakke 2 her i Stortinget for dårleg statleg styring, har me òg ei plikt til å sikre at alle sider vert belyste. Men det er eit flott prosjekt, og me skal få det igjennom på ein god måte frå Regjeringa si side.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:13:13]: Ja, det er lov å bruke makt når man er statsråd. Venstre har også stor respekt for lokaldemokratiet, og akkurat denne saken kjenner jeg veldig, veldig godt. Dersom dette prestisjeprosjektet, slik som jeg ser det, blir realisert, vil det sluke veimidler for lang tid framover, noe som vil gå ut over veitubedringer andre steder i fylket. Dessuten ønsker vi en likebehandling av andre fylker, slik at de også får samme muligheten som Sogn og Fjordane får her nå. Er statsråden enig i det?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:14:08]: Eg må igjen få slå klinkande klart fast ein ting: Sogn og Fjordane er ikkje annleis behandla enn andre fylke. At Venstre i Sogn og Fjordane var i mindretal i denne saka, og at ein dermed frå Venstre si side sentralt prøvde å overstyre eit fleirtal i fylkestinget, minner ikkje meg om demokrati. Det minner meg om maktmisbruk. Dette gjer ikkje eg. Eg held meg til fleirtalet i fylkestinget, anten fleirtalet i eit fylkesting ynskjer å bruke pengane på eitt stort prosjekt for å utvikle den delen av fylket der ein ser det nødvendig, eller på mange små prosjekt. Det er faktisk ein del av demokratiet når me har lagt prioriteringsansvaret til fylka. Og med den regionreforma som skal innførast i 2010, skal fylka ikkje berre ha prioriteringsansvar, dei skal òg få fullstendig økonomisk ansvar. Då har ikkje lenger statsråden noka som helst hand på det rattet. Det støttar Regjeringa, for me har tru på at vettet er likt fordelt, og at ein rundt i fylka evnar å prioritere dei tiltaka som er viktigast i det enkelte fylket. Det følgjer eg opp som statsråd.

Presidenten: Arne Sortevik – til oppfølgingsspørsmål.

Arne Sortevik (FrP) [10:15:19]: Vettet er nok rimelig likt fordelt, men spørsmålet er jo snarere om pengene blir fordelt på en rimelig god måte.

Jeg skal tilbake til hovedspørsmålet, som altså dreier seg om monumentbygging av en bro i Sogn og Fjordane, hvor det er en årsdøgntrafikk på 45 – kun 45! Riktignok mener Vegvesenet at det skal komme 700 nye trafikanter på døgnbasis hvis man bygger broen. Det er grunnlaget for å være spørrende til at man skyver et flertall, riktignok et flertall i fylkestinget, foran seg, og ikke som statsråd har tydelige syn på hvordan staten bruker sine midler, på hvordan staten eventuelt skal bruke 1 milliard kr på å bygge en broforbindelse på Vestlandet for 45 daglige trafikanter, når det er køer av prosjekter i andre fylker, hvor vi daglig blir minnet om at vi mangler penger til sikre veier. Gode veier redder liv. Det er vi nettopp minnet om gjennom en svensk undersøkelse.

Er dette en klok prioritering som statsråden gir signal om?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:16:32]: Det kan synast som om enkelte representantar meiner at der ein sjølv ikkje er heilt einig i prioriteringa som er gjort lokalt, er ho uklok. Men det kan faktisk vere slik at ein lokalt veit best kvar skoen trykkjer. Kva ein bør prioritere i Hedmark, i Finnmark, i Sogn og Fjordane eller i Vest- eller Aust-Agder, er det faktisk dei representantane der som veit best. Det har eg tillit til, og det har òg Stortinget tillit til. Dei rammene som ein prioriterer innanfor, er gitt i Nasjonal transportplan av førre storting etter tilråding frå høgeregjeringa som sat i førre periode. Dei rammene har fylket prioritert innanfor.

Eg ser ingen grunn verken for Sogn og Fjordane eller for andre fylke til å overstyre fylkestinget sine prioriteringar. Tvert om ynskjer eg både når det gjeld Sogn og Fjordane, Oslo og Akershus, Finnmark – og alle andre fylke – å samarbeide tett for å få sett dei lokale ynska ut i livet så raskt som mogleg, for det er store behov på samferdsels-sida i alle delar av landet.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovedspørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:17:48]: Mitt spørsmål går til kunnskapsministeren.

Norsk skole endres. Prosessen, som startet med PISA og kartlegging av kompetanse, har endt opp med at Arbeiderpartiets skolepolitiske talsperson, som en av de siste, innrømmer enhetsskolens fallitt. Det må anerkjennes at SV og kunnskapsministeren også har kommet seg på kunnskapssporet. Etter en innledning med et hvileskjær på forskning, får kunnskapsministeren sitt eget og SVs program for skole til å se ut som mange feilskjær.

Det synes vi i Høyre er bra, men vi er fortsatt bekymret. Vi ser mange tegn til at kunnskapsministeren ikke helt forstår virkemidlene som må tas i bruk for at Norge skal komme bort fra en skole som bare har topplassering i bråk, uro, manglende disiplin og respekt. I Høyre har vi et mål om å skape en skole som er internasjonalt ledende på kunnskap. Derfor er vi bekymret for kunnskapsministerens gjennomsnittsbetraktninger og utvalgsmetoder som verktøy mot skolens utfordringer.

Når norske elever viste seg å skåre gjennomsnittlig og middels i PISA-undersøkelsen, dekket det nettopp over store variasjoner. Vi er bekymret for bruk av en tippeskupong som kartleggingsverktøy for ferdighetsnivåer til elevene og for vegring mot åpenhet om resultatene. Dette avdekker en manglende forståelse for hva som skal til for å skape sterkt lokalt engasjement og eierskap til utvikling i skolen.

Det er naturlig å spørre kunnskapsministeren om den prosessen han er inne i, vil føre til at han aksepterer at tiltak og kunnskap i skolen forutsetter kunnskap om skolen, og om han aksepterer Kunnskapsloftets krav til måling av og åpenhet om resultatene i skolen.

Statsråd Øystein Djupedal [10:19:43]: La meg først si at denne beskrivelsen av norsk skole, som representanten Gundersen gjør seg til talsmann for, tror jeg det er ingen som har sitt virke i norsk skole, som kjenner seg igjen i.

Norsk skole har veldig mange kvaliteter. Vi har mange dyktige lærere, vi har mange engasjerte elever og mange dyktige skoleledere. Men skolen er i en evig prosess for å bli bedre, der vi har kombinasjoner av kunnskap, selvfølgelig, som det aller viktigste i skolen. Mange av disse tingene må vi gjøre sammen. Den dialogen jeg har med Skole-Norge, gjør at vi nå går sammen.

Jeg oppfattet spørsmålet dit hen at dette dreier seg om nasjonale prøver. De forrige nasjonale prøvene, som den forrige regjeringen hadde ansvar for, ble evaluert sønder og sammen. Dem måtte vi fjerne. De holdt ikke mål kvalitetsmessig, og det var egentlig mer et politisk prestisjeprosjekt for den forrige regjering, et prosjekt som altså ble evaluert sønder og sammen. Det har også den tidligere undervisningsminister Clemet innrømmet.

Det vi da gjorde, var at vi dispenserte fra de nasjonale prøvene og startet en omfattende prosess sammen med de fremste fagmiljøene. De ble pilotert i skolen nå i høst, uten offentlig kritikk overhodet, og de skal fullskala gjennomføres i norsk skole fra høsten av, på femte og åttende klassetrinn i fagene lesing norsk, lesing engelsk og matematikk. De prøver som framkommer, vil i stor grad være den samme typen prøver som man bruker i PISA-undersøkelsen. Det er interessant å høre at representanten Gundersen mener at de nasjonale prøvene vi nå skal gjennomføre i skolen, er som å bruke en tippeskupong, når det evalueringsverktøyet som måler norsk skole internasjonalt – altså PISA – bruker akkurat det samme grunnlaget. Det betyr at hvis dette med de nye nasjonale prøvene som vi skal gjennomføre, er som å bruke en tippeskupong, er også hele PISA-undersøkelsen som en tippeskupong. Denne lettvinde måten å bedømme det på, det som er de fremste skoleforskernes tilnærming til hvordan man måler kunnskap, synes jeg Høyre egentlig skal holde seg litt for god til. Vi ønsker at de resultatene som framkommer gjennom dette, skal være offentlige for dem de angår, for at det skal gjøre skolen bedre. Det skal ikke være noe rangeringsverktøy i offentligheten. Det betyr at lærerne, foreldrene, eleven – selvfølgelig – og skoleeier skal få tilgang på resultatene, for å gjøre skolen bedre. Hele poenget med de

nasjonale prøvene er akkurat dette: Mål grunnleggende ferdighet og gjør skolen bedre!

Gunnar Gundersen (H) [10:21:50]: Jeg noterer meg at kunnskapsministeren bruker mye av svaret til ikke å svare på spørsmålet. Jeg sa ingenting om lærere og skoleledere. Vi har veldig mange dyktige lærere og skoleledere. Det som det dreier seg om, er å gi dem redskaper som gjør at de kan forbedre seg ytterligere, og også gi resultater i skolen som alle er stolte av. Hvis kunnskapsministeren også nærmer seg at det skal være full åpenhet om resultatene, og at vi skal bort fra gjennomsnittsbetraktninger, er vi skjønt enige om hvordan resultatene skal brukes.

Det er et kjent tegn dette med mannen som lå med beina i fryseren og med hodet i stekeovnen. Han sa også at han gjennomsnittlig hadde det bra. Det har norsk skole blitt målt etter altfor lenge. Kunnskapsministeren har ikke kommet med klare signaler om at resultatene i skolen skal være tilgjengelige for alle grupper som resultatene er interessante for. Jeg vil derfor be om at han bekrefter at alle grupper som berøres av skolen, og som har interesse av skolen, vil få tilgang til resultatene på en enkel og grei måte.

Statsråd Øystein Djupedal [10:22:57]: Da må jeg nok en gang si at representanten Gundersen ikke har fulgt godt nok med i timen. Dette er kommunisert fra dag én, fra det øyeblikk oppdraget med de nasjonale prøvene ble gitt til Utdanningsdirektoratet. Hele tiden har forutsetningen vært at disse resultatene skal være kjent for dem det angår: eleven, læreren, foreldre og skoleeier.

Hele poenget med de nasjonale prøvene er at man skal gjøre skolen bedre, at eleven skal få muligheten til å utvikle seg, ikke at han skal henges ut og rangeres, som ved de forrige nasjonale prøvene. De ble i stor grad skandalisert, ikke bare fordi prøvene var for dårlig faglig, men også fordi den forrige regjeringen ønsket å bruke dem som et offentlig rangeringsverktøy, noe som viste seg å være veldig uheldig for skolen.

Vi har aldri snakket om en gjennomsnittsbetraktning. Hvor representanten Gundersen har det fra, vet ikke jeg. Utgangspunktet vårt for hele tilnærmingen til de nasjonale prøver, er at vi skal ha et verktøy i skolen som ikke er omstridt, men som gjør skolen bedre. Derfor har vi også fått mye honnør, ikke minst fra Utdanningsforbundet, fra elevorganisasjonene og også fra foreldrenes egne organisasjoner, for den tilnærming vi nå har. Det er altså bred aksept i Utdannings-Norge for det vi gjorde, i motsetning til hva det var for det den forrige regjeringen gjorde.

Presidenten: Presidenten vil åpne for fire oppfølgingsspørsmål – først Anders Anundsen.

Anders Anundsen (FrP) [10:24:18]: Åpenhet i skolen er viktig, og det er også viktig å ha åpenhet om hvor ressursene blir av. Kunnskapsministeren har vært en av de fremste talsmennene for at de generelle overføringene og økningene i overføringene til kommunene også har ført til

at vi har fått flere lærere i skolen, at det er færre elever pr. lærer.

Fremskrittspartiet har flere ganger fra denne talerstolpekt på at dette ikke er riktig, og at det har vært en rekke undersøkelser som har indikert at disse pengene ikke er kommet frem. Nå kom det for en tid tilbake tre nye undersøkelser som viser at pengene ikke havner i skolen. For en tid tilbake gav Anniken Huitfeldt, som er Arbeiderpartiets skolepolitiske talsmann, i en lokalavis uttrykk for at hvis ikke de generelle overføringene gir det resultatet Regjeringen ønsker, må vi vurdere øremerking.

Er statsråden enig med representanten Huitfeldt fra Arbeiderpartiet – og med Fremskrittspartiet – i at vi nå må vurdere å sette inn øremerkede midler for å sikre at pengene havner i skolen?

Statsråd Øystein Djupedal [10:25:16]: Etter at regjeringen Stoltenberg overtok, har vi overført ca. 18 milliarder nye kroner til kommunesektoren. Det som viser seg, er at det har vært mange hull å dytte disse pengene inn i. Den forrige regjeringen hadde jo sulteføret norske kommuner, noe som gjorde det nødvendig med disse store overføringene. Det vi ser, er at ca. en tredjedel av de pengene vi bruker, går til skolesektoren. Når det gjelder de nye pengene, ser man omtrent det samme tallet, nemlig at en tredjedel har gått til skolesektoren. Men det er riktig, som representanten Anundsen sier, at vi ikke så langt kan måle at det har gått til flere lærerårsverk.

Vår regjerings politikk er at vi ønsker flere lærere i skolen. Læreren er garantisten for kvalitet. Læreren er garantisten for at hver enkelt elev blir sett. Det betyr at jeg nøye vil følge utviklingen når det gjelder lærertetthet. Jeg forutsetter at kommunene vil gjøre den jobben vi har bedt dem om å gjøre, og som Stortinget har bedt dem om, nemlig å få flere pedagoger inn i skolen. Vi nå har gitt kommunene en fast grunn under føttene. De har – skal vi si – fått igjen pusten etter fire år med Høyre. Nå gir vi dem anledning til å bygge kommunen og skolen videre ut, og da skal vi også ha flere lærere i skolen.

Presidenten: Dagrun Eriksen – til oppfølgingsspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:26:25]: I statsrådets første svar gav han en oversikt over mange viktige aktører for å få økt kunnskap i skolen og hos elevene, men han nevnte da ikke hjemmet, selv om det kom etter hvert.

Jeg lurer på: Gjør vi rett, når vi sier at svaret på manglende kunnskap hos elever som også har lavt utdanningsnivå hjemme, er å komme med nye tiltak i skolen? St.meld. nr. 16 for 2006–2007 er god på mange beskrivelser og er veldig god på analyser, men den sier veldig lite om tiltak for hjemmet, tiltak for å sette hjemmet i stand til å være en aktør i barnets læring. Det kan føye seg inn i rekken av denne regjeringens mangel på familiepolitikk.

Kristelig Folkeparti mener at en bevisstgjøring av hjemmets rolle hos lærere og foreldre er helt avgjørende hvis vi skal få økt kunnskap hos barn og gitt dem en utdanning som en god basis i livet.

Mitt konkrete spørsmål er: Vil statsråden ta initiativ til at en økt fokusering på samarbeidet mellom hjem og skole kommer inn som en viktig del i lærerutdanningen og i lærernes etterutdanning?

Statsråd Øystein Djupedal [10:27:34]: Jeg er hjertens enig med representanten Eriksen i at hjemmet har en veldig viktig rolle å spille i barns læring og i utviklingen av skolen. Da vi var barn, var det jo sånn at – skal vi si – foreldrenes engasjement stoppet ved skoleporten, og der overtok læreren. Heldigvis er det ikke sånn lenger. Foreldrene har en mye mer dominerende plass i skolen. Det applauderer jeg, og det ønsker jeg en utvikling av.

Vi ser tydelig at der foreldre har engasjert seg, er barnas skoleprestasjoner bedre. Det betyr at vi på mange ulike vis har styrket familiens rolle i forhold til skolen. I St.meld. nr. 16 tar vi også til orde for at foreldreutvalget for grunnskolen skal få et utvidet mandatområde, nemlig mot videregående skole. Vi ser at mange ungdommer sliter i overgangen fra ungdomsskole til videregående skole, at de faller fra og har vanskeligheter med å tilpasse seg. Her ønsker vi at foreldreutvalget skal ha en mer aktiv rolle, at de skal kunne gi råd og hjelpe ungdom og familiene deres, slik at de kan få en trygg start på den videregående skolen. Men utgangspunktet mitt er ja, jeg mener at samarbeidet mellom foreldre og skole er viktig, og vi vil styrke det på ulike vis.

Presidenten: Odd Einar Dørum – til oppfølgings-spørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:28:36]: Fire år med Bondevik II-regjeringen var veldig bra. Det har ført til at representanten Anniken Huitfeldt og Bård Vegar Solhjell, SV, har erkjent at man må legge trykk på kunnskap i skolen. Det er en kollektiv erkjennelse som er felles for statsråden, Venstre og andre partier. Så jeg tror ikke man skal harselere over fortiden, spesielt når fortiden var nødvendig for at bl.a. SV skulle finne fram til et spor hvor det var helt klart at kunnskap og aktiv kunnskapsformidling er sentralt i skolen.

Jeg skal gå tilbake til utgangspunktet. Jeg oppfatter nå statsråden dit hen at han aksepterer at nasjonale prøver er et pedagogisk verktøy for å måle utviklingen hos den enkelte elev, slik at den enkelte elev skal kunne se hvor han eller hun kan strekke seg. Lærerne skal ha det verktøyet, og det skal være tilgjengelig, slik at vi ut fra dette kan oppleve det som en stortingsrepresentant som meg selv opplevde i en indisk landsby, at en faktisk ser Kunnskapsløftet lagt ut i et klasserom, og en ser hvordan det skinner hos alle, både hos lærere og elever. Jeg oppfatter at jeg har forstått statsråden slik, men jeg vil gjerne be ham si at fire år med Bondevik II-regjeringen var – slik jeg tror – nødvendig for å få både SV og Arbeiderpartiet på rett kurs i forhold til betydningen av kunnskap i skolen.

Statsråd Øystein Djupedal [10:29:43]: Fire år med Bondevik påførte norske kommuner og norsk skole et økonomisk etterslep som gjør at de fremdeles sliter. Etter

at vi har tilført 18 milliarder kr, er kommunene ennå ikke kommet seg helt opp. Det betyr at de fremdeles har puste-besvær, og det er i kommunene den viktigste velferdsproduksjonen er.

Kunnskapsløftet, som jeg oppfatter at representantens spørsmål gjelder, er et felles politisk tankegods fra Stortinget. Det var et enstemmig storting som sluttet seg til Kunnskapsløftet, og det var en lang prosess også før forrige regjering. Både tidligere statsråd Lilletun og statsråd Giske var inne i dette før jeg fikk den store gleden av å gjennomføre Kunnskapsløftet. Det har vært gjennomført med kraft og styrke, og det har vært en stor suksess for skolen. Det er jeg veldig glad for av hensyn til skolen. Utgangspunktet er at vi har et felles politisk tankegods i dette huset. Det gjør også at dette kunnskapsløftet heller ikke er politisk omstridt.

Når det gjelder nasjonale prøver, er det riktig, som jeg har sagt, at vi har gitt et mandat til Utdanningsdirektoratet. Det har vært prioritert i den norske skole. Vi skal fullskala gjennomføre dette til høsten, i to uker i september-oktober. Da vil vi se om det virkelig blir uomstridd. Resultatene skal være offentlige for dem det angår, men jeg skal ikke legge til rette for noen rangering. Det betyr at jeg ikke ønsker at dette skal offentliggjøres i aviser, der skoler skal henges ut. Det er ikke det som skaper god læring.

Presidenten: Jan Tore Sanner – til oppfølgings-spørsmål.

Jan Tore Sanner (H) [10:30:59]: Mandag i forrige uke var Øystein Djupedal ute i VG og jublet over at elevorganisasjonene tar avstand fra SVs program om å fjerne karakterene. Øystein Djupedal var som kjent leder av programkomiteen i SV og fikk gjennomslag for at SV skulle gå til valg på å fjerne karakterer og eksamen. Nå jubler han over at enda flere tar avstand fra SVs program.

Til VG sier Øystein Djupedal at karakterene er kommet for å bli, og at han er veldig glad for at elevorganisasjonene nå støtter karakterer.

Mitt spørsmål er da om Øystein Djupedal nå har gitt opp sin kamp mot karakterene.

Statsråd Øystein Djupedal [10:31:48]: Representanten viser til programkomiteen. Jeg har bestandig vært for karakterer. Karakterer var også utgangspunktet i det arbeidsprogrammet jeg la fram, men et knapt flertall på vårt landsmøte ønsket å fjerne karakterene i ungdomsskolen. Jeg har hele tiden ment at karakterer er et godt måleverktøy hvis det suppleres med annen evaluering. Det er det vi nå gjør. Vi har gitt et omfattende oppdrag til Utdanningsdirektoratet om å sørge for en skriftlig og muntlig evaluering av eleven som er motiverende, altså i tillegg til karakterene på ungdomstrinnet og på videregående trinn, og som et nytt evalueringsverktøy i trinnene under ungdomsskolen. Noe av det aller vanskeligste i skolen er å gi motiverende tilbakemelding til eleven. Det oppdraget som jeg nå har gitt til Utdanningsdirektoratet, har vært et forsømt område i skolen under mange statsråder. Det at man

ensidig har fokusert på karakterer, har gitt – skal vi si – en veldig smal bedømmelse av elevens prestasjoner.

Jeg har god tro på at de nye verktøyene vi nå vil innføre i skolen, vil gi læreren styrke og trygghet i det å gi motiverende tilbakemelding. Vi gjør skolen bedre, og for noen trinn vil karakterer være en del av dette.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Jan Sahl (KrF) [10:33:06]: Jeg vil gjerne stille mitt hovedspørsmål til utenriksministeren.

Kristelig Folkeparti støtter at denne regjeringen ved gjentatte anledninger har gitt uttrykk for at den ønsker å følge opp den nordområdestrategien som Bondevik II-regjeringen igangsatte. Regjeringen, med statsminister Stoltenberg og utenriksminister Gahr Støre i spissen, skapte store forventninger i nord med sin lansering av nordområdestrategien i Tromsø sist høst. Jeg vil si det slik at sigarføringen var svært høy foran et stappfullt auditorium i Tromsø.

I nordområdestrategidokumentet står det bl.a.:

«Regjeringen støtter initiativet om en internasjonal transportkorridor over Narvik havn.»

Det beskrives hvordan Narvik havn spiller en viktig rolle i den internasjonale øst-vest transportkorridoren. Utenriksministeren har selv uttalt seg positivt om prosjektet nå, nærmest som om det bare var et tidsspørsmål før transportlinjene fra Asia til Narvik skulle tas i bruk. Men så: Før helgen besluttet Regjeringen ikke å støtte prøvetransporten som var planlagt i 2007. Som et direkte resultat av denne avgjørelsen er hele prosjektet nå lagt på is, og kontoret i Narvik er stengt. Prosjektet var, etter mitt skjønn, helt avhengig av både verbal støtte og statlig, økonomisk støtte for å komme videre med forhandlinger om en prøvetransport.

Tidligere næringsminister, nå fylkesråd i Nordland, Odd Eriksen, har sagt at han tar avslaget som en bekreftelse på at Regjeringen ikke vil noe særlig mer i nord enn å slippe oljeselskapene til på sokkelen. Han mener at «avslaget til NEW-garantier i realiteten viser at det er en total mangel på vilje til å satse i nord.» Han sier videre:

«Jeg ser ingen politisk vilje i departementet.»

Mitt spørsmål blir da: Hvordan kunne Regjeringen gi nådestøtte til et så positivt og lovende prosjekt, etter løfterike og lovende uttalelser fra utenriksministeren, fra samferdselsministeren og fra fungerende kyst- og fiskeriminister?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:35:19]: Først og fremst er jeg glad for representanten Sahls positive omtale av nordområdestrategien. Sigarføringen kan jeg imidlertid ikke stå inne for. Jeg mener det var et meget realistisk prosjekt – en visjon – vi la fram i Tromsø 1. desember 2006.

Når det gjelder denne konkrete saken, står jeg ved at visjonen om en transport fra Asia fram til Narvik havn, med transport mot de vestlige markedene, fortsatt er spennende og skal vies full oppmerksomhet.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om en statlig redningsaksjon for et selskap som skulle drive prosjektering, var Regjeringen på det tidspunktet ikke beredt til å putte ekstra penger, utenfor de ordinære prosesser, inn i det foreliggende prosjekt. Det handlet her om et selskap der de lokale myndighetene, fylket, hadde vært bidragsyter gjennom lang tid og selv hadde satt grenser for hvor mye mer som kunne legges ned i prosjektet. Vi må nå se på helheten i dette, for å vite hvor vi skal plassere offentlige kroner med hensyn til både forsøksvirksomhet og prosjektering. Men jeg står fast ved at som en del av satsingen i nord, er dette et veldig spennende prosjekt, ikke minst sett i lys av det som skjer av utvikling i Nord-Sverige.

Ellers må jeg si, på vegne av Regjeringen, at jeg ikke kan stå inne for noen av de sitatene som ble gjengitt av representanten Sahl når det gjelder satsingen i nord. Den har mange dimensjoner og mange elementer, og den går igjen på mange departementers budsjetter og planer. Det er en satsing på en bred front, noe ikke minst interpellasjonsdebatten her i Stortinget i går, om samarbeidet med Russland, viste.

Jan Sahl (KrF) [10:36:54]: Jeg vil gjerne stille mitt tilleggsspørsmål til samferdselsministeren.

I budsjettdebatten i 2005 uttalte samferdselsministeren følgende:

«Til representanten Sahl, som omtala ein korridor frå Kina til USA: Det er eit spennande prosjekt. På ministerkonferansen i Verona, der eg var til stades, var òg USA sin samferdsleminister. Eg tok opp saka med han, og me var einige om at denne saka skal drøftast og lyftast vidare mellom våre to land.»

Og videre:

«Og eg kan frå denne talarstolen seie at denne saka skal vere i fokus òg i fleirtalsregjeringa.»

Da er det forunderlig at når dette prosjektet står ved en korsvei, når man trenger statlig verbal og økonomisk støtte for å få gjennomført de forhandlingene og få tatt en prøvetransport, sier man nei. Hva er det som har gått galt i de internasjonale samtalen?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:38:04]: Ingen ting har gått gale i samtalen. Det er heilt rett som utanriksminister Støre seier: Denne saka har prioritet og skal òg ha prioritet i tida som kjem. Årsaka til at vi ikkje løyvde pengar no, har òg min kollega gjort greie for, så eg treng ikkje gjenta det. Saka ligg inne som eit av tiltaka i nordområdestrategien. Ho ligg òg inne som eit av dei prosjekta som Samferdselsdepartementet fokuserer på. Eg vil halde fram med å ha det arbeidet i fokus framover, i lag med mine kollegaer i Regjeringa.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først Ivar Kristiansen.

Ivar Kristiansen (H) [10:38:59]: Jeg vil tilbake til utenriksministeren.

(Kristiansen)

Når utenriksministeren velger å bruke begrepet statlig redivningsaksjon om prosjektet, skjønner jeg ikke hvorfor utenriksministeren selv i Regjeringens dokument har brukt NEW Corridor og Narvik som ett av de beste eksemplene på Regjeringens nordområdepolitikk – godt bakket opp av det lokale Narvik-miljøet, og også flagget som det fremste og selvfølgelig det beste prosjektet fra Nordland fylkeskommune. Den karakteristikken som utenriksministeren velger å gi her, tror jeg han må gå seg en tur i garderoben med og gå gjennom den der. For å si det enkelt: Blir det ikke Narvik som får denne muligheten til å ta seg av den kolossale veksten i eksporten fra Østen til Nord-Amerika, blir det en annen destinasjon på Nordkalotten.

Man må slutte å snakke om alle disse vyene Regjeringen har for nordområdepolitikken, og å snakke om Nord-Norge som mulighetenes landsdel, hvis man ikke er i stand til å fylle dette med innhold. Her har man et konkret, godt prosjekt. Gir man Narvik en ny sjanse?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:40:07]:

Hvis det siste var spørsmålet, svarer jeg gjerne ja på det. Narvik er en viktig havn. Der er et viktig kunnskapsmiljø, og byen er en viktig del av industrifylket Nordland. Så å ha tett dialog om mulighetene som ligger der, det vil vi fortsette med.

Samtidig er det viktig at vi fra Regjeringens side har ansvaret for å se på de konkrete prosjektene, kvalitetene i dem, styringen med dem, og måten de drives på, når vi skal bruke tross alt begrensede ressurser for satsing over et veldig bredt felt. Men jeg kan bekrefte at det vi har skrevet om NEW Corridor, visjonene i forbindelse med den, står vi trygt bak. Vi er opptatt av det og kommer til å jobbe videre med det. Men vi fant at i den rådende situasjonen på det nåværende tidspunkt var det ikke riktig å komme inn med den typen statlige midler.

Presidenten: Kenneth Svendsen – til oppfølgings-spørsmål.

Kenneth Svendsen (FrP) [10:41:01]: Mitt oppfølgings-spørsmål går til utenriksministeren.

Jeg har vært på konferanse etter konferanse der Regjeringen framhever nordområdesatsingen som en viktig del for å få fart på Nord-Norge. Hittil har dette vært ord, ord og ingenting annet enn ord. Hver gang det kommer til handling, skjer det ingenting. Et bevis på dette er at man ikke vil bevilge penger til øst-vest-korridoren i Narvik, på linje med nei til boring etter olje utenfor Nordland og Troms. Hver gang det er snakk om handlinger, er svaret fra Regjeringen nei, unntatt når satsingen omtales i festtaler eller på konferanser. Da er det veldig høy sigarføring.

Men nå er trollet sluppet ut av esken, for nå har den tidligere næringsministeren sagt at det er ingen politisk vilje i departementene. Og ham bør man jo høre på, for han er nettopp kommet fra Næringsdepartementet, som er en viktig del av dette. Mitt spørsmål blir derfor: Er det ikke slik at den såkalte nordområdesatsingen til Regjeringen

kun er ord og ingenting annet, og forstår ikke utenriksministeren at det er begrenset hvor lenge nordlendingene kan føres bak lyset?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:42:10]:

Det er ikke slik at nordområdesatsingen bare er ord. Vi la inn 270 millioner nye kroner til nordområdetiltak i budsjettet i fjor. Dem bruker vi i år, i tillegg til alt det andre som går til nord innen forskning og utvikling innen fiskeri, energi, seismikk, transport osv. Det vil selvfølgelig også gjelde for Nordland. Men det er også slik at når vi får en henvendelse midt i februar om på kort varsel å skulle foreta ekstraordinær innskyting av statlig kapital i et selskap, må det vurderes meget strengt. Jeg tror det ville bli galt for nordområdesatsingen, for Nordland og for de mange spennende prosjektene som er der, om vi ikke også stiller veldig strenge krav til styring, utsikter, drift og ledelse av nyskapende prosjekter. Vi skal være i stand til å ta risiko og sjanser. Det gjør vi på mange områder. Jeg viser igjen til debatten vi hadde i går om forbindelsen over grensen til Russland, og kan bare veldig klart si at det er mye handling og trykk i denne satsingen. Det tror jeg også folk i nord bør merke seg.

Presidenten: Vera Lysklætt – til oppfølgings-spørsmål.

Vera Lysklætt (V) [10:43:21]: Mitt oppfølgings-spørsmål går til samferdselsministeren.

Det står veldig mye som er bra, i den nordområdemeldingen som Regjeringen la fram i desember. Men det er veldig lite som er konkret. Derfor skjønner jeg veldig godt den frustrasjonen som ildsjelene i Narvik og Nordland nå føler, de som har stått på for å få opprettet denne transportkorridoren mellom Kina og USA via Narvik.

Den forrige regjeringen rakk å bevilge tre kvart million til utvikling av NEW Corridor-konseptet som en del av sin nordområdesatsing. Derfor var også gleden stor over at denne regjeringen konkret trakk fram en satsing på dette prosjektet. Men det er da jeg vil spørre samferdselsministeren: Hva med punktet i meldingen som omhandler en eventuell jernbaneforbindelse fra Kirkenes til Nikel og nye flyruter på Nordkalotten? Kan vi vente at disse tiltakene vil bli fulgt opp av Regjeringen, eller vil disse tiltakene kunne få samme skjebne som NEW Corridor i Narvik?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:44:29]: Både nye flysamband og eventuelt togsamband til Nikel er av prosjekta som kjem til å verte vurderte. Det er slik at det alt er planar om betre flysamband frå Kirkenes og austover. Det er flyselskapa som vurderer å opprette nye ruter.

Når det gjeld togsambandet, er det sjølv sagt ei stor sak. Ho krev både planlegging og gjennomføring. Så langt er me på det fyrste stadiet. Den saka er – til liks med NEW-korridoren – eit av prosjekta som skal vurderast framover, og som me vil kome tilbake til i tida som kjem.

Presidenten: Ingebrigt S. Sørffonn – til siste oppfølgings-spørsmål.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [10:45:24]: Oppfølgings-spørsmålet mitt går til utenriksministeren.

Blant dei fine lovnadene som Regjeringa vart vald for å oppfylle, var lovnaden om ei gedigen nordområdesatsing. Andre lovnader, som t.d. full barnehagedekning, storsatsing på miljø osv., har me alt sett at Regjeringa har gått bort frå.

No er det altså skapt betydeleg usikkerheit om Regjeringa sin vilje til å oppfylle den mest konkrete strategien i nordområdesatsinga. Sjølv om både utanriksministeren og samferdselsministeren prøver å bagatellisera, står det knapt til truande når det kjem til konkrete løyvingar. Det vert berre luft.

Det som tidlegare næringsminister Odd Eriksen har sagt i denne samanhengen, er allereie referert. Han konkluderer m.a. med følgjande:

«Jeg ser ingen politisk vilje i departementet.»

Etter dette vert mitt spørsmål til utanriksministeren: Er det me no ser, begynninga på slutten på det som skulle vera ei gedigen nordområdesatsing, eller er det kanskje konturane av ei forsiktig nordområdesatsing av typen «light»?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [10:46:31]:

Først vil jeg bare sterkt ta avstand fra påstanden om at vi har gått bort fra løfter – som representanten Sørfonn refererte til – på f.eks. barnehageområdet. Den største satsingen som har skjedd noensinne, foregår der, og det står Regjeringen, og også jeg, sterkt inne for.

Det er ikke «luft» i nordområdesatsingen. I denne saken mener jeg at Regjeringen har tatt ansvar for en vanskelig beslutning. Vi er nødt til å ta ansvar for hvordan vi bruker statlige kroner overfor et selskap i en krisesituasjon. Vi mente at tiden ikke var inne for å gå inn med disse midlene. Det betyr ikke at vi har sett bort fra visjonen om NEW Corridor, om Narviks rolle og plass, men det setter kanskje en standard for at vi også stiller strenge krav til hvordan prosjekter skal utføres. Hvis man bruker denne saken som et eksempel på at man har få eller små ambisjoner, vil jeg snarere si at dette viser at vi stiller strenge krav. Det er en del av det å ha store ambisjoner for en satsing som skal kunne stå seg over tid.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Odd Einar Dørum (V) [10:47:38]: Mitt spørsmål går til statsråd Djupedal.

Vi har i den senere tid fått innsyn i bruken av Kunnskapsløftets midler i skolen når det gjelder kompetanseutvikling hos lærerne. Dette gjelder i utvalgte kommuner i fjoråret, og det forsterker den uro som vi har fått høre om fra forskjellige hold, bl.a. fra Utdanningsforbundet, men også fra andre. Det synes å peke i den retning at kompetanseutviklingsmidlene i stor grad ikke når lærerne.

Samtidig kan vi konstatere at skolelederne får kompetanse. Det er bra, og det er nødvendig, men det er helt avgjørende for skolen at lærerne får kompetanseutvikling i både fag og pedagogikk. Det er selve grunnlaget for

Kunnskapsløftet, og det er selve grunnlaget for å komme framover.

I Venstre opplever vi det slik at kunnskapsministeren så langt og i stor grad har skjøvet ansvaret for denne utviklingen fra seg, bl.a. ved å vise til lokale skoleeiere.

Det er grunn til å vise til at Kunnskapsløftet er en nasjonal dugnad i et tett samspill mellom nasjonale og lokale myndigheter, et samspill hvor man har en betydelig mulighet for å sørge for at penger kommer dit de skal komme.

Når statsråden ikke tar dette ansvaret, kan han ikke samtidig komme unna det forhold at kunnskapsministeren er den øverste politisk ansvarlige for norsk skole. Så det spørsmålet jeg stiller, er: På hvilken måte vil kunnskapsministeren nå ta ansvar for å rydde opp i det forholdet at etterutdannings- og videreutdanningsmidlene ikke når fram til lærerne? Disse midlene er helt avgjørende for at det skal skinne, slik som jeg opplevde det i en indisk landsby: En jente reiser seg, ser på meg og sier: Vi skal bli uendelig mye bedre enn dere. Og jeg ser en stolt lærer sitte og smile og klappe i bakgrunnen. Når skal vi få det slik at lærerne kan smile – av samme glede – fordi de pengene de skal ha, når fram også her i landet?

Statsråd Øystein Djupedal [10:49:45]: Jeg tar ansvar. Det betyr at disse midlene i stor grad kommer fram dit de skal.

Det som i de første årene av Kunnskapsløftet har skjedd med de store midlene vi nå bruker på etter- og videreutdanning, er at man har prioritert skoleledelse. Det har vært et ønske fra Regjeringen og fra den forrige regjeringen.

Det vi nå ser, er at det er den enkelte virksomhet som bestemmer hvordan pengene skal brukes, og at studiepoengene i noe større grad altså har gått til skoleledere. Mesteparten av de store midlene har selvfølgelig gått til lærerne.

Det er ikke slik at etter- og videreutdanningen i Kunnskapsløftet i hovedsak dreier seg om studiepoengproduksjon. Den dreier seg om innføring i nye læreplaner, enten i form av kurs på skolen eller i form av kurs tilrettelagt utenfor skolen. Dette er helt i tråd med det som er Regjeringens tilnærming til dette, og – ikke minst – det som var den forrige regjeringens tilnærming.

Jeg har i likhet med representanten Dørum registrert at noen lærere har ment at det på den enkelte skole har vært for dårlig dialog om hvordan midlene skal brukes. Det har jeg tatt meget alvorlig. Vi har gått inn i en dialog med KS og med Utdanningsforbundet. Vi står sammen om tolv punkter som skal gi en enda bedre forankring lokalt, slik at pengene i større grad også tilfaller lærerne, og man er enig om hvordan midlene skal brukes.

Det at man i den første tiden med Kunnskapsløftet har prioritert skoleledelse, er viktig og riktig. Skoleledelse er veldig viktig for at Kunnskapsløftet skal kunne gjennomføres, og gir den trygghet for skolens utvikling som vi ønsker. La meg også si at vi følger dette tett. Mitt inntrykk er at både Utdanningsforbundet, de andre organisasjonene i skolen og KS har tatt dette veldig alvorlig.

Det er ikke mulig for meg å bestemme hva midlene i den enkelte virksomhet skal brukes til. Jeg har tillit til at den enkelte skoleeier og skolens ledelse sammen med sine ansatte bestemmer på hvilke områder man har størst behov for påfyll av kunnskap, og innen hvilke områder man har mest behov for å gå på kurs. Det er ikke mulig verken for meg eller for noen annen på statlig nivå å gå så detaljert inn i dette, men vi stiller i år nesten 750 mill. kr til rådighet for etter- og videreutdanning. Det er det største løftet noensinne.

Odd Einar Dørum (V) [10:51:51]: Det er selvfølgelig bra at skolelederne får sitt, men det er helt avgjørende at lærerne får kompetanse ikke bare når det gjelder fagplaner, men også i fag og pedagogikk.

Statsråden kan nå få en skinnende mulighet til å gjøre noe. I en rekke kommuner – Oslo, Bergen og Stavanger – i Telemark fylkesting og, senest, i Egersund fattes det nå vedtak lokalt om å lage forpliktende utredninger om et kompetanseår for lærere. Man vil ha en systematisk videreutdanning for å sørge for at lærerne får faglig og pedagogisk tyngde til å stå i det som er hensikten med Kunnskapsløftet. Det gir statsråden en mulighet til å komme denne lokale energien, som er betydelig, i møte ved f.eks. å være villig til å se på en forpliktende plan for videreutdanning og kompetansegivende kunnskap på nytt, og i hvert fall være villig til å vurdere forsøksordninger når det gjelder dette. Når denne energien kommer nedenfra, må jo en ansvarlig skolestatsråd som har de formål som statsråden nå har proklamert, løpe dem i møte og rope: Her er jeg!

Da er mitt spørsmål til statsråden: Hva vil statsråden gjøre for at vi kan få til forpliktende forsøk med kompetansegivende videreutdanningsløp, f.eks. sammen med kommuner som nå er villige til å drøfte dette?

Statsråd Øystein Djupedal [10:53:02]: I forbindelse med hele Kunnskapsløftet og den store satsingen på etter- og videreutdanning bruker vi over år flere milliarder kr. Det bruker vi bl.a. på læreren, for læreren er det viktigste enkeltmennesket i klassen for at barna våre skal lære mer. Det å gi læreren trygghet, både i forhold til fag, i forhold til hvordan de nye lærerplanene er, og hvordan Kunnskapsløftet er, er veldig viktig. Derfor har de prosessene som vi nå har vært gjennom sammen med lærerne og KS, vært svært nyttige og viktige for alle parter. Vi er også ganske tydelige på den lokale forankringen, med hensyn til hvordan man skal bruke disse midlene på en best mulig måte.

La meg også si at videreutdanning er prioritert på noen områder også i Kunnskapsløftet. Det gjelder naturfag, og det gjelder språkfag. Derfor er det mange lærere som nå har fått studiepoengproduksjon innenfor naturfag og språkfag, og også innenfor andre fag hvis en lokalt har ønsket det. Forankring lokalt og rammeverket rundt det gir denne muligheten.

Vi vil i mange år framover bruke betydelige midler på å satse på skolen, på etter- og videreutdanning av lærere. Det gjør vi med statlige midler, men også skoleeier, altså

KS, (presidenten klubber) har tatt til orde for et betydelig kompetanseløft for lærerne.

Presidenten: Presidenten vil igjen minne om klokka som står på talerstolen. Når det røde lyset slukkes, er tallet ute.

Presidenten vil åpne for oppfølgingsspørsmål – først Dagrun Eriksen.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:54:33]: Kompetanseutviklingen som Bondevik II-regjeringen satte i gang, er meget viktig for å sette lærerne i stand til å gjennomføre Kunnskapsløftet på en god måte. Jeg synes også det er bra at kommuner og fylkeskommuner bidrar så mye med egne penger som det de gjør, men jeg kjenner en liten uro når det kanskje ikke gir så gode resultater som det vi ønsker. Dette er likevel tiltak som er igangsatt for lærere som allerede er ute i skolen.

For Kristelig Folkeparti er det også viktig hvilken start vi gir de nyutdannede lærerne, og hvilken kompetanse vi gir dem med på veien. Mange nyutdannede lærere gir beskjed om at de føler seg utrygge i klasseromssituasjonen. Det å få tilbakemeldinger og innspill som kan gjøre den situasjonen tryggere, er viktig. Kristelig Folkeparti har derfor foreslått å få til en mentorordning for nyutdannede lærere, hvor erfarne lærere knyttes opp mot en ny lærer det første arbeidsåret. På den måten kan vi sikre og ivareta den kunnskapen som fins. Vil Regjeringen ta dette inn i en helhetlig tenkning rundt kompetansestrategien for lærere?

Statsråd Øystein Djupedal [10:55:38]: Det er ett av mange forslag vi vurderer. Det er også et godt forslag.

Vi har akkurat hatt en evaluering av allmennlærerutdanningen, foretatt av NOKUT. Den gav et ganske nedslående resultat. For enkelte av våre høyskoler var resultatene spesielt nedslående. En av de tingene det ble pekt på, er at det har vært liten sammenheng mellom teori og praksis. Mange lærere sier at de får et praksissjokk når de kommer ut i skolen. Utdanningen har vært for teoretisk forankret, og ikke forankret i klasserommet. Det er en av de tingene vi nå er inne i en prosess med, og som vi vil gjøre endringer på.

Vi må ha en bedre lærerutdanning og en bedre praksis knyttet til lærerutdanningen, slik at de unge nyutdannede lærerne føler seg trygge i møtet med eleven i formidlingen av kunnskap, at de ikke føler utrygghet i forbindelse med dette. Derfor er det en av de viktige utfordringene vi tar tak i. Å innføre en mentorordning kan være et godt forslag, men vi har nok bruk for flere forslag enn bare det. For som sagt: Evalueringen gav et godt grunnlag for å gjøre ganske store endringer i lærerutdanningen, når det gjelder både innhold og struktur.

Presidenten: Anders Anundsen – til oppfølgingsspørsmål.

Anders Anundsen (FrP) [10:56:46]: Det er én innsatsfaktor som er viktigere enn alle andre innsatsfaktorer

for å sikre kvalitet i skolen, og det er kompetente lærere. Det viser all forskning.

For å bedre kompetansen til lærerne må man følge to veier. Den ene er det langsiktige løpet. Jeg forventer faktisk at statsråden legger frem en stor reform om allmennlærerutdanningen, som bl.a. medfører at vi får et femårig løp med krav til fordypning. Den andre er å følge opp de lærerne som faktisk er der. Det er de som i første rekke skal gjennomføre Kunnskapsløftet. Da Stortinget for en tid tilbake behandlet et forslag om en forpliktende plan for lærere på individplan for å sikre at lærerne på individplan får den nødvendige etter- og videreutdanning, gikk regjeringspartiene imot.

Jeg opplevde at statsråden ikke svarte på spørsmålet fra representanten Dørum om hvorvidt statsråden vil ta et initiativ som sikrer lærernes rett til etter- og videreutdanning, slik at de settes best mulig i stand til å gjøre jobben sin. Jeg vil utfordre statsråden på nytt: Hva vil statsråden konkret gjøre for å sikre at den enkelte lærer får det kravet om etterutdanning som ligger i Kunnskapsløftet, oppfylt?

Statsråd Øystein Djupedal [10:57:55]: Igjen er jeg selvfølgelig hjertens enig i at den viktigste i klasserommet er læreren. Lærerens kompetanse, kunnskap og trygghet i utøvelsen av læreryrket er veldig viktig for at barna våre skal lære mer, og for at skolen vår skal bli bedre. Det betyr at vi har en utfordring overfor de nye lærerne knyttet til lærerutdanningen, men at vi også har en utfordring overfor de lærerne vi har. De lærerne vi har, skal vi ha i mange år. Det er dyktige lærere, og de skal føle at samfunnet satser på dem. Det er det vi nå gjør.

Det kunnskapsløftet, det kompetanseløftet vi er inne i, er det største enkeltløftet for noen yrkesgruppe noensinne. Staten tar halvparten av regningen. Kommunen, skoleeieren, tar den andre halvparten. Over disse årene som Kunnskapsløftet innføres, vil det bli brukt over 2 milliarder kr på etter- og videreutdanning. Det er klart at vi som samfunn forventer at vi skal få noe igjen for det, at vi skal få bedre skoler og bedre elever.

Hva vi skal gjøre i etterkant av Kunnskapsløftet når det gjelder etter- og videreutdanning av lærere, har Regjeringen så langt ikke drøftet. Jeg vil anta at det vil bli en diskusjon, for etter- og videreutdanning av lærere, som av mange andre yrkesgrupper, er en kontinuerlig prosess. Vi har tatt et ekstraordinært løft nå knyttet til innføringen av Kunnskapsløftet, men i hovedsak er etter- og videreutdanning også skoleeiers ansvar. Vi må derfor ha en dialog med KS om hvordan vi skal gå videre når det gjelder dette.

Presidenten: Gunnar Gundersen – til oppfølgings-spørsmål.

Gunnar Gundersen (H) [10:59:14]: Midlene kommer dit de skal, sa statsråden. Det lurer jeg på om han egentlig vet. Jeg tror det er veldig fornuftig, særlig hvis det er resultat av et veldig aktivt lokalt eierskap, at man satser på skoleledelsen og oppgradering av skoleledelsen.

Er det noe som mange rapporter tyder på, er det at norske skoler trenger en oppgradering av skoleledelsen.

Det som imidlertid er dramatisk, er at vi ikke har noen systematisk oppfølging av om etter- og videreutdanningsmidlene kommer fram til de personene som skal nyte godt av dem. Jeg har tidligere spurt kunnskapsministeren om det vil bli satt i verk tiltak som systematisk innhenter informasjon om hvordan midlene blir brukt. Vi har lokalt skoleeierskap i Norge. Det skal vi hegne om, og det skal vi utvikle. Men det forhindrer ikke, som Dørum sa, at et samarbeid mellom staten og kommunene tilsier at staten skal hente inn informasjon.

Har kunnskapsministeren nå satt i gang systematisk informasjonsheving, slik at man får vite hvordan midlene faktisk brukes ute i kommunene?

Statsråd Øystein Djupedal [11:00:18]: Det er en rapport fra Fafo, som er bestilt, og som er grunnlaget for mye av denne debatten, om kunnskap om den lokale forankring. Utgangspunktet er at det er svært vanskelig – for ikke å si umulig – for en statsråd å være så tydelig på at *den* skolen, at *den* læreren, skal ha etter- og videreutdanning på akkurat disse områdene. Jeg har tillit til at skoleeier, skoleledelse og lærere sammen blir enige om det. Derfor har vi hatt en omfattende prosess med mange møter mellom mitt departement og KS og Utdanningsforbundet, der vi nå er enige om tolv punkter for veien videre. Hovedutfordringen her dreier seg om lokalt eierskap, lokal forvaltning, lokal innsikt og medbestemmelse. Mitt inntrykk er nå at lærerne er godt fornøyd med den prosessen vi har vært inne i, godt fornøyd med resultatet av den.

Hvordan man velger å bruke disse midlene – om man velger å bruke dem på studiepoengproduksjon for noen lærere, eller om man har mulighet til å gå på kurs over noen dager for å lære om innholdet i Kunnskapsløftet – vil jeg igjen si: Det er opp til den enkelte skoleeier i samarbeid med lærerne og skoleledelsen. Og la meg si at jeg har tillit til at skolen håndterer dette, men hvis det på nytt viser seg at det er uro eller usikkerhet om de store midlene til dette, er vi når som helst parat til igjen å møte Utdanningsforbundet, KS og andre aktører i skolen. Men vi har nå altså hatt en omfattende møteserie. Og jeg tror at dette nå er i orden.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Morten Høglund (FrP) [11:01:39]: Jeg vil få stille et spørsmål til utenriksministeren.

I forrige uke kom statsministeren med et voldsomt angrep på Siv Jensens kritikk av FN. Han gikk så langt som til å si at Fremskrittspartiet fornærmer tusenvis av norske FN-soldater, at Fremskrittspartiets politikk vil føre til internasjonal lovløshet, og at Norge vil bli mer isolert – for å ta noen av høydepunktene.

Det virker som om vi har tråkket på noen veldig ømme tær. Kritikk av FN blir nesten som blasfemi, eller som om en nordmann skulle driste seg til å stille spørsmål ved om vi har for mye skisport på tv.

Det kunne være interessant å få vite om utenriksministeren støtter de formuleringer statsministeren kom med, særlig etter at informasjonssjefen i FN-Veteranenes Landsforbund mener at statsministeren blander kortene. Han avviser den påståtte fornærmelsen. VG mener på lederplass at Stoltenberg gjør seg skyldig i en gammel norsk synd, nemlig å omtale FN nærmest som en «hellig ku».

Er det slik at det i den norske debatt ikke er rom for grunnleggende kritikk av FN, og at den kritikk som f.eks. Fremskrittspartiet kommer med, automatisk må avfeies og gis ekstreme merkelapper?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:02:57]: Det er rom for å gi kritikk av FN. Og jeg tror statsministeren kanskje er det fremste eksempel på en som har engasjert seg i konstruktiv kritikk, ved at han har brukt mye av sin tid på å lede panelet FN har for å reformere og endre FNs måte å drive humanitært utviklingsarbeid på, noe som bl.a. har ført til at det nå gjennomføres pilotprosjekter i åtte land, med ett FN på landnivå. Det er en type tilnærming der man endrer måten FN jobber på, for å få det bedre.

Jeg var ikke i Norge i forrige uke, som representanten vil være klar over, og fulgte ikke debatten fra innlegg til innlegg. Men det jeg vil si som en grunnholdning, er at en tilnærming til FN med kritikk som har til hensikt å etterlate tvil om FNs rolle i verdenssamfunnet ut fra FNs charter, de oppgavene det skal fylle, stiller jeg meg kritisk til. Den bølgen finnes i veldig sterk grad, bl.a. i USA, der man gjennom kritikk av FN vil ha mindre FN, eller som man gjerne sier i amerikansk debatt: ta av etasjene på FN-bygningen. Men jeg synes at en kritikk som går i retning av å se på hvordan vi bruker midlene bedre, hvordan vi gjør innretningen av arbeidet bedre for å leve opp til charterets bestemmelser, det trenger FN. Og FN skal vite at Norge slik sett vil være en kritisk støttespiller, det var også ord jeg brukte overfor FNs generalsekretær. Jeg tror det også er en type støtte som FN trenger for å gjennomføre det arbeidet man gjør.

Av det jeg leste av representanten Jensens uttalelser i forrige uke, synes jeg det var en lettvent omgang med hva som er FNs rolle, FNs krevende rolle, i dagens verden, og i strid med norsk politikk, som går på å støtte en internasjonal rettsorden der FN står sentralt.

Morten Høglund (FrP) [11:04:41]: Jeg vil få takke utenriksministeren for svaret.

Hvilke mål man har med FN, har noe med hvilket rom man har for å komme med kritikk. Og jeg stiller meg litt undrende til det.

På mandagens Frokost-TV var utenriksministeren intervjuet. Han sa at vi ikke skal overlate kritikken til dem som vil ha mindre FN, og at vi ikke skal overlate den til dem som er skeptiske til «ideen FN». Nå ble det hengende litt i luften om han tiller Fremskrittspartiet de synspunktene – men jeg mener at det blir en voldsom forenkling av debatten hvis alle som uttaler seg skeptisk til internasjonalt samarbeid, til internasjonale organisasjoner, blir tillagt holdninger som ikke stemmer. Jeg vil i hvert fall på

det sterkeste avvise at Fremskrittspartiet ønsker et irrelevant FN.

Jeg vil spørre utenriksministeren om det ikke er legitimt igjen å ha denne debatten. Det blir nærmest som om statsministeren og den norske regjering setter handlingsrommet for debatten, og at Fremskrittspartiets kritikk her er korrekt.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:06:00]: Jeg mener at Fremskrittspartiets kritikk her ikke var korrekt, men i et demokrati er det selvfølgelig anledning til å framsette den kritikken. Men jeg mener at dette også var et utslag av en tilnærming til FNs rolle som jeg tror – med respekt å melde – representanten Høglund og jeg, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet og Regjeringen og Fremskrittspartiet har ulike tilnærminger til.

Når det gjelder det å gå til kritikk av FN – vi bruker mange offentlige skattepenger på dette – er det klart at vi skal være kritiske i oppfølgingen av det, som til all bruk av både politisk og økonomisk kapital. Men jeg mener samtidig at en kritikk som etterlater det inntrykk at FN nærmest er irrelevant på den internasjonale scenen – for det inntrykket kunne man få – må man kunne tåle å få motmæle mot.

Og det er igjen slik, mener jeg, at når Fremskrittspartiet kommer med ganske kraftige utslag mot noe og blir møtt med kritikk, får man høre at man er ute etter Fremskrittspartiet. Det er ikke situasjonen. Det er en debatt om hvilken rolle FN spiller. Det må også Fremskrittspartiet tåle å høre tilbake.

Presidenten: Presidenten vil åpne for tre oppfølgings spørsmål – først Finn Martin Vallersnes.

Finn Martin Vallersnes (H) [11:07:18]: Alt henger sammen med alt. Regjeringen vektlegger FN, bl.a. på bekostning av Verdensbanken. Regjeringen er også ivrig støttespiller for de globale vaksinefondene – GFATM og GAVI. I forbindelse med fondets påfyllingsmøte i Oslo denne uken gav UD mandag en arbeidslusj med bl.a. GFATM. Ledelsen i fondet var klar på at deres vaksinefokusede innsats er helt avhengig av at andre sørger for å styrke helsevesen og helseinfrastruktur i de samme landene. De fremholdt nettopp Verdensbanken som den klart viktigste partneren i så måte. De advarte mot den pågående politikken som svekker Verdensbankens innsats.

Nå er det nettopp en slik politikk som den rød-grønne Regjeringen bedriver. Vil Regjeringen ta konsekvensen av advarselen fra GFATM og sørge for nødvendig balanse mellom de fokuserte og de mer generelle tiltakene innen denne sektoren?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:08:14]: Verdensbanken har en nøkkelrolle å spille. Det mener også Regjeringen, og det har utviklingsministeren vært veldig tydelig på. Vi mener at betydningen av FN-systemets rolle må prioriteres opp, og i vår totale prioritering betyr det at vi bruker noe mer i den retningen. Det har gått

noe på bekostning av midler til Verdensbanken, som fortsatt får store midler.

Nå er ikke GFATM et vaksinefond. Det er et stort fond for bekjempelse av hiv/aids, malaria og tuberkulose, hvor vaksiner foreløpig dessverre ikke er et virksomt middel. Men poenget til representanten Vallersnes er viktig, det handler om å støtte helsesystemet på landnivå for å kunne gjennomføre de programmene. Der har Verdensbanken en viktig rolle, men også til de grader FN, så jeg tror det blir galt egentlig å slå en kile mellom de to, fordi de kompletterer hverandre. Men det har vært et behov for Norge å kunne følge opp sitt FN-engasjement, som Regjeringen legger vekt på, også med midler, og et annet felt er det å stille med soldater til fredsbevarende styrker under FN-mandat og FN-opdrag. Det er linjer i Regjeringens utenrikspolitikk overfor FN som vi står inne for.

Presidenten: Dagfinn Høybråten – til oppfølgings-spørsmål.

Dagfinn Høybråten (KrF) [11:09:31]: Jeg vil nok bemerke at de virkelig kritiske spørsmålene her ikke bør stilles til utenriksministeren, men til avsenderen av budskapet: Hva har egentlig FN gjort for verdensfreden? FN som har fått 13 fredspriser, og som i øyeblikket deltar i 18 fredsbevarende operasjoner rundt omkring i verden! Nå er ikke situasjonen slik avsenderen av budskapet beskriver den, og Kristelig Folkeparti vil heller ikke arbeide for at det skal bli slik, men jeg vil stille et spørsmål til utenriksministeren i oppfølgingen av det representanten Finn Martin Vallersnes sa. Det er avgjørende for en god utvikling – for fred og menneskerettigheter i vid forstand – i verden at det også satses på utbygging av helsesystemene. Det som har undret meg i den senere tid, er at Regjeringen prioriterer en rekke andre ting i sin bistand, også i forhold til FN, enn helse. Hvorfor har Regjeringen prioritert ned helse i bistanden til verdens fattige land?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:10:38]: Jeg svarer gjerne på det spørsmålet, men jeg vil gjerne understreke at det er en annen statsråd som har ansvaret for det arbeidet. Det er nær kontakt mellom de to berørte, så jeg synes det er en god anledning til å svare på det.

Jeg vil ikke stå inne for at vi har prioritert ned helsesystemer. Utviklingsministeren redegjorde for at vi er innstilt på å gi treårige bindende forpliktelser til Det globale fondet, og dersom nivået i fondet nå økes, vil Norge også øke. Det vi jo har sett, og som også representanten Høybråten gjennom sitt arbeid for vaksiner ser, er at disse såkalte vertikale intervensjonene – vaksiner og medisiner for hiv/aids og tuberkulose – hvis det gjøres riktig, også bygger helsesystem. Det pågår en debatt mellom satsing på system og på leveranser av varer. Hvis leveranser av varer og medisiner gjøres riktig, bygger vi også system. Det vi gjør i Regjeringen når det gjelder helsepersonell, hvordan vi kan støtte helsepersonell i fattige stater så det ikke blir den såkalte hjerneflukten på det området, er en del av det. Jeg kan altså ikke stå inne for påstanden om at vi svekker innsatsen på helsesystemer.

Presidenten: Lars Sponheim – til oppfølgings-spørsmål.

Lars Sponheim (V) [11:11:48]: Verdenssamfunnet og den globale økonomien roper på mer global politikk og ikke mindre global politikk. Vi har et godt liberalt uttrykk som sier at den som gjør mennesker små, kan ikke vente seg noe stort. Vi kunne skrive det om i denne sammenheng og si at den som gjør FN liten, kan heller ikke vente seg noe stort.

Jeg har i denne sammenhengen behov for å si at Venstre står for en politikk der vi ønsker å styrke FN, og i den grad det er berettiget med kritikk av FN, i det vi ser i fortid, så er det kritikk mot at medlemslandene ikke har gjort FN sterkere for å gå løs på de store globale oppgavene vi har.

Jeg vet ikke hvordan jeg skal avslutte dette med et spørsmål, men jeg vil gjerne få lov til å gi uttrykk for at Regjeringen og utenriksministeren må vite at de også har støtte i opposisjonen for å gjøre FN sterkere. Er utenriksministeren glad for den støtten?

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [11:12:37]: Jeg takker for dette spørsmålet, fordi det gir meg en anledning til å si at jeg forrige fredag møtte FN's generalsekretær og kunne jo da si at Norge står bak FN. Norge støtter generalsekretæren, som har verdens vanskeligste jobb, og det å kunne si det på vegne av en flertallsregjering, er én ting, men å kunne si det fordi jeg vet at det er et bredt folkeflertall og et bredt flertall i denne sal, det gjør faktisk en forskjell. Og det blir også oppfattet. Norge er den syvende største finansielle bidragsyter til FN. Per innbygger er vi skyhøyt på topp. Det gjør at vi skal stille krav, slik vi gjør med våre egne institusjoner i Norge som skal bidra til det norske velferdssamfunnet. Vi skal også stille krav til FN.

Det er klart at når et ledende parti i Norge går ut og sier at FN nærmest truer verdensfreden, er jeg enig med representanten Sponheim i at det budskapet vendes tilbake igjen til FN's medlemsland, for FN kan aldri bli bedre enn summen av hva landene gjør, ikke minst hva de store landene gjør, og ikke minst hva landene i Sikkerhetsrådet gjør. Derfor mener jeg at Norge skal ikke tre tilbake for å være en pådriver, og når vi er kritiske, er det for å få mer av FN og bedre av FN, og ikke mindre av FN.

Presidenten: Vi går videre til siste hovedspørsmål.
– Presidenten vil ikke tillate oppfølgings-spørsmål ut-over tillegsspørsmål til hovedspørsmålet.

Trond Helleland (H) [11:13:57]: Mitt spørsmål går til samferdselsministeren.

Tiden etter jul har vært preget av kaos i veisektoren. I romjulen raste Hanekleivtunnelen sammen, og den første reaksjonen fra ledelsen i Statens vegvesen var: Sånt kan skje. Etter å ha tenkt seg litt om, var reaksjonen en annen. Her skulle det ryddes opp. Granskningsutvalg ble nedsatt og tunneltilsyn iverksatt. Granskningsutvalget var klart i sin dom. Det var gjort for dårlig arbeid. Det var manglende kontroll og for dårlig sikring. Fagmiljøet, som rådgi-

vende ingeniører og andre organisasjoner, går ut og kritiserer Vegvesenet.

Statsråden mottar utvalgets innstilling og slår fast at dette skal det ryddes opp i, før hun i neste setning slår fast at det ikke vil få noen konsekvenser for ledelsen i Vegvesenet.

Kort tid etter kommer snøen til Sørlandet. Snøen laver ned, trafikken stopper opp. Enkelte opplever marerittet, de snør inne – noen sitter innesnødd i nesten et døgn på en av våre mest trafikkerte veier, E18.

Vegvesenet skyldte først på utenlandske vogntog. Dette tilbakeviste politiet. Så konkluderte en med at det var veien som var for dårlig og var glad for at det skulle bygges ny vei. Statsråden på sin side sier at det er anbud og konkurranseutsetting som er problemet, og føyer seg dermed inn i rekken av ansvarsløse statsråder. Det som går igjen, er at statsråden synes å være såre fornøyd med den jobben Vegvesenet gjør. Det er enten været, det er private entreprenører eller den forrige regjeringen som har skylden. Statens vegvesen gjør jobben sin. Mens andre snakker om å gjøre noe med strukturer og ledelse i veisektoren, snakker statsråd Navarsete om konkurranse, private aktører og om det voldsomme været.

Kan statsråden bekrefte at hun er svært godt fornøyd med ledelsen i Statens vegvesen, og at hun har full tillit til den jobb veidirektør Søfteland gjør?

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:15:52]: Dersom statsråden hadde hatt mistillit til den største etaten som ho styrer, hadde det vore fjerna folk derfrå for lenge sidan. Denne statsråden har vist i andre saker at der det trengst, går me inn og gjer endringar, anten det gjeld strukturelle endringar eller endringar i bemanning.

Når det gjeld dei hendingane me har hatt i vinter, trur eg det vert feil å setje alle i same bås, for hendingane har trass alt ulik bakgrunn. Det som dessverre skjedde på E18 mellom Arendal og Kristiansand i veke 8, har eg beklaga tidlegare. Eg gjer det gjerne igjen, på vegner av både meg som ansvarleg statsråd og vegstyresmaktene, overfor alle dei som vart sitjande fast der. Slikt skal sjølvstund ikkje skje. Det som skjedde, var at me har ei vegstrekning som er for dårleg, og som skal avløyast av ny veg. Det var mykje trafikk, det kom mykje nedbør, og ein makta rett og slett ikkje å ta unna snøen og kvitte seg med han.

Allereie i tildelingsbrevet til Statens vegvesen 2007 tok eg opp spørsmålet om funksjonskontraktane – om dei er gode nok, om dei er dekkjande nok for den jobben som skal gjerast, og om ein følgjer dei opp godt nok. Det er eit oppdrag som Statens vegvesen hadde fått uavhengig av, som det vert beskrive som, kaos i vinter. Dette er eit arbeid som eg vil følgje nøye opp vidare, for det er ikkje berre det som vart nemnt av representanten her, som har vore eit problem, eg har fått altfor mange innspel frå ulike delar av landet der ein ser at vintervedlikehaldet har vorte dårlegare dei siste åra enn det ein opplevde før. Ikkje minst tungtransporten rapporterer om dette, og det tek eg på største alvor.

Eg er ikkje ute etter å finne synderbukkar, eg er ute etter å finne system som gjer at me kan gjere dette betre for ettertida.

Trond Helleland (H) [11:17:56]: Jeg takker for den ydmyke holdningen statsråden nå har inntatt, fordi i tidligere intervju, bl.a. med Fedrelandsvennen, skylder statsråden på reformer i Vegvesenet, på anbud og konkurranse for at bilistene satt innesnødd i timevis. Hun sier også i det intervjuet at det er like dårlig vinterberedskap over hele landet, for så vidt noe hun bekrefter nå. Meg bekjent har aldri bilister noen gang før i moderne tid i Norge sittet innesnødd så lenge som nå på Sørlandet.

Det er bra at statsråden nå tar tak i dette med funksjonskontraktene. Men det som forundrer meg, er at det har vært to rulleringer med funksjonskontrakter mens statsråden har sittet i statsrådsstolen. Store entreprenører sier at dette har vært oppe til behandling to ganger i Samferdselsdepartementet uten at statsråd Navarsete har gjort noe som helst. Hun har isteden brukt tiden på å skyldte på været, på vind, på konkurranseutsetting – og på Bondevik. Derfor håper jeg nå at statsråden tar ansvar. Det virker nå som om hun begynner å ta det, og det synes jeg er bra.

Statsråd Liv Signe Navarsete [11:19:04]: Statsråden har heile tida vore tydeleg på at ho tek det ansvaret som det ligg til departementet å ta.

Me har òg heile vegen hatt fokus på funksjonskontraktane. Våren 2006 var eg i møte med alle leiarane i Statens vegvesen. Då fekk eg opplyst at det var sett i gang arbeid med å gjennomgå funksjonskontraktane og gjere forbetringar. Det er altså eit år sidan. Etterpå har ein jobba med dette. Det er klart at det er eit svært arbeid.

Systemet med konkurranseutsetting er det ikkje berre statsråden som har peika på. Det har òg store entreprenørar gjort overfor meg – det skjedde raskt, det var ei stor omvelting. Eg har òg fått spørsmålet: Var det godt nok kvalitetssikra? Det er klart at dette er også spørsmål eg må ta opp. Men det viktigaste for meg no er å finne system som gjer at me ikkje opplever igjen det som skjedde på E18, og at me kan unngå ulukker som følgje av for dårleg vintervedlikehald elles i landet.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent.

– Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 3, fra representanten Bjørg Tørresdal til kommunal- og regionalministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 13, fra representanten Robert Eriksson til arbeids- og inkluderingsministeren, blir etter anmodning fra

statsråden flyttet og besvart etter spørsmål 3, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmålene 19 og 20, fra henholdsvis representantene Thore A. Nistad og Inge Lønning til helse- og omsorgsministeren, bortfaller, da spørrener ikke er til stede.

Spørsmål 22, fra representanten Jan-Henrik Fredriksen til helse- og omsorgsministeren, er overført til justisministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra justisministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart etter spørsmål 17, som skal besvares av samme statsråd.

S p ø r s m å l 1

Bent Høie (H) [11:20:44]: «Statsråden har ved flere anledninger, bl.a. i Stortinget 14. desember 2006, påstått at det med Høyres modell med to nivåer vil bli 3 300 færre lokalpolitikere i Norge.

Hva i Høyres program eller forslag i Stortinget bygger statsråden en slik beregning på?»

Statsråd Åslaug Haga [11:21:20]: Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det ved siste kommune- og fylkestingsvalg ble valgt inn 11 866 lokalpolitikere i Norge. Høyre ønsker en tonivåmodell. Det vil innebære, hvis det skulle bli gjennomført, at alle de 728 fylkeskommunale politikerne vil forsvinne. I primærkommunene ble det valgt inn totalt 11 138 politikere ved siste valg, dvs. at det i gjennomsnitt var 26 folkevalgte i hver kommune.

I Kommunal Rapport i mars 2004 presiserte Høyres partileder – daværende kommunal- og regionalminister – Erna Solberg at målet var å redusere antallet kommuner i Norge med 100–150. Siden den gang har det blitt tre færre kommuner, og den fjerde sammenslutningen kommer i 2008. Jeg har ikke registrert at Høyre ønsker en annen utvikling enn den som ble beskrevet av partileder Solberg. En sammenslutning av kommuner, som skissert av Høyres partileder, vil fjerne minst 2 600 kommunepolitikere, altså politikere i primærkommunene. Når man legger til de 728 som vil forsvinne når fylkeskommunene, etter Høyres ønske, nedlegges, vil det totalt forsvinne rundt 3 300 lokalpolitikere i Norge – med Høyres politikk.

Bent Høie (H) [11:23:21]: Statsrådets tidligere henvisning – og vi fikk det bekreftet i dag – var at Høyres tonivåmodell vil gi en reduksjon på 728 lokalpolitikere.

Det andre forholdet statsråden tar opp, er en helt annen diskusjon, nemlig diskusjonen om landets kommunestruktur. Utfordringen når det gjelder landets kommunestruktur er like stor med statsrådets modell med fortsatt tre nivåer, som med Høyres modell med to nivåer. Men lokaldemokratiet måles heller ikke i antall politikere i kommunestyre og fylkesting, for hvis en ikke har reell makt – og det utgjør en forskjell – råtner faktisk lokaldemokratiet på rot. Derfor vil Høyre gi kommunestyrerepresentantene mer makt ved at de får overta fylkeskommunens oppgaver og oppgaver fra fylkesmannen.

Dessuten stopper ikke vår desentralisering der. Vi må også gi mer makt til den enkelte innbygger. I Høyre-Norge blir det faktisk 4,6 millioner flere lokalpolitikere. Pro-

blemet for statsråden er at hun er nødt til å skremme dem som ikke engang tror på hennes egen modell, med å komme med falske tall for Høyres modeller.

Jeg må gjenta spørsmålet: Hva er det med Høyres tonivåmodell som vil gi 3 300 færre lokalpolitikere?

Statsråd Åslaug Haga [11:24:40]: Dette er enkel matematikk. Høyre sier at de vil kvitte seg med fylkesnivået. Det innebærer at 728 fylkespolitikere forsvinner. Det forstår jeg at representanten Høie heller ikke bestriker. Slik vil det være. I tillegg kommer det faktum at partileder Solberg har sagt at hun ønsker å redusere antallet kommuner i Norge med et sted mellom 100 og 150. Hvis vi legger til grunn at Høyre bare ønsker å kvitte seg med 100 kommuner – altså ikke 150 som det har vært antydning – betyr det at du vil miste 2 600 lokalpolitikere.

Så er jeg enig med representanten Høie i at lokaldemokratiet ikke måles i antall lokalt folkevalgte. Men det er samtidig ingen tvil om at det antallet lokale ambassadører som er engasjerte i lokaldemokratiet, har å gjøre med hvilken reell mulighet folk har til innflytelse over lokalmiljøet sitt.

Bent Høie (H) [11:25:58]: Igjen bekrefter statsråden at det ikke er noen sammenheng mellom Høyres tonivåmodell og den påstanden som statsråden reiser land og strand rundt med, om at Høyres tonivåmodell vil gi 3 300 færre lokalpolitikere. Det Høyre har sagt i denne saken, er faktisk nøyaktig det samme som statsrådets egen sjef, statsminister Jens Stoltenberg, sa til landets ordførere på siste ordførersamling i KS. Igjen har statsråden ikke vært i nærheten av å dokumentere sine påstander, og dette er ikke første gangen. 18. januar i fjor måtte statsråden svare på sin påstand om at kommunene hadde blitt sulteføret under den forrige regjeringen. Hennes svar var en innrømmelse av at kommuneopplegget i 2004 var det beste siden 1997. Så måtte statsråden igjen svare 6. april på sin påstand i denne sal om at da kommunene hadde gode resultater i 2005, skyldtes det at de hadde kuttet i de kommunale tjenestene. Hennes svar viser at kommunene i 2005 hadde økt tjenesteproduksjon, og at det gode resultatet skyldtes bedre økonomi.

Mitt spørsmål til statsråden nå er: Hvor mange flere ganger må hun møte i denne salen og tilbakevise sin lettvinde omgang med sannheten før hun synes det begynner å bli flaut?

Statsråd Åslaug Haga [11:27:10]: Nå gir representanten Høie et helt feilaktig bilde av mine opptredener i Stortinget. Det er sjølsagt ikke noe problem å få til en betydelig vekst, f.eks. i kommunal sektor, et år, hvis man året tidligere har kuttet alt det remmer og tøy kan holde. Men jeg har ikke sagt at det nødvendigvis er tonivåmodellen som vil føre til at 3 300 lokalpolitikere blir borte. Jeg har sagt at det er kombinasjonen av at man kvitter seg med fylkeskommunen og at man reduserer antallet kommuner, som vil føre til et tall i denne størrelsesordenen – sannsynligvis mer hvis det er riktig at Høyre står fast ved at de vil kvitte seg med bortimot 150 kommuner. Men når det er

sagt, er det ingen tvil om – sett fra min side – at det å gjennomføre en struktur i Norge hvor du har to nivåer, i praksis vil føre til at du får en massiv kommunesammenslåing. Noe annet er ikke praktisk håndterbart.

Bent Høie (H) [11:28:22]: Det blir åpenbart behov for flere spørsmål til statsråden.

S p ø r s m å l 2

Dagrun Eriksen (KrF) [11:28:39]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kommunal- og regionalministeren:

«Riksvei 460 i Lindesnes kommune er en tungt trafikert vei. Næringsaktivitet på GE Healthcare og turisttilstrømming til Lindesnes fyr utgjør en stor belastning på veien. Kommunen vil selv ta på seg å bygge en ny gang- og sykkelsti. Men da det er staten som eier grunnen, er kommunen blitt nektet å ta opp lån under henvisning til kommunelovens begrensninger.

Vil statsråden ta initiativ til å fjerne hindringene slik at denne sterkt behøvde gang- og sykkelstien kan bli bygd?»

Statsråd Åslaug Haga [11:29:26]: Ansvar for utbygging av gang- og sykkelstier langs riksvei er et statlig ansvar. Dette er slått fast av Stortinget i Nasjonal sykkelstrategi, som ble utarbeidet i forbindelse med St.meld. nr. 24 for 2003-2004 Nasjonal Transportplan 2006-2015. Vegloven legger også ansvaret for drift og vedlikehold av gang- og sykkelvei langs riksvei til staten.

Kommuneloven gir ikke kommuner adgang til å ta opp lån til tiltak som ligger utenfor kommunenes ansvarsområde. Dette hindrer kommuner i å ta opp lån til gang- og sykkelvei eller annen infrastruktur som kommunen ikke har ansvaret for.

Kommuneloven er imidlertid ikke til hinder for at kommuner kan prioritere å bruke egne midler til å finansiere andres investeringer eller eiendom. Kommuneloven gir også adgang for kommuner til å ta opp lån for å finansiere en forskuttert utbygging av statlig infrastruktur. Det forutsettes da at kommunen og staten inngår en avtale om full refusjon av kommunens låneopptak.

Det er mitt syn at det ikke vil være heldig om kommuner skal ha anledning til å ta opp lån til tilskudd til investeringer som andre har ansvaret for, eller investeringer som kommunene ikke eier sjøl. Av hensyn til gjeldsbyrden i kommunal sektor bør kommunenes låneadgang være begrenset til investeringer som kommunene eier sjøl, eller som er knyttet til de tjenestene som kommunene sjøl har ansvaret for. Kommunale låneopptak til andres investeringer innebærer rente- og avdragsutgifter som går på bekostning av kommunenes egen tjenesteproduksjon. Reglene for kommunale låneopptak bør derfor etter min vurdering ikke endres.

Dagrun Eriksen (KrF) [11:31:38]: Jeg takker for svaret.

Etter min mening er dette en problemstilling som gjør at lokale politikere, og ikke minst innbyggerne i Lindes-

nes, føler seg utrolig frustrerte. Kommunen har også et ansvar for å skape en trygg hverdag for sine innbyggere. På denne veien er det en kolossal trafikkmengde. Det er 1 200 tankbiler som kjører til og fra denne fabrikken, 1 080 av disse frakter brannfarlig, etsende væske, 1 500 trailere frakter gods, 440 ansatte pluss 120 innleide kjører fram og tilbake – og hvis man da plusser på 70 000 turister til Lindesnes Fyr, skjønner man at dette har man bruk for.

Denne kommunen har økonomien i orden, så dette vil ikke være å skyve den økonomiske belastningen over til annen virksomhet eller å ta pengene fra andre tiltak. Men å forlange at dette skal tas av bedriftsmidlene, er ingen løsning på denne saken.

Min utfordring til statsråden er: Kan statsråden, gjerne sammen med samferdselsminister Navarsete, prøve å finne en løsning som gjør at vi kan få en trygg gang- og sykkelsti for Lindesnes-innbyggerne?

K e n n e t h S v e n d s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Åslaug Haga [11:32:48]: Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kjenner den konkrete situasjonen langs rv. 460 i Lindesnes, men det er sjølsagt ikke vanskelig å forstå den frustrasjonen som folk opplever. Jeg skjønner at dette er en meget trafikkert vei, som, uansett hvordan man snur og vender på det, er meget farlig. Det er dessverre situasjonen også andre steder i landet, men det gjør jo ikke situasjonen i Lindesnes noe bedre.

Mitt råd til kommunen er ganske enkelt at de må gå i en dialog med Statens vegvesen for å se om man kan komme fram til en forståelse som innebærer at kommunen finansierer i forkant, men at man har en avtale om at refusjon vil finne sted i ettertid. Det er det systemet vi har. Det er min tilråding til kommunen.

Dagrun Eriksen (KrF) [11:34:00]: Jeg takker for svaret.

Jeg vet også at regjeringspartiernes representanter i landsdelen er opptatt av å finne en løsning på denne saken. Jeg skjønner at dette ikke er det eneste stedet hvor dette er et problem, som også statsråden sa. Men ordføreren, barna, innbyggerne og tankbilsjåførene langs riksveien ber om at kommunen selv må få lov til å gjøre denne veien tryggere. Staten vil spare penger, og kommunen vil ta på seg oppdraget, men de trenger å få lov til å ta opp lån. Jeg håper derfor at statsråden og Regjeringen, eventuelt i samarbeid med andre, vil være med på å finne en praktisk løsning for å få til denne veien.

Jeg tar med meg det rådet statsråden har gitt til sørlendingene. Men jeg tror vi som politikere virkelig ville ha tjent på ikke å la oss stoppe av disse formalitetene, men heller vise at her er det politisk vilje til å finne gode løsninger – ikke bare la oss stoppe av prinsipper.

Statsråd Åslaug Haga [11:35:05]: På noen områder må vi ha noen prinsipper, og vi må sørge for at kommuner ikke havner oppi en umulig gjeldssituasjon. Jeg mener at vi gjennom det systemet som er etablert, har

åpnet for at det er mulig å finne praktiske løsninger. Kommunen kan altså ta opp lån forutsatt at man har en avtale med Statens vegvesen om refusjon. Jeg håper og tror at man skal kunne finne en løsning gjennom det systemet som vi har i dag. Jeg anbefaler derfor, som jeg allerede har sagt, at man bidrar lokalt for å få en god prosess på skinene.

S p ø r s m å l 3

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Bjørg Tørresdal til kommunal- og regionalministeren, er overført til arbeids- og inkluderingsministeren som rette vedkommende.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:36:11]: «I statlige og offentlige etater er det steds- og avstandsuavhengige arbeidsplasser. Oppgavene som skal utføres, er altså ikke avhengig av at arbeidsplassen er sentralt plassert. En klar føring fra politisk hold som tilsier at slike stillinger ved organiseringen av NAV bør legges til distriktskommuner i de forskjellige fylker/regioner, er et treffsikkert distriktspolitisk virkemiddel.

Er statsråden enig i dette, og kommer statsråden til å følge opp dette i forhold til NAV-reformen?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:36:43]: Stortinget vedtok enstemmig høsten 2001 å be regjeringen utrede spørsmålet om en felles etat for sosial-, arbeidsmarkeds- og trygdeetaten og legge saken fram for Stortinget på egnet måte i løpet av 2002. Hovedmålet med reformen skulle være å bringe flere mennesker inn i og tilbake til arbeid, gjennom mer helhetlige og samlede grep fra de ulike etatene.

Regjeringen Bondevik II fulgte opp saken gjennom St.meld. nr. 14 for 2002-2003 og St.prp. nr. 46 for 2004-2005. I St.prp. nr. 46 skriver regjeringen Bondevik II at målet for arbeids- og velferdspolitikken krever en helhetlig reformpolitikk, hvor etableringen av arbeids- og velferdsetaten er et vesentlig element.

Når det gjelder spørsmålet om organisering internt i etaten, sies det bl.a.:

«Hensynene til effektiv ressursutnyttelse og tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i saksbehandlingen tilsier at en rekke funksjoner innen statsetaten som ikke krever brukernærhet ivaretas gjennom regional spesialisering og oppgavedeling, eller håndteres av landsdekkende enheter. Den effektiviseringsgevinsten man oppnår kommer brukerne til gode på flere måter: Gjennom bedre kvalitet og raskere håndtering, og ikke minst ved å frigjøre ressurser til den vesentlige oppgaven: brukeroppfølgning i førstelinjen.»

Den nåværende regjeringen har i sin oppfølging av reformen, bl.a. gjennom forslagene i Ot.prp. nr. 47 for 2005-2006, lagt de ovennevnte hensyn til grunn. Samtidig er det viktig for Regjeringen å sikre at reformen gjennomføres på en slik måte at den i størst mulig grad også bidrar til å realisere målene i distrikts- og regionalpolitikken.

Lokalisering av statlige arbeidsplasser er et viktig virkemiddel i distrikts- og regionalpolitikken, og dette gjenspeiles i Kommunal- og regionaldepartementets rundskriv, «Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon».

I lov om arbeids- og velferdsforvaltningen heter det at arbeids- og velferdsetaten og kommunene skal ha felles lokale kontorer som dekker alle landets kommuner. Utover det skal arbeids- og velferdsetaten være representert på de stedene som Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmer.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har lagt fram forslag til prinsipper for organisering av Arbeids- og velferdsetaten. Direktoratet har lagt vekt på at den samlede kontor- og enhetsstrukturen må bidra til god geografisk spredning av statlige arbeidsplasser i arbeids- og velferdsforvaltningen, samtidig som medarbeidere som må bytte arbeidssted, i minst mulig grad skal behøve å flytte. Forslaget innebærer bl.a. en skjerming av bemanning i de minste NAV-kontorene, at det etableres fylkesvise spesialenheter for forvaltning, og at det etableres fem nasjonale spesialenheter for pensjon.

I organiseringen av etaten må en balansere hensynet til effektivitet og brukerorientering, hensynet til medarbeiderne og distrikts- og regionalpolitiske hensyn. Selv om det er Arbeids- og velferdsdirektoratet som beslutter hvor etaten skal være lokalisert, vil departementet gi direktoratet føringer for de prinsipper man skal legge til grunn for sine beslutninger.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:40:19]: Jeg takker statsråden for svaret.

Det er enighet om intensjonene med NAV-reformen, men spørsmålet i denne omgang går på organiseringen av denne reformen.

I Kommunal Rapport 15. februar uttrykker tidligere sosialminister Guri Ingebrigtsen at hun frykter en omfattende sentralisering i forbindelse med organiseringen av NAV-reformen. Tor Saglie, som er arbeids- og velferdsdirektør, har sagt at en har som intensjon å trekke ut 1 400 ansatte fra trygde- eller NAV-kontor og overføre til 35 nye spesialenheter. Dette frykter Guri Ingebrigtsen vil føre til at statsansatte i kommunene og i distriktene vil bli plassert i mer sentrale strøk. Men det kommer jo an på hvor spesialenhetene blir liggende.

Og mitt spørsmål blir: Vil det bli gitt føringer fra departementet om at akkurat disse spesialenhetene, som har avstandsuavhengige arbeidsplasser, vil bli lagt til distriktene, eller får NAV-etaten lov til å bestemme dette selv?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:41:20]: Dette skjer i dialog mellom meg og statsetaten. Tørresdal har på en måte rett i at dette er avstandsuavhengige stillinger, men på en annen måte tar hun veldig feil. Da hennes egen partileder hadde den jobben jeg nå har, la han opp til at alle ansatte i NAV skulle beholde en jobb i NAV. Dermed er det slik at når vi nå skal lokalisere disse spesialenhetene, skal vi ta hensyn til distrikts- og regionalpolitikken. Men vi skal også ta hensyn til at vi må lokalisere på en slik

måte at flest mulig av de ansatte i NAV kan jobbe videre i den spesialenheten som blir etablert. Vi må altså ta hensyn til pendleravstander. Vi kan ikke lokalisere disse spesialenhetene i NAV helt uavhengig av hvor de som skal bemanne spesialenhetene, bor. Da vil vi komme i den situasjonen at vi har hundrevis, tusenvis, av overtallige som følge av den kloke beslutningen Høybråten tok overfor de ansatte.

Bjørg Tørresdal (KrF) [11:42:31]: Jeg takker for de signalene som gis her, om at det vil bli tatt hensyn, og at det vil bli lagt føringer fra Regjeringens side for å legge en del av disse spesialenhetene til distriktene – jeg oppfatter det slik. Samtidig må jeg uttrykke i klartekst at det finnes noen der ute som skal flytte fra distriktene, fra kommunene, og fra de kontorene de er på i dag, til disse nye spesialenhetene.

Suldal og Sauda i Rogaland er kommuner som har søkt om å få spesialenheter for tjenester som skal besvares på mail og telefon. De har bedt om at de istedenfor å miste statsjobber ute i kommunen, får tilført en spesialenhet. Er det ikke mer logisk at den spesialenheten ligger i Ryfylke, enn at den skal legges i pressområder som Stavanger og Sandnes?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:43:19]: Jeg vil ikke gå inn på å drøfte konkrete steder. Jeg vil avstå fullstendig fra det. Men det er viktig for meg å understreke at når man skal etablere spesialenheter, og det har også Kristelig Folkeparti vært for, må disse ansatte komme fra noen kontorer. Det må være noen kommuner som i dag har statsansatte, som må avgi noen av de ansatte til spesialenhetene. Hvis ikke får vi det ikke til. Det er man enige om.

Så skal vi forsøke å lokalisere etter distrikts- og regionalpolitiske hensyn – og, ja, det kommer helt sikkert til å skje. Men i tillegg må vi ta hensyn til at disse ansatte altså i størst mulig grad skal kunne pendle inn til de nye arbeidsplassene. Det betyr ikke at de dermed må ligge i de store byene. Det går an å pendle fra de store byene og ut, og ikke bare utenfra og inn. Den type hensyn skal absolutt vektlegges, men det er en helhet mellom distrikts- og regionalpolitikk, brukerretting og personalpolitikk som må gå i hop. Det tror jeg skal vise seg at vi greier å få til på en god måte.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 13.

S p ø r s m å l 1 3

Robert Eriksson (FrP) [11:44:41]: Jeg har gleden av å stille følgende spørsmål til arbeids- og inkluderingsministeren:

«Ifølge NRK-nyhetene 28. februar d.å. kommer det frem at mange barn og unge har større vanskeligheter nå enn før etableringen av NAV-reformen med å få hjelp til hjelpemidler. Ifølge brukernes organisasjoner skyldes dette at NAV feiltolker et rundskriv fra våren 2006. Formålet med NAV-reformen var at hverdagen til brukerne skulle bli enklere, ikke vanskeligere.

Vil statsråden ta de nødvendige initiativ for å presisere hvordan rundskrivet skal tolkes, slik at brukerne får den hjelp og de hjelpemidler de har krav på?»

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:45:27]: I forbindelse med ny folketrygdlov i 1997 ble det utarbeidet nye rundskriv for hele loven. I årene etter ble rundskrivet på hjelpemiddelområdet oppdatert i henhold til regel- og praksisendringer. Mange praksisendringer ble likevel ikke tatt inn i rundskrivet, men hjelpemiddelsentralene ble orientert pr. brev. Daværende Rikstrygdeverket fant det derfor nødvendig å utarbeide et nytt rundskriv på området, og dette ble publisert i juni 2006.

For å kunne tilstå hjelpemidler etter folketrygdloven § 10-6 må det foreligge sykdom, skade eller lyte, og hjelpemiddelet må være både nødvendig og hensiktsmessig for å bedre medlemmets funksjonsevne i dagliglivet. Det nye rundskrivet er primært en veiledning til saksbehandlere om hvordan disse begrepene skal forstås. Rundskrivet hadde utelukkende som formål å nedfelle den praksis som gjaldt, ikke å etablere en ny praksis. Vedtaksmyndigheten i søknader om hjelpemiddel bl.a. til barn og unge har siden 1994 ligget til hjelpemiddelsentralene. Det nye rundskrivet fokuserer i større grad enn tidligere på intensjonene med loven, men uten at dette medfører skjerpede krav eller innskrenkninger. Rundskrivet har heller ikke medført at saksbehandlingstiden er blitt lenger.

I folketrygdloven § 10-17 med tilhørende forskrift avgrensnes folketrygdlovens ansvar for bl.a. hjelpemidler mot rettigheter som følger av annen lovgivning. Daværende Rikstrygdeverket utarbeidet i november 2005 et rundskriv til denne paragrafen. Her blir det gitt en orientering om ansvarsområdet for bl.a. opplæringsloven, kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven. Disse lovene vil i stor grad være retningsgivende for folketrygdens ansvar med hensyn til hjelpemidler til barn og unge. Også dette rundskrivet nedfeller kun gjeldende praksis og medfører ikke skjerpede krav eller innskrenkninger. Det kan imidlertid ikke utelukkes at et slikt rundskriv har ført til at hjelpemiddelsentralene har fått større bevissthet i forhold til at saken skal vurderes også etter denne bestemmelsen.

De nevnte rundskriv – og praksis – fra før 1. juli 2006 er videreført av Arbeids- og velferdsetaten. Det er ikke grunnlag for å hevde at NAV-reformen har medført noen endring i rettighetene barn og unge har til hjelpemidler eller i praktiseringen av dette regelverket.

Arbeids- og velferdsetaten er opptatt av tilbakemeldinger fra brukerne, og har derfor blitt enig med brukerorganisasjonene om å etablere en kvalitetskanal. Den er nå under utvikling. Kvalitetskanalen skal være en tilbakemeldingsordning fra brukerorganisasjonene til Arbeids- og velferdsetaten, i første omgang på hjelpemiddelområdet. Kanalen skal brukes for å gi Arbeids- og velferdsetaten innspill, kommentarer og tilbakemeldinger på systemnivå, slik at etaten kan få større grad av innsyn i uheldige eller utilsiktede resultater, viktige problemstillinger mv. på området. Sammen med brukerorganisasjonene vil Arbeids- og velferdsetaten bruke disse innspillene til å forbedre bl.a. tjenester og brukermedvirkning.

Robert Eriksson (FrP) [11:48:57]: Jeg takker for svaret. Nå er det jo en gang slik at trygdelovgivningen er et komplisert regelverk – og så har vi fått på plass en reform som mange brukere naturlig nok har store forventninger til. Ifølge henvendelser jeg har mottatt, har foreldre med funksjonshemmede barn tatt kontakt med NAV for f.eks. å få en pult i skolen. Det kan ikke NAV hjelpe til med, men hvis det er snakk om på hjemmebane, altså for å gjøre lekser hjemme, kan de bistå med hjelp. Dette føler mange foreldre er ganske urimelig, og stiller seg en del spørsmål.

Mener ikke også statsråden at brukerne har behov for en klargjøring og bedre informasjon om sine rettigheter, slik at det blir enklere å få de nødvendige hjelpemidlene når de trenger det?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:50:02]: Jeg er jo enig i at det ikke er noen tvil om at mange funksjonshemmede, og ikke minst foreldre til funksjonshemmede barn, står overfor store utfordringer i forhold til å kunne orientere seg i systemet. Jeg er veldig enig i at vi må jobbe med en slik generell intensjonserklæring. Jeg har også en plan for å ta tak i disse spørsmålene, uten at jeg har lyst til å bekjentgjøre den planen her og nå.

Det er viktig å være klar over – når det går på hjelpemidler i skolen, f.eks. en pult – at grunnskolen er kommunens ansvar, og i henhold til opplæringsloven er det kommunens ansvar å sørge for at den arbeidsplassen man har på skolen, er i orden. Men når det går på hjelpemidler knyttet til hjem og fritid osv., er det staten via folketrygden eller via NAV som har ansvaret.

Men det viktige er jo at foreldrene ikke må gå denne løypa helt alene. Da må kommune og stat klare å koordinere seg, slik at foreldrene får den hjelpen de trenger.

Robert Eriksson (FrP) [11:51:07]: Jeg takker nok en gang for svaret. I forhold til det statsråden sa i sitt første svar, er jeg glad for at han nå setter ned en gruppe hvor også brukerne er representert, for å se på måter man kan tilpasse systemet på og gjøre forbedringer.

Så er det dessverre slik at en del brukere opplever at 25 nye NAV-kontorer har ført til at saksbehandlerne er mindre tilgjengelige enn tidligere. Det er vanskeligere å få tak i dem. Man føler det er blitt et mer byråkratisk system, mens NAV-reformen skulle føre til det motsatte.

Så sier også statsråden at han har noen planer som han ikke vil bekjentgjøre nå. For at ikke brukerne skal føle at dette går fra vondt til verre, vil jeg utfordre statsråden på følgende: Hvilke strakstiltak utover det å sette ned en slik gruppe vil statsråden iverksette, slik at man får bedre og flere positive opplevelser fra brukernes side når det gjelder den nye NAV-reformen?

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen [11:52:12]: Det er en smule vanskelig å forholde seg til påstanden om at noen brukere av disse nye NAV-kontorene sier det og det. Enhver bruker er viktig, så jeg respekterer at vi må ha en ambisjon om at alle skal få et bedre tilbud, men vi har ikke gjennomført noen som helst evaluering knyttet til de 25

kontorene for å måle om det går i riktig eller feil retning, eller hvordan det går. Det skal vi selvfølgelig gjøre fortløpende etter hvert, og vi skal lære av de feilene vi gjør i en krevende etableringsfase. Men det som er det viktige for meg, er at etter 1. juli 2006, da vi etablerte Arbeids- og velferdsdirektoratet, altså slo sammen Rikstrygdeverket og Aetat, viser landstallene at ventetiden for å få hjelpemidler har gått ned. Så det er åpenbart at ikke alt kan ha gått galt. Nå skal det jo være landsdekkende, så jeg er veldig imponert over resultatet, som går på at NAV har greid det, samtidig som en holder på å etablere den organisasjonen som er så krevende å få på plass.

Presidenten: Vi går tilbake til spørsmål 4.

S p ø r s m å l 4

Odd Einar Dørum (V) [11:53:27]: Jeg tillater meg å stille dette spørsmålet til miljøvernministeren:

«Fylkesmannen i Akershus har gitt Frogn kommune anledning til å åpne opp for næringsutvikling i et område på i alt 825 dekar i Nordskog, et sammenhengende og foreløpig urørt grøntareal i den kommunen i Akershus som har minst friareal pr. innbygger.

Vil statsråden være villig til å ta et skritt for å sikre det omtalte grøntarealet, og i stedet tillate næringsutvikling på steinfyllingen ved E6 på Horgen?»

Statsråd Helen Bjørnøy [11:53:59]: Miljøverndepartementets avgjørelse i innsigelsessaken vedrørende reguleringsplan for næringsområde Horgen forelå 13. november 2006.

I avgjørelsen viste departementet til at et næringsområde på Horgen vil framstå som en bilbasert «nærings-satellitt» i et område som trafikalt sett er lite egnet, og som i gjeldende kommuneplan er avsatt til landbruks-, natur- og friluftsfremål. I avgjørelsen vektla departementet at planlegging av nye arealer til næringsformål bør skje i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel og i tråd med nasjonale og viktige regionale interesser.

Departementet viste til rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging som har som intensjon å legge til rette for en helhetlig arealplanlegging som resulterer i begrenset bilbruk. I tråd med retningslinjene bør derfor ny trafikkgenererende virksomhet lokaliseres i tilknytning til etablert byggesone og nær eksisterende kollektivknutepunkter. Disse prinsippene er også forankret i Akershus fylkesplan for 2004–2007 og Follo-rådets intensjoner gjennom utviklingsavtale om areal- og samferdselsstrategier for Follo.

Spørsmålet om næringsarealer på Nordskog er avklart gjennom kommuneplanens arealdel 2005–2017 for Frogn. Innsigelsene fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Akershus fylkeskommune er frafalt etter at det ble oppnådd enighet på meklingsmøtet 5. februar 2007. Planen er derfor nå endelig vedtatt.

Fylkesmannens miljøvernavdeling var i meklingsmøtet tilfreds med kommunens siste utkast til planforslag, der forholdet til grønn regional korridor, vilttrekk og fri-

luftsliv er tilfredsstillende ivaretatt. Et viktig sumpskog-område vil bli sikret og inngå i reguleringsplan og bestemmelser.

På denne bakgrunn er det ikke aktuelt for Miljøverndepartementet å gripe inn i saken.

Odd Einar Dørum (V) [11:56:32]: Jeg takker for svaret, men jeg må innrømme at det fortoner seg ganske forunderlig. Når man først har vært i Frogn og sett det grøntområdet som nå skal brukes til næringsutvikling, og samtidig har vært på steinfyllinga som følger en vei hvor det er mulig å gå av en buss og komme kollektivt til området, er det ganske forunderlig at det ene området vernes som steinfylling, mens det andre området tillates å bli redusert – fra grøntområde til næringsutvikling.

Jeg synes også det er riktig å gjøre statsråden oppmerksom på at ved fylkesbehandlingen av saken var man på fylkeskommunalt hold ikke kjent med innsamlede underskrifter. Det er også reist spørsmål om hvorvidt det har vært gjort en tilfredsstillende konsekvensutredning i forbindelse med grøntområdet.

Det er meget mulig at alle formalia teknisk sett er på plass, men ved studier i felten blir kontrasten stor. Mens steinfyllinga langs hovedveien, som er lett tilgjengelig, skal vernes og ikke tillates brukt til næring, skal grøntområdet brukes til næring. Det blir en merkelig form for politikk. Der det var mulig å se ting i en sammenheng, gjør man det ikke. Jeg vil stille spørsmål om ikke statsråden ser at dette er et tankekor.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:57:42]: Det er klart at i veldig mange plansaker står ulike interesser litt mot hverandre. Det som det har vært viktig å se i denne sammenhengen, er at veldig viktige anliggender som både fylkeskommunen og fylkesmannen hadde i forbindelse med innsigelsesspørsmålet, er ivaretatt etter meklingsmøtet. Det er nå løst på en tilfredsstillende måte, og derfor er det ikke aktuelt å gå inn i saken fra min side.

Men det er helt riktig som representanten Dørum sier, at i veldig mange slike saker er det ulike interesser og også dilemmaer som gjør at det ofte ikke blir fullkomment, men det blir ulike interesser som veies opp mot hverandre, og en finner et kompromiss som er tilfredsstillende.

Odd Einar Dørum (V) [11:58:33]: Jeg takker for statsrådets svar, og tar også til etterretning at hun har sagt det hun har sagt. Da får min kommentar utelukkende bli den at det får være opp til dem lokalt som mener at dette er en meningsløshet, å få fram sine synspunkter. Og så får det være opp til velgerne i Frogn kommune i kommende lokalvalg å sørge for at meningsløsheten blir korrigert. Det er det ikke opp til statsråden eller undertegnede å mene noe om. Men dette er i hvert fall min kraftige meningsytring fra denne talerstolen.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:59:00]: Jeg kan jo bare også gi uttrykk for det samme synspunkt som Dørum. Det

er viktig at velgerne velger politikere som de tror løser de problemene en har både lokalt og regionalt.

S p ø r s m å l 5

Gunnar Gundersen (H) [11:59:27]: Jeg vil stille miljøvernministeren følgende spørsmål:

«Statsråden var i en interpellasjonsdebatt 30. mars 2006 svært positiv til utvidet jakttid. Dette er ikke fulgt opp. De nye jakttidene er de samme som før, men det åpnes for utvidede jakttider etter søknad. Jakttidene diskriminerer også enkelte områder mht. senere jaktstart enn andre. Dette kompenseres ikke med jakt dager i etterkant.

Hvorfor har statsråden akseptert et fortsatt stramt regime, forskjellsbehandling, og at ikke de som tilrettelegger for samjakt, er sikret å få innvilget søknader om utvidet jakt?»

Statsråd Helen Bjørnøy [12:00:08]: Direktoratet for naturforvaltning har nylig revidert jakttingsforskriften og fastsatt jakttider som er gjeldende for jakt sesongene 2007–2012. I arbeidet med å revidere forskriften har direktoratet vært godt kjent med rettighetshaveres ønske om lengre jakttid for elg og hjort ut fra forvaltnings- og næringsmessige hensyn.

Direktoratet har vært opptatt av å finne en løsning som både legger til rette for at rettighetshaverne får gode betingelser for utnyttelse av utmarka, og ivaretar interessene til andre brukergrupper, spesielt utøvere av friluftsliv og småviltjakt.

Direktoratet har pekt på at småviltjegere enkelte steder blir fratatt muligheten til å jakte, ved at det ikke selges jaktkort i perioden med jakt på elg og hjort. Også turgåere opplever enkelte steder at de er uønsket i utmark når det utøves jakt på elg og hjort. Evalueringen av den treårige forsøksordningen «Økt tilgang på jakt» viste at en relativt stor andel turgåere uttrykte en viss utrygghet når det utøves jakt på hjortevilt. En uønsket konsekvens av lengre jakttid kan derfor bli at disse gruppene bruker utmarka mindre i perioden det utøves jakt på elg og hjort.

På grunn av usikkerheten som er knyttet til konsekvensene for andre brukere av utmarka, valgte direktoratet å gi fylkesmennene myndighet til å utvide jakttiden når det foreligger bestands-, forvaltnings- eller næringsmessige behov for utvidet jakttid. Kommunen kan søke om slik utvidet jakttid. For elg kan jakttiden utvides fra 1. november til 23. desember, og for hjort fra 15. november til 23. desember. Direktoratet peker på at dette er en betydelig utvidelse i forhold til forrige jakttingsperiode. Gjennom denne løsningen mener direktoratet at ønskene fra de ulike gruppene av utmarksbrukere er ivaretatt. Rettighetshaverne har fått en mulighet til å utvide jakttiden for elg og hjort, samtidig som forskriften sikrer at andre brukere av utmarka får mulighet til å utøve sine aktiviteter.

I høringen av jakttingsforskriften foreslo direktoratet felles jakttingsstart for elg fra 25. september i hele landet. På grunn av massiv motstand i høringen både fra rettighetshavere og andre brukere av utmarka, valgte direktora-

tet ikke å vedta denne løsningen. Motstanden var begrunnet med bl.a. hensynet til friluftsliv og beitedyr.

Jeg mener at direktoratet, som har fått tildelt beslutningsmyndigheten på dette saksfeltet, har foretatt en balansert avveining av ulike hensyn ved revisjonen av jaktidsforskriften.

Gunnar Gundersen (H) [12:03:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg synes på mange måter denne revideringen av jaktidsrammene og jakttidene er et eksempel på hvordan en sentral tenkning legger en klam hånd over lokalsamfunnets mulighet til å utvikle sitt ressursgrunnlag. Hvorfor kunne man ikke ha snudd problemstillingen på hodet, og sagt at vi vet at erfaringene fra prøveprosjektene er gode, og for dem som da tilrettelegger for samjakt og tilrettelegger for andre interessebrukere, skal man ha en generell utvidet jakt? Så får man heller legge restriksjoner på de områdene hvor det er konflikter – for det finnes i noen mer tettbebygde strøk. Men i godt over 90 pst. av landet er det nesten ikke konflikter. Da bruker man altså det prinsippet at man pålegger hele landet begrensninger ut fra at det er konflikter i visse småområder. Jeg synes det er underlig at statsråden ikke har tatt tak i og rett og slett snudd det prinsippet.

Statsråd Helen Bjørnøy [12:04:45]: Jeg ønsker å framheve at vi nå har gitt kommunene mulighet til å søke om utvidet jakttid, søknadene skal rettes fra kommune til fylkesmann. Dette sikrer nettopp at kommuner og lokalsamfunn blir delaktig i behandlingsprosessen, også gjennom de ulike interessegruppene i kommunene – for de finnes jo både i tettbebygde strøk og i Distrikts-Norge. Det at kommunene kan søke til fylkesmannen, sikrer nettopp at kommunene kan ivareta alle interessegruppene i kommunene.

Jeg synes totalt sett at vi gjennom disse nye bestemmelsene har fått til og tatt hensyn til ulike interessegrupper.

Gunnar Gundersen (H) [12:05:45]: Det er greit nok at man har fått mulighet til å søke om utvidet jakttid. Men vi vet samtidig at det også er ganske mye tradisjonell tenkning rundt dette. Det er egentlig ikke mange som har kommet i gang med det som Landbruksdepartementet har prøvd gjennom 10–15 år nå, å få i gang næringsutvikling med basis i jakt.

Også i lokalsamfunnene har man disse små konfliktenes mellom dem som vil verne ressursene og dem som vil bruke dem til aktiv næringsutvikling og skape arbeidsplasser ute i Distrikts-Norge.

Så jeg vil egentlig bare gjenta dette: Jeg hadde håpet at statsråden kanskje hadde benyttet muligheten til å ta tak i dette, snu litt på prinsippene og si at utvidet jakt skal være tilgjengelig – unntakene er når vi må legge begrensninger ut fra andre brukerinteresser. Så jeg vil egentlig bare oppfordre statsråden til å se på dette nok en gang, og se om man ikke kan snu på prinsippene.

Statsråd Helen Bjørnøy [12:06:44]: Jeg tar imot alle oppfordringer jeg får!

Nå har vi fastsatt retningslinjene for denne jaktperioden, men det er klart at i denne saken som i mange andre saker følger vi utviklingen. Men jeg må gjenta at jeg synes at direktoratets revidering av disse jaktidsforskriftene er blitt god, og at man har ivaretatt ulike interesser og ulike hensyn.

S p ø r s m å l 6

Tord Lien (FrP) [12:07:34]: Mitt spørsmål er som følger:

«I svar på mitt skriftlige spørsmål av 16. november 2006 slo statsråden fast at hun ville stå fast ved å fjerne den såkalte Snøheimvegen, som leder inn til Snøheimhytta, på Hjerkin. Dette slo statsråden fast at hun gjorde til tross for et stort lokalt engasjement for bevaring av veien fra både befolkningen og lokalpolitikere i fire fylker rundt Dovrefjell.

På hvilken måte og til hvilken kostnad vil Regjeringen fysisk fjerne Snøheimvegen?»

Statsråd Helen Bjørnøy [12:08:19]: Snøheimvegen, mellom Hjerkin og den tidligere turisthytta på Snøheim, er på i alt 14 km. Gjennom tilbakeføring av Hjerkin skytefelt til sivile formål – det som kalles Hjerkin PRO – er veien vedtatt fjernet. Det berørte terrenget skal restaureres til naturlig formasjon, og vegetasjonsdekket gjenopprettes gjennom aktive tiltak for å tilrettelegge for naturlige prosesser over lang tid.

Fysisk gjennomføring av prosjekt Hjerkin PRO er inndelt i to faser: fase 1 som er fra og med 2006 til og med 2012, og fase 2 som er fra og med 2013 til og med 2020. Forsvarets bruk av Hjerkin skytefelt trappes nå ned i takt med at det nye Regionfelt Østlandet i Åmot tas i bruk. Pågående fysiske arbeider i tilbakeføringsprosjektet i 2006 og 2007 er rydding av eksplosivrester på arealer der Forsvaret nå har avsluttet sin bruk. Første fjerning av anlegg i skytefeltet er planlagt startet i 2008.

Snøheimvegen er nødvendig for fysisk gjennomføring knyttet til opprydding av Forsvarets skytefelt på Hjerkin. De indre 4 km av veien, fra Stridåbrua til Snøheim, skal frigis i løpet av fase 1 og er planlagt fjernet innen utgangen av 2012. Resterende 10 km av Snøheimvegen er planlagt fjernet innen 2020.

Opplysninger som er innhentet fra Forsvaret, viser at de totale kostnadene knyttet til fjerning av Snøheimvegen er beregnet til om lag 20 mill. kr. Dette omfatter kostnader til forhåndsklarering av veien med hensyn til eksplosivrester, fjerning av veimasser, landskapsforming og sikring av gruvemasser brukt til oppbygging av veien. Disse massene har ganske mye kobber i seg og har som følge av dette et forurensningspotensial.

Jeg vil understreke at dette naturrestaureringsprosjektet er ganske enestående i internasjonal sammenheng og vil kunne bli et utstillingsvindu både for norsk naturvernpolitikk og for Forsvarets ønske om og evne til å rydde opp etter seg når de forlater et område. For meg er det vik-

tig å få gjennomført et prosjekt som på en god måte bidrar til å reetablere skytefeltområdet som vinter- og vårbeite for villreinen i Dovrefjellområdet, samtidig som det også i framtiden skal kunne brukes til friluftsliv og som grunnlag for næringsutvikling og verdiskaping i tilgrensende bygdelag.

Tord Lien (FrP) [12:11:59]: Jeg takker for så vidt for svaret, selv om jeg er veldig skuffet over at statsråden ikke benyttet anledningen til å si at regjeringen Bondevik og statsråd Hareide tok feil, og at Regjeringen nå har funnet at denne veien kan bestå.

Statsråden svarte derimot at hun vil bruke 20 mill. kr på å fjerne denne veien, til tross for massivt press fra lokalmiljøet, fra lokalpolitikere og fra befolkningen i fjellområdene i grensetraktene mellom Trøndelag og Oppland og Hedmark. Det synes jeg er skuffende.

Da ønsker jeg å stille følgende spørsmål til statsråden: Frykter ikke statsråden at denne framferden overfor lokalmiljøet i området vil føre til et økt konfliktnivå i framtidige verneprosesser?

Statsråd Helen Bjørnøy [12:12:53]: Jeg synes det er viktig å understreke at det vedtaket som den forrige regjeringen foretok, nettopp var et kompromiss mellom ulike interesser, og jeg slutter meg til den avveiningen som den forrige regjeringen gjorde i denne saken.

Det at vi får fjernet denne veien, handler om hensynet til villreinen, som Norge har et særskilt ansvar for internasjonalt, og som det er viktig å sørge for har gode beiter og gode områder både sommer og vinter. I tillegg har jeg lyst til å understreke at den oppryddingen som nå gjøres, også har et annet viktig aspekt, nemlig at man får ryddet opp i de eksplosivene og den forurensningskilden som ligger her fordi dette har vært et skytefelt og har vært brukt av Forsvaret. Derfor er det totalt sett en riktig løsning vi nå har funnet.

Tord Lien (FrP) [12:14:02]: Jeg er jo ikke enig i riktig alle konklusjonene statsråd Bjørnøy trekker, men man kan jo f.eks. si at hadde det vært slik at det var villreinen som var argumentet i denne saken, kunne man jo ha stengt veien i de månedene av året som det er villrein i dette området av Dovrefjell, og så kunne man holde åpent i de deler av året da det er turister i området, nemlig på sommeren. Jeg ser ikke helt at dette henger veldig i hop. Jeg ser at man har et ønske om å følge opp Naturvernforbundets sterke ønske om å fjerne veien fysisk av prinsipielle årsaker.

En av de få fornuftige tingene Bondevik-regjeringen, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Arbeiderpartiet var enige om forrige periode, var fjellteksten, som ble vedtatt i revidert budsjett i 2003, hvor det bl.a. slås fast:

«Men det er plass til *flere* i fjellet, og det er ønskelig at flere får anledning til å oppleve fjellnaturen, både av hensyn til helse og velferd hos den enkelte, av hensyn til næringsutvikling i fjellbygdene og for å skape økt legitimitet for tiltak som er nødvendige for å ta vare på disse verdiene.»

Mitt spørsmål er da: Betyr denne stadige vernepolitikken (presidenten klubber) som statsråd Bjørnøy ønsker å føre til tross for lokale myndigheters ønske (presidenten klubber), at fjellteksten nå er lagt død?

Presidenten: Man må overholde taletiden!

Statsråd Helen Bjørnøy [12:15:23]: Jeg forsøkte å si at det er flere grunner til at jeg mener at den vurderingen som den forrige regjeringen gjorde, var god. Det handlet om hensynet til villreinen, vi skal her fjerne gruvegrus, som er en mulig forurensningsrisiko, og gi muligheter til å øke antallet verneområder og utvide verneareal. Så det er flere grunner til at jeg mener at den avveiningen som den forrige regjeringen gjorde, er riktig. Slik som jeg ser det, er det ingen grunner til at det skal bli tatt en ny vurdering av det i denne saken.

S p ø r s m å l 7

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:16:16]: «Klimautfordringene vi står overfor er meget store, en global oppvarming er ikke til å unngå. Dette er bl.a. godt dokumentert i FNs klimapanel sin siste rapport. Norge har satt seg et maksimumsmål på 2 °C for den globale temperaturstigningen.

Hvilken strategi har Regjeringen for klimatilpasnings tiltak?»

Statsråd Helen Bjørnøy [12:16:40]: Klimakonvensjonens langsiktige mål er å stabilisere konsentrasjonen av klimagasser på et nivå som hindrer farlige menneskeskapte påvirkninger av klimasystemet. Regjeringen har konkretisert dette gjennom å arbeide for at den globale temperaturøkningen må holdes under 2 °C. Dette vil kreve store reduksjoner i klimagassutslippene både nasjonalt og internasjonalt.

Jeg vil i løpet av våren komme tilbake til Stortinget med en egen melding om tiltak for å begrense framtidige norske klimagassutslipp.

Parallelt med arbeidet for å redusere utslipp må vi likevel forholde oss til at vi vil oppleve store klimaendringer i det kommende århundret. Drivhuseffekten er et faktum, noe som skyldes alle klimagassutslippene som allerede har funnet sted siden industrialiseringen.

Samfunnet må tilpasse seg disse endringene. Klimaendringene vil berøre nær sagt alle samfunnssektorer, på både nasjonalt og lokalt nivå. Ulike sektormyndigheter har gjennom sitt eget lovverk ansvar for og mulighet til å tilpasse sine virksomheter til klimaendringene. Mange myndigheter, både nasjonalt og lokalt, har allerede arbeidet lenge med den samfunnsmessige tilpasningen til endringene, bl.a. gjennom arealplanene etter plan- og bygningsloven.

Det er den senere tiden utviklet betydelig ny kunnskap om klimaendringene. IPCC's siste rapport viser med større sikkerhet enn tidligere hvilke store konsekvenser klimagassutslippene kan få for bl.a. temperatur, havnivå og snøsmelting. Gjennom forskningsprosjekt har vi fått ny

kunnskap om hvilke endringer vi kan forvente oss her i Norge og i våre nærområder. Den nye kunnskapen som utvikles, tas allerede kontinuerlig i bruk av både kommuner og statlige myndigheter i f.eks. veg- og vassdragssektoren i deres planleggingsarbeid.

Selv om mange myndigheter allerede har kommet langt i arbeidet med å planlegge tiltak for å møte utfordringene som endringene vil medføre, gjenstår fortsatt arbeid med å samordne kunnskap, bevisstgjøring og tiltak på tvers av sektorene. I nært samarbeid med Justisdepartementet forbereder jeg derfor nå utarbeidelse av en bred strategi for tilpasning til klimaendringer. Denne strategien skal sørge for at kunnskapen om klimaendringene når ut til alle kommuner og berørte sektormyndigheter, og at vi sammen gjennomfører de nødvendige tiltak for å møte de store klimautfordringene vi står overfor.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:20:06]: Jeg takker for svaret.

Vi er sårbare. Klimaet vil gi oss noen utfordringer. Vi får økt temperatur, et fuktigere klima, ekstremvær eller et mer ustabil vær, og dette gir oss noen utfordringer i forhold til samfunnssikkerhet, infrastruktur og beredskap.

Det er en utfordring hele tiden å klare å dimensjonere samfunnsutviklingen slik at vi tar inn over oss de utfordringene vi vil møte om noen år. Jeg er glad for at statsråden nå sier at hun vil komme med en bred strategi, som hun jobber med sammen med Justisdepartementet, for utfordringen er jo at dette må stå høyt på den politiske dagsordenen.

Da blir mitt oppfølgingsspørsmål: Når vil en slik bred strategi foreligge? Statsråden sier at man vil være i kontakt med kommunene og sektorene dette angår. Men hvordan vil statsråden informere også hvermannsen om en slik bred strategi, slik at vi alle tar det ansvar vi har som aktive deltakere i samfunnet?

Statsråd Helen Bjørnøy [12:21:11]: Jeg tror det er viktig å se at når det gjelder klimautfordringene, både de utfordringene vi står overfor i forhold til framtidens utslipp, og også de endringene vi må gjøre på bakgrunn av de utslippene som allerede har forekommet, må vi ha en bred oppmerksomhet på det. Det er ikke bare ett svar på det spørsmålet representanten stilte. Det ene er at vi, som sikkert mange har fått med seg, allerede er i gang med en stor klimakampanje nettopp overfor hvermannsen, for å gjøre enda flere i befolkningen oppmerksom på hvilke utfordringer vi står overfor.

I tillegg er det slik at denne strategien som vi jobber med, også handler om kontinuerlig å implementere den kunnskapen vi får, i forhold til plan- og bygningslov, i forhold til kommunenes arealplaner, i forhold til samferdsel osv. Vi må altså kontinuerlig implementere den kunnskapen.

Line Henriette Holten Hjemdal (KrF) [12:22:14]: Jeg ønsker da å gjenta mitt spørsmål om når en slik bred strategi vil foreligge, før jeg går videre i perspektiv. Det går jo an å se det som positivt at Norge vil få det varmere.

Landbruket kan produsere mer, vi får flere varme somre, men høyst sannsynlig vil ikke denne temperaturøkningen gi oss noe vedvarende bra klima.

Men det er et poeng at vi isolert sett kanskje kan oppleve noen positive ting i Norge, mens mange i den store verden vil få en tøffere hverdag. Havnivået vil stige, vi vil få hetebølger, tørke og flom. Vi kan klare å tilpasse oss disse utfordringene, men det er mange land og mange mennesker som ikke klarer en slik klimautfordring, og mitt spørsmål blir da: Hva vil statsråden gjøre i den globale sammenhengen for at Norge også her tar et lederansvar ved de utfordringene som klima og klimatilpassnings tiltak innebærer?

Statsråd Helen Bjørnøy [12:23:25]: Det var mange spørsmål representanten her trakk inn. Jeg vil bare stikkordsmessig nevne noen av dem. Det ene, klimatilpassning, er et av de temaene som drøftes i de internasjonale klimaforhandlingene, slik at tilpassningsproblemet står i fokus i internasjonale sammenhenger, hvor Norge har spilt en aktiv rolle og fortsatt vil gjøre det. Det andre er at det jo er helt riktig som representanten sier, at det er de fattigste, de mest sårbare på denne kloden, som har de største utfordringene knyttet til konsekvensene av flom, tørke osv., og som også er mest utsatt i forhold til tilgangen på både rent vann og mat og dermed også redselen for å bli sendt på flukt for å kunne livnære seg. Men jeg har også lyst til å si at vi nok står overfor en del endringer også i Norge, som vi enda ikke vet konsekvensene av, og her vil jeg komme tilbake til Stortinget.

S p ø r s m å l 8

Øyvind Korsberg (FrP) [12:24:45]: Jeg vil stille følgende spørsmål til nærings- og handelsministeren:

«I Regjeringens Soria Moria-erklæring står det: «Regjeringen vil fortsette arbeidet med å redusere antall skjemaer (...).» Nylig ble det avslørt at antall skjemaer for næringslivet har økt det siste året.

Hvorfor har ikke statsråden fulgt opp Soria Moria-erklæringen med en reduksjon av antall skjemaer for næringslivet?»

Statsråd Dag Terje Andersen [12:25:16]: Regjeringen satser på arbeidet med forenkling og tilrettelegging for næringslivet. Norge skal være et godt land å drive næringsvirksomhet i. Våre ambisjoner er å gi næringslivet en betydelig reduksjon i administrative byrder. Derfor satser vi på tre områder:

- gjennom Orakel-arbeidet som skal gi oss et bedre beslutningsgrunnlag og bedre konsekvensutredninger
- gjennom etablering av stort kartleggings- og forenklingsprosjekt som skal gi oss en oversikt over de administrative byrdene og legge grunnlaget for en forenklingsplan neste år
- gjennom utvikling av elektroniske tjenester og Altinn som næringslivets portal til det offentlige

Vi har gode resultater å vise til i forenklingsarbeidet. Næringslivet har det siste året fått redusert sin skjema-

(Statsråd Andersen)

lastning med 98 årsverk. Dette er arbeidstid man kan benytte til mer verdiskapende arbeid. De siste to årene har nedgangen vært på 679 årsverk. Den store nedgangen i 2005 var i hovedsak et resultat av skatteetatens flerårige innsats for elektronisk utfylling og innsending av skjema.

For et års tid siden diskuterte Stortinget Riksrevisjonens rapport om regelverksforenkling. Riksrevisjonen pekte da på at reduksjonen i skjemabelastningen var på bare 2,9 pst. fra 1998. Jeg kan i dag meddele at nedgangen ved utløpet av 2006 var på 12,3 pst.

Hoveddelen av reduksjonen de siste årene kommer fra overgang til elektronisk rapportering. Dette viser at Regjeringens satsing på Altinn som næringslivets portal til det offentlige både er riktig og viktig. Jeg vil her vise til Regjeringens handlingsplan for elektroniske tjenester til næringslivet som vi la fram i januar i år, for øvrig en oppfølging av stortingsmeldingen om IKT som er til behandling i Stortinget.

Det er næringslivet som brukere og deres behov som skal stå i fokus når kampen mot skjemaveldet føres videre. Vi har et godt samarbeid med næringsorganisasjonene, som deler denne tilnæringsmåten. Forenklingsarbeid er krevende, og det må angripes bredt.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:27:31]: Jeg takker statsråden for svaret og er glad for de reduksjonene som næringslivet opplever fordi man forenkler. Det er helt klart at Altinn og den elektroniske rapporteringen gjør det mye enklere, og det er nok også der besparelsen i antall årsverk ligger.

Det som er et faktum, er at det står i Soria Moria-erklæringen at skjemaveldet overfor næringslivet skal reduseres. I et intervju med næringsministeren i Aftenposten går det fram at det faktisk har økt det siste året. I den samme artikkelen sier statsråden at næringslivet faktisk ønsker seg flere skjemaer. Det er jo stikk i strid med det vi opplever bl.a. i næringskomiteen. Jeg vil gjerne få statsråden til å bekrefte eller avkrefte om næringslivet ønsker seg flere skjemaer.

Statsråd Dag Terje Andersen [12:28:37]: Den generelle kommentaren fra næringslivet er selvfølgelig at de ønsker seg færre skjemaer. Og vi ønsker oss færre skjemaer. Men noen ganger spør næringslivet om tiltak som vil føre til flere skjemaer, og det var det som var poenget med den uttalelsen. For eksempel kan vi noen ganger sørge for at et skjema som ikke alle behøver å utfylle, men som alle er pålagt å utfylle, f.eks. splittes opp i to skjemaer, som er mer målrettet mot de få som behøver å svare på de spørsmålene. På den måten slipper mange å bruke det skjemaet i det hele tatt. Men det kan hende at det er to skjemaer i stedet for ett, selv om det altså i praksis jo er forenkling.

I fjor ble det fjernet seks skjemaer, og det kom til 27 nye skjemaer. De nye skjemaene var knyttet til IKT-utfordringer som ikke har vært relevante tidligere, og implementering av EØS-regelverk. Men når det gjaldt arbeidsbelastning, førte de 27 nye skjemaene til to årsverk mer,

mens de seks som ble fjernet, førte til en reduksjon på fire årsverk – altså en redusert skjemabelastning.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:29:46]: Jeg takker statsråden for svaret. Man kan nesten være litt forundret over at man klarte seg i tidligere tider uten så mange skjemaer. En kan også stille seg spørsmålet om nødvendigheten av alle disse skjemaene. Vil statsråden ta en kritisk gjennomgang av det totale skjemaveldet som næringslivet nå opplever? Seks ble fjernet i fjor, 27 nye kom til. Det viser at det bare er en økning, stikk i strid med det som står i Soria Moria-erklæringen. Også næringslivet har uttalt at man ønsker seg en reduksjon på 25 pst. av antall skjemaer innen 2012. Vil statsråden imøtekomme næringslivets ønsker? Eller vil man fortsette den linjen med å øke antall skjemaer som man ser nå?

Statsråd Dag Terje Andersen [12:30:41]: Regjeringen vil fortsette arbeidet med å redusere belastningen med skjemaer. Det er det som er det viktigste. For eksempel var det i forbindelse med skattereformen og behovet det avfødte for aksjonærregister, en betydelig økning under den borgerlige regjeringen, som var imot skjemaveldet. Men som et resultat av Stortingets vedtak ble det veldig mange flere skjemaer i 2004. Det er altså et resultat av politiske vedtak.

Vår ambisjon er å redusere skjemaveldet og antall skjemaer. Derfor har vi nå satt i gang en grundig undersøkelse av belastningene som skjemaene medfører. Men først og fremst satser vi på en effektiv gjennomføring av dette, sånn at det blir mindre faktisk belastning på bedriftene. Vi vet at 2 pst. av skjemaene som fins i dag, fører til 87 pst. av arbeidet. Da er det klart at vi først og fremst må sørge for at det blir brukt mindre årsverk på skjemaer. Ett av elementene i det er selvfølgelig å kikke på om alle skjemaer som fins i dag, er nødvendige. Men dette er et punkt der det ikke er veldig stor forskjell på den foregående og den nåværende regjering. Vi har som felles ambisjon å redusere skjemaveldet.

Spørsmål 9

Borghild Tenden (V) [12:32:17]: Jeg vil stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«I etterkant av raset i Hanekleivtunnelen ble det nedsett en undersøkelsesgruppe som nå har avlevert sin rapport. I Stortingets spørretime den 14. februar sa samferdselsministeren at hun ville avvente rapporten før hun tok stilling til om det bør opprettes et frittstående veitilsyn. Venstre mener at rapporten avdekker behovet for et frittstående veitilsyn.

Er statsråden enig i dette?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:32:41]: Representanten Tenden har i flere sammenhengar stilt spørsmål og fremja forslag om at det på bakgrunn av raset i Hanekleiva må etablerast eit frittstående vegtilsyn, noko regjeringa Venstre sat i til 2005, gjekk imot. Ho refererer sjølv til eit oppfølgingsspørsmål ho stilte i Stortingets spørjetime for

tre veker sidan, i tillegg til at ho 10. januar i år var ein av dei som la fram eit Dokument nr. 8-forslag om det same. Transport- og kommunikasjonskomiteen skal etter planen leggje fram innstillinga si om dette forslaget i morgon, og saka skal til debatt i Stortinget 20. mars.

Eg har fleire gonger, bl.a. i brev til transport- og kommunikasjonskomiteen og munnleg i Stortingets spørjetime orientert om at Stortinget skal få fylldig informasjon om Hanekleiva-saka og få høve til å diskutere alle sider ved ho. Som det går klart fram av brevet mitt datert 26. januar 2007 til transport- og kommunikasjonskomiteen, vurderer eg det slik at problemstillingar knytte til kontroll og tilsyn er ein viktig del av ei slik framstilling til Stortinget. Det er derfor høveleg å drøfte oppretting av eit vegtilsyn i denne samanhengen. Som ein del av ei slik framstilling og drøfting vil erfaringar både frå andre transportgreiner og frå andre land vere heilt opplagde element.

I det same brevet har eg òg vist til at Regjeringa planlegg å leggje fram ei slik sak for Stortinget i ein samleproposisjon frå Samferdselsdepartementet, som skal leggjast fram samstundes med revidert nasjonalbudsjett i mai i år.

Borghild Tenden (V) [12:34:14]: Jeg takker statsråden for svaret.

Ifølge Jarlsberg Avis fortsetter tunnelarbeidet sør for Kopstad og på E18 mellom Kopstad og Gulli akkurat som i Hanekleivtunnelen. Under samme prosjektleder tilkalles geologer bare når tunnelfolkene mener det er behov. Dette var noe av kritikken i etterkant av raset i Hanekleivtunnelen. Kjenner statsråden til dette? Og i så fall: Synes hun det er greit?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:34:51]: Eg har tillit til at dei prosessane som skjer rundt bygging av tunnelar er tilfredsstillande ut frå sikkerheitsomsyn. Ikkje minst etter raset i Hanekleiva og hendingane der må eg understreke at det har vore framført i fleire rundar frå Statens vegvesen at dette skal tilleggjast vekt. Det er ingen grunn til å tru at så ikkje vert gjort.

Eg har ikkje sjølv følgd bygginga av den enkelte tunnel, det er ikkje vanleg at statsrådar gjer det. Men dei opplysningane som vert lagde fram her, og som har kome gjennom media, skal eg sjølv sagt kvalitetssikre. Eg skal òg forsikre meg om at den nødvendige kvalitetssikringa ved bygging av desse tunnelane vert gjort.

Borghild Tenden (V) [12:35:43]: Jeg takker statsråden for det.

Samferdselsministeren har fått kritikk for manglende åpenhet bl.a. av Rådgivende Ingeniørers Forening. De ønsker å stille sin ekspertise til disposisjon, men forutsetningen for det er større åpenhet fra Statens vegvesens side. På hvilken måte vil samferdselsministeren bidra til bedre samspill mellom Vegvesenet og bransjen?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:36:15]: Eg kalla inn både Rådgivende Ingeniørers Forening, Maskinentreprenørenes Forbund og – kva heiter det? – den organisasjonen som organiserer dei større entreprenørane, til eit

møte på mitt kontor den 21. februar. På det møtet hadde me ein veldig god debatt. Eg inviterte alle som var der, til å kome med skriftlege innspel i etterkant av møtet. Maskinentreprenørenes Forbund har gjort det, dei har kome med gode innspel i etterkant. Rådgivende Ingeniørers Forening har i staden gått ut med ei pressemelding der dei skuldar statsråden for å drive med lukka prosessar. Eg finn det underleg sett i lys av at dei hadde alle moglegheiter til å uttale seg på møtet, og at dei har ein open og ståande invitasjon til ein god dialog i tida framover. I det møtet oppmoda eg òg partane til å forsterke samarbeidet med Statens vegvesen. Eg opplevde at det var tilslutnad til det, og at ein skulle forbetre samarbeidet.

S p ø r s m å l 1 0

Arne Sortevik (FrP) [12:37:42]: Dette er også et spørsmål til samferdselsministeren:

«Denne vinteren har norske veitrafikanter opplevd flere situasjoner der snø og is har skapt kaotiske kjøreforhold på norske veier, ikke bare på fjelloverganger, men også på stamveinettet i lavlandet. Siste eksempel er den kaotiske situasjonen på E18 mellom Kristiansand og Grimstad i uke 8. Dette har lite å gjøre med hvem som brøyter, men først og fremst med rammer, retningslinjer, kontroll og beredskap knyttet til vinterdrift på veiene.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre vinterdriften på norske veier?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:38:23]: Eg vil fyrst på vegner av vegstyresmaktene seie meg lei for dei tilhøva som oppstod på E18 mellom Arendal og Kristiansand i veke 8 i år. Veret var rett nok sær sars vanskeleg med sterk vind kombinert med store snøfall, og den aktuelle strekinga på E18 er relativt smal og utan gode moglegheiter for snølagring og parkering av havarerte kjøretøy. Det gjorde sjølv sagt ikkje situasjonen betre at dårleg skodde vogntog utan kjettingar stoppa opp og skapte store problem for brøytebilane.

Trass i dei vanskelege tilhøva vil eg understreke at det ikkje er akseptabelt at det oppstår slike kritiske situasjonar på riksvegane.

I tildelingsbrevet til Statens vegvesen for 2007 er funksjonskontraktane tekne opp. Departementet understrekar her betydninga av å følge opp utføringa i kontraktane, slik at ein oppnår ein ynskt kvalitet på drift og vedlikehald. Eg veit at Statens vegvesen vil gå grundig gjennom hendingane på E18 i Agder, og eg har også følgd opp med eit nytt brev til Statens vegvesen.

Det som hende langs E18, vil verte vurdert nøye og gjennomgått i si fulle breidd. Dette omfattar beredskapsopplegg, gjennomføring av kontraktane og krav til standard og kvalitet i kontraktane, og dessutan Vegvesenet si handtering av både entreprenørane og trafikkaoset. Vurderingane og gjennomgangen vil verte gjorde i nært samarbeid med entreprenørane og transportbransjen. Eg stiller også spørsmål meir generelt ved systemet med og innhaldet i funksjonskontraktane som vart innførde av førre

regjering for å redusere kostnader, då eg får altfor mange rapportar om glatte vinterveggar og dårleg brøyting.

Eg er kjend med at Statens vegvesen har under arbeid tiltak som vil verke positivt. Statens vegvesen skal innføre eit system for krisehandtering i løpet av året. Dette systemet vil bidra til å auke beredskapen, effektivisere krisehandteringa og bidra til betre styring av Vegvesenet og entreprenørane sine ressursar.

Statens vegvesen tek også om kort tid i bruk eit nytt datasytem som gir betre dokumentasjon av utført arbeid, dette for å sikre at trafikantane får dei veg- og føreforholda som er avtalte i kontraktane.

Arne Sortevik (FrP) [12:40:36]: Det er bra med datastyr, men det er faktisk viktig å følge med på værmeldingene og ta til seg varslar som er gitt på forhånd.

Det er faktisk slik at det har snødd på Sørlandet før. Det snødde faktisk i fjor, og da var også veien – E18 – stengt.

Nå snakker vi ikkje om snøen som falt i fjor, men vi snakker om den som falt i år, med ganske dramatiske konsekvenser.

Jeg er litt spørrende til om Statens vegvesen kanskje igjen skal evaluere seg selv, og litt undrende til at det synes som om Statens vegvesen er opptatt av å legge skylden på entreprenørane som har funksjonskontrakter. Det er vel slik at det er Statens vegvesen som utformer kontraktene, og som bør sørge for at de tar høyde for at det kan inntreffe ekstraordinære og spesielle værforhold vinterstid. Altså: Det man legger inn i kontrakten, får man i hovedsak – og i mitt utgangspunkt – også levert. Men hvis man ikkje tar med seg forhold knyttet til ekstraordinære og spesielle værforhold, kan man selvfølgelig få en overraskelse. Det er litt leit hvis man skylder på andre og man selv sitter med en del av skylden.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:41:45]: Eg har pr. i dag ikkje grunnlag for å hevde – eg trur heller ikkje representanten Sortevik har grunnlag for det – at funksjonskontraktane ikkje tek høgd for at det skal snø på Sørlandet, og eg har bedt Statens vegvesen gå gjennom kontraktane. Det er trass i alt eit fagarbeid. Statsråden er verken ingeniør eller fagarbeidar. Eg skal prøve å gjere dei politiske vurderingane, men eg er nøydd til å bruke mine fagfolk til å gjere grunnarbeidet for meg. Så i dag vil eg ikkje skulde på verken Statens vegvesen eller entreprenørane. Men eg ynskjer å finne ut av om det er slik at funksjonskontraktane ikkje er gode nok, for då må me forbetre dei. Dersom dei er gode nok – dersom det er teke høgd for dette – vel, då er det i så fall entreprenørane som ikkje har lytta på vermeldinga og gjort jobben sin, og då må dei skjerpe seg i arbeidet sitt.

Men eg er ikkje ute etter syndebugkar, eg er rett og slett ute etter å finne ut av om systemet som vi no eingong har innført, er godt nok, om det blir godt nok følgt opp, og om innhaldet her er tilfredsstillande eller ikkje. Det kjem meldingar inn frå ulike delar av landet, ikkje minst frå tungtransporten sine utøvarar, som kan tyde på at ting kan gjerast betre. Det er det me no skal gjere.

Arne Sortevik (FrP) [12:43:01]: En grundig gjennomgang er bra. Det som er viktig å presisere, er at det er to forhold her. Det ene er at det er normale væravvik innenfor normale kontrakter som operatørene og funksjonskontraktinnehaver selvfølgelig skal overholde og levere i henhold til. Men så inntreffer det spesielle værforhold som man vanskelig kan legge inn i forutavtalte kontrakter. Da må det altså være fullmakter hos Statens vegvesen, slik at man i en vanskelig situasjon – kanskje en litt kripepreget situasjon som den vi hadde på E18 – kan håndtere dette, at man kan rekvirere ekstra innsats fra dem som har kapasitet, og at man også påtar seg regningen, slik at ikke regningen for helt ekstraordinære og urimelige værforhold automatisk blir lagt på dem som har funksjonskontraktene – at de blir sittende igjen og må betale for litt vanskelige værforhold som man ikke har regnet inn når man har inngått kontrakt.

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:44:04]: Dei av oss som har budd i dette landet i nokre år – og det har både representanten Sortevik og eg gjort – veit at det snør her, og at snøfallet kan kome brått, uventa og i store mengder. Dersom ein entreprenør leverer eit anbod på snørydding utan å ta høgd for at det kan kome ein meter snø på eit døgn, er det også underleg.

Men – som sagt – eg skal ikkje kritisere nokon for kva som har skjedd her, for eg har ikkje godt nok grunnlag til å gjere det. Men eg vil jo tru at dersom eg var entreprenør og leverte eit anbod på snøbrøyting, ville eg også tenkje at det faktisk kan kome ekstreme mengder snø på eit døgn. Men når det er sagt, skal det sjølv sagt også ligge i kravspesifikasjonane at ein tek høgd for den type hendingar.

Så her må eg få lov å kome tilbake til denne saka når me har gått gjennom kva som skjedde der nede, og også gått gjennom funksjonskontraktane generelt – om dei er gode nok.

S p ø r s m å l 1 1

Øyvind Halleraker (H) [12:45:23]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«Onsdag 21. februar sporet Signaturtoget av ved Hallingskeid og rammet gods- og passasjertrafikk på en av Norges mest trafikkerte langdistansestrekninger, Bergensbanen, helt frem til mandag kveld.

Hvilke initiativ vil statsråden ta, og hvilke tiltak vil hun iverksette for å oppnå best mulig driftsregularitet også i vinterhalvåret?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:45:55]: Bergensbana vart stengd ved Hallingskeid på grunn av at eit passasjer tog av typen BM73, tidlegare kalla Signaturtoget, køyrde inn i eit stort snøras og spora av. Snøraset var om lag 2,5 meter på det høgste og om lag 25 meter breitt, og det hadde losna om lag 150 meter over jernbanesporet. Innafor det området som måtte ryddast for å kunne sleppe fram andre tog, var det snakk om ei snømengd på om lag 150 m³. Det var difor snakk om store snømengder som måtte ryddast vekk før andre tog kunne passere rasstaden.

Hovudårsaka til at bana måtte halde stengt i fem dagar, var at det var storm på fjellet, med stor fare for nye snøskred i rasområdet. Jernbaneverket valde difor å halde bana stengt og ikkje sleppe ryddemannskap til før vêret vart lettare i løpet av helga.

Når det gjeld spørsmål om tiltak for å kunne sikre seg mot vintervêret, slik at jernbana òg kan køyre i vinterhalvåret utan for mykje stenging, kan eg opplyse om at Jernbaneverket har sett i verk ei ordning med trinnsvis beredskap for nedbør og rasfare på Bergensbana. Viss fastsette terskelverdiar vert overskridne, kan det føre til stenging av bana. For å få dette til å fungere har Jernbaneverket inngått ei avtale med Norges Geotekniske Institutt, som utarbeider skredvarsel. Det er innført avgrensingar og eventuell stenging av bana ut ifrå varsling både frå NGI og vêrprognosar frå Meteorologisk Institutt og ut ifrå om det er behov for rydding på linja. Jernbaneverket har dessutan stasjonert ein person på Finse i vinterhalvåret som har ansvaret for å koordinere arbeidet med snørydding.

I vinterhalvåret er det innført ei ordning med at det før framføring av tog over fjellet køyrer eit lokomotiv med plog for å sikre at bana er open. Den dagen snøraset gjekk, vart det køyrt eit diesellokomotiv med stor frontplog og sporreinsar 2 timer og 15 minutt før passasjeretoget køyrde inn i snøraset. Dessutan passerte ein av Jernbaneverket sine arbeidstraktorar rasstaden 1 time og 55 minutt før passasjeretoget køyrde inn i raset og spora av. Denne dagen var det ikkje meldt om stor skredfare på Bergensbana, og NGI hadde heller ikkje levert særskilt skredvarsel. Årsaka til dette var at temperaturen i løpet av svært kort tid endra seg frå å vere pluss 2 °C til minus 15 °C. Ut frå førebels vurderingar er det mykje som tyder på at raset gjekk etter at arbeidstraktoren hadde passert rasstaden.

Eg kan elles opplyse om at det på Bergensbana vert arbeidd med å bygge rasskring i form av snørasgjerde. I 2007 er det sett av om lag 2 mill. kr til dette arbeidet, som etter planen skal stå ferdig i 2008. For 2007 er det totalt sett av om lag 19,1 mill. kr til rassikringstiltak langs det norske jernbanenettet.

Øyvind Halleraker (H) [12:48:54]: Jeg vil gjerne stille et tilleggsspørsmål.

Denne saken handler jo ikke bare om at det er vanskeligheter i vinterhalvåret. Den handler også om at vi hadde veldig flaks ved at dette ikke medførte personskaade eller dødsfall – heldigvis. Statsråden har flere ganger i dag blitt konfrontert med brøyting av vegar og har hatt tilbøyelighet til å skyldde på at dette har vært konkurranseutsatt, og at avtalene har ikke vært gode nok. Her er det i alle fall ingen tvil om at dette er et statlig ansvar gjennom Jernbaneverket. Jeg registrerer at også statseide Cargonett er svært bekymret for regulariteten, stabiliteten og påliteligheten i sin konkurranseutsatte virksomhet. Det er klart at stans i fem døgn, med normalt seks tog hver veg hver dag, betyr at veldig mye gods forsinkes.

Så jeg må få lov til å gjenta spørsmålet mitt: Hvilke konkrete tiltak vil statsråden sette i verk for å sikre oss at vi ikke får denne type ulykker?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:50:01]: Det er vanskeleg for statsråden å hindre at det går skred, men statsråden har undersøkt bakgrunnen for at Signaturtoget går i forhold til at det har vore hevda at dette toget ikkje er godt nok. Det er Jernbanetilsynet som godkjende Signaturtoget, eller BM73 som det no heiter, for trafikk på Bergensbana i september 2001. Då gjennomførte ein mange testar. Ikkje i nokon av dei testane registrerte ein urovekkjande verdiar i forhold til at toget skulle vere eigena til å nyttast. Og Jernbaneverket meinte og meiner at det i den situasjonen som oppstod, ikkje var grunnlag for å seie at tog med tyngre lokomotiv ville ha klart seg betre enn motorvogntogsettet BM73.

NSB har opplyst at dei disponerer andre typar togmateriell som kan setjast inn i staden for BM73 om det viser seg nødvendig. Det har ikkje så god standard over lengre strekningar, og over ein treårsperiode skal NSB skifte og oppgradere vognmateriellet på alle avgangar. Då vil det bli teke i bruk (presidenten klubber) lokomotiv og vogner med god komfort, og ein vil vurdere om BM73 (presidenten klubber igjen) kan køyre på andre banestrekningar enn Bergensbana.

Presidenten: Presidenten ber om at man holder seg til taletiden.

Øyvind Halleraker (H) [12:51:23]: Jeg må få stille et tilleggsspørsmål til statsråden.

Jeg har en rapport her fra Det Norske Veritas som ble oversendt Jernbaneverket for syv-åtte år siden, som omhandler disse togenes beskaffenhet og evne til å takle store snømengder. Statsråden refererer til noen forsøk som ble gjort på Finse, som også er beskrevet som ikke tilfredsstillende med hensyn til å møte de utfordringene som foreligger. Det er mange detaljer i denne rapporten, og jeg skal ikke gå inn på dem alle. Men det må være mulig enten å tilpasse Signaturtoget til norske forhold eller å endre brøyterutinene, slik at vi kan bruke moderne togsett.

Er statsråden kjent med rapporten, og kan hun forsikre oss om at vi slipper å oppleve at Norges nest største by er avskåret fra jernbaneforbindelse med hovedstaden i nesten en uke?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:52:31]: Etter dei opplysningane statsråden har fått, vart det frå Jernbanetilsynet, i samband med godkjenninga av BM73-toget, gjort testar som ikkje viste noko urovekkjande. Aksellasta på BM73 er på 18 tonn. Til samanlikning er vekta på El 17, altså lok og B7-vogner – den andre typen som kjører – på 20 tonn. Det var spesielt faren for avsporing og trekraft som vart testa ut mot bruk av lokomotivet på Signaturtoget. Men – og eg kan fullføre det eg ikkje fekk sagt i førre svar – NSB vil vurdere å skifte ut Signaturtoget når dei skal setje inn nye togsett i løpet av ein treårsperiode. Det vil dei gjere av omsyn til komforten og av tryggingssmessige årsaker.

Så denne saka vil verte følgd opp av NSB.

S p ø r s m å l 1 2

Torbjørn Andersen (FrP) [12:53:43]: Jeg har følgende spørsmål til landets samferdselsminister:

«Planarbeidet med ny E18 Arendal-Tvedestrand står nå i stampe pga. kravene om behovsutredning (KS1). Nå risikerer man i verste fall mange års utsettelse av dette viktige veiprojektet på Sørlandet. I innstillingen til gjeldende NTP for perioden 2006-2015 ble det forutsatt at veistrekningen Arendal-Tvedestrand skulle prioriteres ved neste rullering av NTP for perioden 2010-2019. Nå står denne viktige føringen i fare.

Hva kan statsråden gjøre for at utbyggingen av E18 Arendal-Tvedestrand ikke forsinkes?»

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:54:33]: Regjeringa har fulgt opp vedtaket i Stortinget under regjeringa Bondevik II om at det skal gjennomførast eksternt kvalitetssikring av konseptval, såkalla KS1, for vegprosjekt med kostnad over 500 mill. kr. Regjeringa har gjort unntak for vegprosjekt med byggjearbeid i perioden 2006–2009 og for ein del vegprosjekt med mogleg oppstart i perioden 2010–2013. Unntaka for perioden 2010–2013 er m.a. gjort på grunn av at fleire av prosjekta er komne langt i planlegginga etter plan- og bygningslova.

Regjeringa har bestemt at KS1 skal gjennomførast på strekninga frå Grimstad til fylkesgrensa mellom Telemark og Vestfold. Det finst ingen godkjend plan for strekninga Arendal-Tvedestrand, som vil vere ein del av kvalitetssikringa for den lengre strekninga.

KS1 er ein viktig fyrste del av planlegginga av E18 på heile strekninga gjennom Telemark og fram til Grimstad i Aust-Agder. For strekninga Arendal-Tvedestrand vil arbeidet med kommunedelplan og konsekvensutgreiing starte opp etter at KS1 er gjennomført.

Statens vegvesen ventar å ha utarbeidd grunnlaget for ein KS1, ei konseptvalutgreiing, og å ha gjennomført høyring av dokumentet innan mars 2008. Departementet legg til grunn at KS1 vil vere gjennomført før stortingsmelding om NTP 2010–2019 vert lagd fram for behandling i Stortinget.

Dette inneber at gjennomføring av KS1 ikkje vil seinke prosjektet, slik representanten Andersen hevdar i spørsmålet.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:56:09]: Jeg takker for svaret.

Det har jo vært arbeidet med å få på plass E18-veistrekningen Arendal-Tvedestrand i rundt 40 år, og det må snart løse for denne 20 km lange, svært dårlige og trafikkfarlige veistrekningen på Sørlandet. Det ville være til stor skade om disse nye KS1-kravene nå skulle forsinke Arendal-Tvedestrand-prosjektet ytterligere i mange år.

Hvis jeg skjønnte statsråden riktig, sa hun at dette ikke skal forsinke framdriften av dette prosjektet. Det er krav om at kommunedelplaner må være gjennomført i løpet av 2007. Det er vanskelig å få disse planene i havn dersom man samtidig skal gjøre det etter at KS1-utredningene er foretatt, for det tar ca. ett år, så vidt jeg har skjönt.

Er det mulighet for å kjøre disse prosjektene parallelt, slik at ikke noe forsinkes? Hvordan mener statsråden dette kan gjøres nå, siden det ikke skal forsinkes?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:57:18]: E18 frå Arendal til Tvedestrand er jo ein del av stamveggrute 3. Statens vegvesen har i stamvegutgreiinga føreslått strekninga i prioritetsgruppe 2. Kommuneplanarbeidet vart starta opp i mai 2006, men vart stansa straks lista for KS1-prosjekt vart offentleg 11. september i fjor.

Arbeidet med kommunedelplan og konsekvensutgreiing vil ta tid. Uavhengig av KS1 vil kommuneplanarbeidet ta tid. Så KS1-arbeidet isolert sett, slik det er lagt opp frå departementet si side, skal ikkje forseinke prosjektet.

Torbjørn Andersen (FrP) [12:58:03]: Jeg takker statsråden for svaret.

Kan jeg oppfatte svaret fra statsråden slik at det nå en mulighet for å få på plass veistrekningen E18, mellom Arendal-Tvedestrand, i løpet av 2013? Så vidt jeg skjønner statsråden, burde det nå være en mulighet for det, at man unngår unødvendige forsinkelser slik vi har sett på grunn av krav til kommunedelplaner og ikke minst disse nye kravene når det gjelder kvalitetssikring – disse KS1-kravene.

Kan statsråden bekrefte at det nå er en viss mulighet for å få dette veiprojektet – disse 20 km mellom Arendal og Tvedestrand som er en flaskehals og en skamplett på stamveinettet vårt på Sørlandet – i havn innen 2013?

Statsråd Liv Signe Navarsete [12:59:00]: Slik saka ligg, trur eg det kan verte vanskeleg å få planane ferdige. Arbeidet med kommunedelplan og konsekvensutgreiing vil truleg ta fleire år, etter det eg har fått opplyst. Av den grunn vil strekninga neppe vere aktuell før 2013. Det er i alle fall dei opplysningane eg har. Men kvalitetssikringa i seg sjølv vil ikkje vere det avgjerande, og det var det dette spørsmålet i utgangspunktet handla om.

Presidenten: Spørsmål 13 er besvart tidligere.

S p ø r s m å l 1 4

Rolf Terje Klungland (A) [12:59:55]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Situasjonen i Agder politidistrikt er stadig omtalt i media. Politimester Hareide har i brev til Politidirektoratet vist til at Agder politidistrikt har måttet kutte 40 politistillinger pga. den pressede ressurs situasjonen. I tillegg til ressursfordelingsmodellen viser Hareide til høy husleie i Tinghuset i Kristiansand.

Mener statsråden Agder politidistrikt har dårligere ressurstilgang enn hva som er tilfelle for landets øvrige distrikt, og hva er den historiske utviklingen i økonomi og stillinger?»

Statsråd Knut Storberget [13:00:41]: La meg først få lov til å gi honnør til spøreren som tar opp dette spørsmålet. Jeg er også kjent med den avisdebatt som har vært

om akkurat dette spørsmålet, og for så vidt den behandling spøreren har fått ved å stille disse spørsmålene og bevege seg inn i denne materien på den måten som representanten Klungland gjør. Jeg er overbevist om at det er nettopp den tilnærmingen som representanten har hatt både utad i media og også gjennom dette spørsmålet, som vil kunne bidra til at vi styrker aktiviteten også i Agder.

Politidistriktene tildeles årlig en økonomisk ramme fra Politidirektoratet til sin virksomhet. Tildelingen skjer ved hjelp av en ressursfordelingsmodell, som ble anvendt første gang i 2005. Kriteriene oppdateres jevnlig.

Ifølge Politidirektoratet fikk Agder politidistrikt tildelt 347 mill. kr for budsjettåret 2007. Utover beregningen basert på ressursfordelingsmodellen er politidistriktet tildelt vel 23 mill. kr. Dette utgjør en vesentlig tilleggsbevilgning sammenlignet med de øvrige politidistriktene. Noen politidistrikter ligger like under fordelingsmodellen.

I perioden 2002–2007 har politidistriktet fått økt sitt budsjett med 74 mill. kr. Hoveddelen av den økte bevilgningen er kompensasjon for lønns- og prisstigning. Den største budsjettøkningen fikk politidistriktet i 2003, med en budsjettøkning på 29 mill. kr. Av stor interesse må det være at av dette beløpet skulle 10,8 mill. kr gå til dekning av økt husleie for politibyget i Kristiansand.

Det er Politidirektoratets oppfatning at Agder politidistrikt har hatt og har tilfredsstillende budsjettammer sammenliknet med landets øvrige politidistrikt. Men på lik linje med alle andre politidistrikt er det absolutt mye å gjøre og mye uoppdaget kriminalitet, noe som jo danner grunnlaget for at Regjeringa ønsker å satse videre på å styrke politidistriktene, også Agder.

I forbindelse med politireformen og etableringen av det nye distriktet fikk Agder politidistrikt reduserte oppgaver, og stillingsandelen ble derfor redusert tilsvarende. Dette gjaldt overføring av Sirdal lensmannskontor til Rogaland politidistrikt, nedleggelse av landsdelsordningen, omorganisering av PST og inndragning av to politimesterstillinger, henholdsvis i Arendal og Vest-Agder. Med unntak av disse stillingene ble ikke stillingsandelen redusert ved Agder politidistrikt i forbindelse med politireformen.

I forbindelse med omleggingen av de sivile gjøremål på grunnplanet ble det fra 2005 til 2006 foretatt noen endringer i bemanningstall og budsjett. Agder fikk da ni årsverk fra tingretten/underfogden. For de stillingene og for 16 700 saker – gjeldsordning, tvangsforretninger og forliksråd – ble distriktet tildelt 10,5 mill. kr.

Politidistriktene tildeles ikke lenger stillinger, men et rammebudsjett som politimesteren disponerer i tråd med føringer fra sentral politiledelse og egne prioriteringer for å oppnå en best mulig polititjeneste. Dette betyr at en lokalt må vurdere om pengene best kan nyttes til lønn eller til f.eks. materiell.

Ifølge beregninger fra Politidirektoratet hadde Agder 538 stillinger ved årsskiftet. Dette er en økning med 13 stillinger fra 2002. Når det gjelder politiutdannet personell, har Agder redusert antallet fra 424 i 2002 til 409 ved årsskiftet. Dette anses som en normal omdisponering innenfor tildelte budsjettammer.

Agder politidistrikt oppnår gode resultater – jeg vil si svært gode resultater – på mange områder med de ressursene politidistriktet har til rådighet. Agder er kanskje et av de politidistriktene der man faktisk er nær den kriminaliteten som Regjeringa mener en skal være nær. Politidistriktet har bl.a. som et eksempel på dette fokusert på vold i nære relasjoner og har avdekket flere familievoldssaker enn noe annet distrikt, nest etter Oslo. Det handler om at politiet er nær de mest sårbare av oss og ikke nødvendigvis synes ute i et offentlig bilde, når man driver med denne typen kriminalitet. Dette er et område som som kjent Regjeringa og jeg er svært opptatt av at vi får gjort noe med.

Agder politidistrikt har en nedgang i den registrerte forbrytelseskriminaliteten på 4,9 pst. Nedgangen i vinningsforbrytelser er mest markert med en nedgang på 9,1 pst. Nedgangen har pågått over flere år, og jeg tillater meg å tilskrive noe av æren for den nedgangen bl.a. den betydelige innsatsen som mange polititjenestemenn og -kvinner, og også en dyktig politimester, gjør i Agder.

Legemsfornærmelser og legemsbeskadigelser derimot har imidlertid økt foruroligende det siste året med 9,1 pst. Mye av dette skyldes utelivsvold og krever særlig innsats fra politiet, ikke bare fra dem, men også fra kommune, næringsliv og andre.

Til slutt: Saksbehandlingstida for oppklarte forbrytelser er 83 dager. Saksbehandlingstida for unge lovbyrtere under 18 år er 37 dager, og disse tallene er godt under Riksadvokatens frist, som er 42 dager. For voldssaker er saksbehandlingstida 74 dager, og der har vi en frist fra Riksadvokaten på 90 dager. Dette er svært gode resultater fra Agder.

Oppklaringsprosenten for forbrytelsessaker er 40,7 pst., som er høyere enn det vi ser mange andre steder i landet, hvilket er godt over landsgjennomsnittet. Vi må kunne si at distriktet Agder får sakene unna og har ingen restanser. Det er god grunn til å gi honnør for den betydelige innsatsen som gjøres i Agder politidistrikt.

Hans Frode Kielland Asmyhr hadde her overtatt presidentplassen.

Rolf Terje Klungland (A) [13:06:04]: Jeg vil takke justisministeren både for rosen og spesielt for at han legger fram det faktagrunnlaget som han gjør nå.

Den mediedebatten og stormen som har vært i Agder politidistrikt, har nettopp gått på at man har forsøkt å legge skylda på storting, regjering og bevilgende myndighet, fordi man har vært i en spesiell situasjon. Derfor er det viktig å få fram det faktagrunnlaget som justisministeren nå viser til, for at vi politisk, både sentralt og lokalt, kan jobbe sammen videre. Da er faktagrunnlaget veldig viktig å ta med seg. Jeg er glad for at det nå blir klargjort – jeg håper én gang for alle – slik at vi kan komme videre i dette arbeidet og legge ansvaret der ansvaret skal ligge.

Statsråd Knut Storberget [13:07:09]: Dette er jeg enig i. Samtidig er jeg veldig glad for at mange ordførere,

og også Agderrådet, er så engasjert i det å skape mer trygghet i Agder. Det er en forutsetning for at vi skal få fokus på hvor viktig det er å oppklare kriminalitet. Slik sett hilser jeg de innspillene som kommer derfra, velkommen. Det tror jeg er en forutsetning for at vi skal klare å løfte innsatsen også i Agder, og for at vi, når framtidige budsjetter blir lagt, også skal styrke politiet i Agder, som vi har ambisjoner om.

Den styrkingen kommer på bakgrunn av at nettopp representanten Klungland har bidratt til å fokusere på det man skal fokusere på, slik at vi får riktig faktum, men vi skal også fokusere på at man faktisk leverer gode resultater. Det må være en stimulans til å styrke politidistriktet ytterligere. Det er mye mer givende å styrke politidistrikter som leverer gode resultater, og som også tør prioritere annerledes. Det gjør Agder politidistrikt. Det er klart at å drive en så aktiv etterforskning av familievold har kostet, men det skal også lønne seg.

Rolf Terje Klungland (A) [13:08:18]: Jeg er også veldig glad for de gode resultatene politidistriktet har når det gjelder oppklaring og det å få unna saker. Men det som har vært den politiske diskusjonen og diskusjonen ute blant folk – i hovedsak i Vest-Agder, som jeg kjenner til – er at politiet ikke har vært synlig.

Samtidig sier politidirektøren nå at en skal satse på å redusere hverdagskriminaliteten. Med det mener jeg ikke at en til enhver tid skal se politiet, at politiet skal være til stede, men det har jo vært situasjoner der det ikke har vært mulig å få fatt i politiet når folk har hatt behov for det. Jeg mener det må være en forutsetning at politiet er der når folk har behov for det. Alternativet vil være en privatisering av det juridiske arbeidet som politiet gjør. Er justisministeren enig i det?

Statsråd Knut Storberget [13:09:20]: Ja, det er jeg enig i.

Å drive kriminalpolitikk handler om å ha flere tanker i hodet på én gang: Politiet må synes ute, samtidig som det må være synlig overfor ganske skjulte grupper, bl.a. de barna som utsettes for vold i nære relasjoner, hvor Agder politidistrikt skårer veldig godt.

Det er derfor jeg mener at den debatten som både ordførere i Agder og Agderrådet har ført, er veldig viktig og veldig riktig. Men samtidig som man går høyt på banen – det er bra – må vi også operere med et faktum som er riktig. Vi sitter med ansvaret for hele Norge og fordeler ressurser ut i politidistriktene. Vi må passe på at vi fordeler ressursene rettferdig og riktig.

Det er elementer i situasjonen i Agder som påkaller økt oppmerksomhet. Det er først og fremst at man presenterer gode resultater og har prioritert riktig – som jeg sa i sted – men det er også viktig å ha med seg at vi ønsker å opprettholde et synlig politi ute i gatene. Ikke minst må vi også se hen til i hvilken grad man er presset av forskjellige typer kriminalitet. Det vil vi selvfølgelig også gjøre i framtida, når vi skal vurdere både fordelingsmodell og spesielt tilskudd til Agder.

S p ø r s m å l 1 5

Sonja Mandt-Bartholsen (A) [13:10:57]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Sivilforsvaret har gjennomgått en betydelig omstilling. Det har i media siste tida framkommet påstander om sviktende kontrollrutiner i sivilforsvarssystemet.

Kan statsråden forsikre oss om at rutiner gjennomgås og at nødvendige tiltak treffes?»

Statsråd Knut Storberget [13:11:17]: Ja, det kan jeg forsikre om.

Sivilforsvaret har, som representanten Sonja Mandt-Bartholsen sier, vært igjennom en betydelig omstilling i løpet av de siste årene. Sivilforsvarets omorganisering ble iverksatt 1. januar 2004. Det innebar at 40 sivilforsvarskretser underlagt politimestrene og tre skoler underlagt det tidligere Direktoratet for sivilt beredskap ble omgjort til en sjølstendig regional etat med 20 sivilforsvarsdistrikter, alle underlagt det nye Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, etablert 1. september 2003. Omstillingen medførte tilsetting av 20 nye distriktssjefer, hvorav 14 ble rekruttert utenfor virksomheten. I forbindelse med omorganiseringen ble det pålagt en bemanningsreduksjon i Sivilforsvaret på 55 årsverk. De pålagte endringene både for sivilforsvar og for direktorat er gjennomført innenfor budsjetterammer, i henhold til angitte tidsplaner og med vellykket resultat. Omorganiseringen av Sivilforsvaret blir evaluert i år.

Jeg ønsker å legge til at sivilforsvarsstyrkene stadig hyppigere blir benyttet for å forsterke nødetatene og andre myndigheters innsats ved større ulykker og andre hendelser. Det gjøres en kjempejobb. I 2006 var nærmere 3 000 tjenestepiktige i innsats ved 400 ulike hendelser. Sivilforsvarets innsats under f.eks. skogbrannen i Hedmark i juni 2006, da ca. 700 mannskap og befal utgjorde den desidert tyngste brannressursen, kan stå som et godt eksempel på dette. Jeg vil også nevne Sivilforsvarets betydelige innsats under snøfallet på Sørlandet nylig og under strømutfallet i Steigen for noen uker siden. Værsituasjonen og de klimatiske utfordringer gjør det jo ikke mindre aktuelt å ha et vel rustet sivilforsvar framover. Det er et stort politisk ansvar.

I 2002 og 2003 ble det foretatt oppussing av Sivilforsvarets skole på Starum, og Riksrevisjonen påpekte i sin antegnelse for regnskapsåret 2003 at bygg- og anleggskontrakter ble tildelt uten forutgående konkurranse. Som en følge av dette besluttet DSB å iverksette en ekstern granskning. Undersøkelsene ble gjennomført av Deloitte i 2004–2005. Rapporten avdekket en rekke alvorlige brudd på lov om offentlige anskaffelser og mangelfull/manglende styring av prosjekter. For å sikre at framtidige innkjøp skulle skje i overensstemmelse med gjeldende regelverk, ble det gjennomført en sentralisering og samordning av anskaffelsesfunksjonen i virksomheten. Innkjøpene ivaretas i dag av jurister med praktisk erfaring fra arbeid med offentlige anskaffelser. Det er iverksatt nye rutiner for innkjøp og inngått rammeavtaler, og det har de siste årene vært rettet stor oppmerksomhet mot innkjøp i virksomhe-

ten gjennom bl.a. opplæring og fokusering på etisk atferd. Riksrevisjonen har altså vært inne i denne saken, og det har foranlediget mange av de endringer som er gjort når det gjelder disse rutineene.

Så har det vært en prosess etter at rapporten fra 2004–2005 kom, og som innebærer helt konkrete endringer i innkjøpsrutiner, bl.a. fra DSBs side.

I tillegg har det vært en prosess med hensyn til offentliggjøring av denne rapporten. Det er bestemt fra Justisdepartementets side at rapporten skal være offentlig. Det syns jeg er et viktig prinsipp – dog offentlig i anonymisert form. Det som er viktig i rapporten, er offentlig, slik at alle aktører som måtte ønske det, får innsyn. Det har resultert i at det i løpet av januar måned i kontakt med direktoratet har blitt iverksatt ytterligere gransking av de forhold som påpekes i rapporten, og også av andre forhold som er kommet fram. Det var i januar, før det kom fram i media, dette ble iverksatt, i god dialog med direktoratet. Jeg mener at direktøren for direktoratet har hatt en god hånd om den granskningen som nå skal foretas, for å komme ytterligere til bunns i disse sakene.

Jeg er også glad for at de ansatte og de tillitsvalgte, sammen med ledelsen i direktoratet, har klart å samle seg om et mandat for denne granskningen. Så vidt jeg vet og erfarer nå, er det ute på anbud hvem som skal få granskningsoppdraget. Det skal ikke herske noen tvil om at det som har kommet fram i påstandene vedrørende forvaltningen av fellesskapets ressurser, skal vi sikre oss mot, slik at ressursene blir forvaltet til det beste for oss alle.

Sonja Mandt-Bartholsen (A) [13:15:40]: Jeg takker statsråden for svaret.

Som statsråden påpeker, er Sivilforsvaret en viktig bit av vernet både for folk og fe i mange situasjoner. Slike saker som blir tatt opp i media, er bestandig vanskelige både for de ansatte og for Sivilforsvarets egen del i forhold til rykter.

Jeg er veldig glad for at justisministeren har tatt fatt i saken, og at han følger den opp på den måten som han her skisserer. Jeg håper at vi framover ikke vil møte denne saken på nytt i media, slik at vi skader Sivilforsvarets renommé enda mer. Så jeg er fornøyd med det svaret statsråden har gitt, og takker for det.

Statsråd Knut Storberget [13:16:26]: Bare kort: Jeg takker for tilliten. Jeg føler at direktoratet har lagt veldig godt til rette nå for at vi ikke skal få flere slike episoder, hvor det i realiteten kjøpes inn på feil premisser.

Jeg mener at den granskningen som nå skal foretas, er den eneste måten vi kan fjerne enhver tvil på rundt de rutiner som faktisk er nå, og som også har vært tidligere. Så får vi være varsomme med å felle noen som helst dom, noe jeg heller ikke oppfatter at spørteren gjør, når det gjelder hva som har skjedd, og overlate det til granskerne.

S p ø r s m å l 1 6

Vera Lysklætt (V) [13:17:24]: Jeg vil stille følgende spørsmål til justisministeren:

«En undersøkelse gjennomført av NorgesBarometeret viser at 52 pst. av norske kommuner ikke har beredskapsplaner. Når vi ser stadig flere eksempler på lokalt ekstremvær og kriser, er det grunn til å være bekymret når over halvparten av Norges kommuner ikke har beredskapsplaner.

Hva blir gjort for å få kommunene til å vedta beredskapsplaner, og vil statsråden vurdere nye tiltak for å få flere kommuner til å vedta beredskapsplaner?»

Statsråd Knut Storberget [13:17:58]: Dette er et ualmennelig viktig spørsmål, også i forhold til det forrige spørsmålet om de krisene som oppstår lokalt. Det er viktig av to grunner, og vi må snakke mer om det, også her i Stortinget. Først og fremst, som spørterens intensjon vel er, må vi få flere kommuner til å ta dette arbeidet på alvor, slik at man står rustet. Så er det viktig i den forstand at vi ser at de kommunene som allerede har planlagt godt, leverer veldig godt i krisesituasjoner, det fungerer. Det er det lokale, det nære, som nettopp kan ta seg av enhver krise, liten eller stor, ikke bestandig alene. Så ser vi at den nærheten til krisa, og det ansvaret man da har etter nærhetsprinsippet, bidrar til at man får løst krisa på en veldig god måte. Det har vi veldig mange gode eksempler på.

Norsk beredskap er tuftet på prinsippene om ansvar, likhet og nærhet. Norske kommuner utgjør derfor grunnfjellet i vår nasjonale beredskap. Det er av største viktighet at den enkelte kommune er seg sitt ansvar bevisst og sørger for tilstrekkelige analyser av egen risiko og sårbarhet, som grunnlag for oppdaterte beredskapsplaner.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap gjennomfører årlige, systematiske kartlegginger av beredskapsstatus i kommunene. Jeg kan si til spørteren at vi hadde et møte med direktoratet – det var i underkant av en uke siden – hvor dette temaet ble brakt på banen, for nettopp å se på hva vi kan sette i gang for å få flere kommuner til å bidra. I tillegg fører fylkesmennene, på direktoratets vegne, tilsyn med kommunenes beredskapsarbeid. Jeg mener at vi i Regjeringa og jeg som minister har et ansvar også overfor fylkesmennene for å sette dette på dagsordenen, på bakgrunn av det spørteren nå tar opp. Direktoratets samlede oversikt over sårbarhet og beredskap i samfunnet, bl.a. gjennom den årlige Kommuneundersøkelsen, viser tross alt en positiv utvikling.

Kommuneundersøkelsen som ble publisert ved årsskiftet, omfatter 383 av landets 431 kommuner. Denne viser at hele 99 pst. av kommunene nå har på plass en plan for kriseledelse. Disse planene kan dekke flere ulike krisescenarioer. Hele 93 pst. av kommunene oppgir å ha øvet sitt planverk de siste årene. Så mange som 95 pst. har på plass en plan for informasjonsberedskap. Dette helhetsinntrykket bekreftes i all vesentlighet gjennom fylkesmennenes tilsyn med kommunenes arbeid med samfunnsikkerhet og beredskap. Det er betryggende.

Samtidig viser oversikten at det er klare forbedringspunkter. Det er derfor min klare intensjon å bidra til at landets kommuner ivaretar sitt primæransvar, slik at kommunene får på plass formaliserte og politisk forankrede beredskapsplanverk for aktuelle krisescenarioer. Jeg vil der-

for fortsette det systematiske arbeidet med samfunns-sikkerhet og beredskap overfor myndigheter på lokalt, regionalt og sentralt nivå.

Gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har jeg tydeliggjort betydningen av å sette søke-lyset på konsekvensene av ekstremvær i dialogen med sentrale, regionale og lokale myndigheter. Det er, bl.a. gjennom fylkesmennes embetsoppdrag for 2007, punkt 55.1, tydeliggjort at fylkesmannen skal ha oversikt over viktige samfunnssikkerhets- og beredskapsmessige utfordringer knyttet til særskilte risikoområder og klimaforhold. Gjennom fylkesmennes tilsyn med kommunene legger vi også opp til fortsatt oppmerksomhet om viktigheten av oppdaterte beredskapsplaner og øvelser i kommunene for å møte utfordringene som følger av ekstremvær.

I tillegg ønsker jeg å bidra til kompetansehevende tiltak for kommunene. Gjennom Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskaps eget utdanningssenter, Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap, gis det et bredt kurstilbud til kommunene om arealplanlegging, beredskapsplanlegging og krisehåndtering. Det tror jeg er viktig. Direktoratet har videre utarbeidet en veileder for beredskapsarbeidet i kommunene, og denne vil bli revidert med henblikk på tilpasning til nye sårbarhetsutfordringer i samfunnet. Det utarbeides i tillegg nye veiledere for informasjonsberedskap og krisekommunikasjon. Fylkesmennene skal videre bidra til fortsatt intensivering av øvingsaktiviteten i kommunene. Særlig er jeg opptatt av at det også øves på tvers av kommunegrensene. En beredskapsplan som ikke øves, er tilnærmet verdiløs.

Vera Lysklætt (V) [13:22:14]: Jeg vil takke for et godt svar fra statsråden.

Det er en kjensgjerning at ekstremværet i den senere tiden har kommet svært overraskende på mange, og på mange kommuner. Jeg kan bare nevne orkanen «Narve»s herjinger i Finnmark i januar i fjor. Da ble så å si hele fylket mørklagt på grunn av det elendige strømmettet vi har i fylket. Jeg kan også nevne all snøen som sist uke falt på Sørlandet, hvor det ikke akkurat virket som om alle var like godt forberedt på så store snømengder.

Mitt neste spørsmål blir derfor: Vil statsråden vurdere en lovfesting av beredskapsplaner i kommunene, som et tiltak for å få fram flere beredskapsplaner?

Statsråd Knut Storberget [13:23:02]: Før vi nå går inn på å vurdere flere lovpålegg overfor norske kommuner enn dem vi allerede har, mener jeg at noe av det aller viktigste vi kan gjøre, er de tiltakene som jeg presiserte i mitt svar. Det som går på kompetanseheving, tror jeg er veldig viktig. Det skaper en arena for at kommunene faktisk skal skjønne at dette er viktig. Inviterer man til kurs om beredskapsplaner, er det jo rart å dra dit hvis man ikke har en beredskapsplan.

Det å få fylkesmennene til å være særdeles aktpågivende i sin kontakt med norske kommuner og være like ivrige til å føre på lister dem som ikke skulle ha slike beredskapsplaner, slik man har ført kommuner på ROBEK-lis-

ter – eller hva det måtte være – tror jeg er avgjørende viktig. Jeg tror at vi vil kunne oppnå mye ved også å legge til rette for at flere kommuner øver, og da er man helt avhengig av en plan. Så vår intensjon er at vi skal klare å komme langt med hensyn til beredskapsplaner før vi går inn for ytterligere lovpålegg enn dem vi har.

Vera Lysklætt (V) [13:24:08]: Takk for også dette svaret.

Det siste spørsmålet gjelder dette: Strømkrisen i Steigen i Nordland utfordret beredskapen. Steigen kommune hadde vedtatt en beredskapsplan i 2006, og den kommunale beredskapen fungerte rimelig bra. Men krisen utfordret i betydelig grad flere statlige sektorer og monopolvirksomheter.

Vi kan i Aftenposten den 26. februar lese at Senterpartiet vil legge ned fylkesmannsembetet, og en begrunner det bl.a. med sikkerhet. Fylkesmannen har et koordinerende ansvar for samfunnsberedskap i fylkene, og bistand til kommunene står sentralt i fylkesmannens beredskapsarbeid.

Har statsråden gjort seg noen tanker om hvordan sikkerhets- og beredskapsarbeidet skal organiseres dersom Senterpartiet får gjennomslag for å legge ned fylkesmannsembetet?

Statsråd Knut Storberget [13:25:02]: Jeg har vel egentlig min fulle hyre med å tenke tanker om hvordan vi kan gjøre jobben innenfor de rammene vi har i dag.

Jeg må si at jeg er veldig godt fornøyd med fylkesmennes rolle i dette arbeidet. Det er kanskje mange som ikke er klar over det arbeid som fylkesmennene gjør hver dag, og den betydningen som fylkesmennene har for akkurat denne sektoren. Man blir først klar over det når det er for sent, når det smeller. Jeg mener at vi har gode muligheter til nettopp gjennom fylkesmennene å få til gode resultater i forhold til dette, for, som spøreren nettopp pekte på, gjøres det et veldig godt arbeid når man har et godt planverk og har øvd. Så ser vi at mange kommuner strekker seg mye lenger i slike situasjoner, og bidrar kanskje langt utover hva man kunne ha forventninger om, for å hjelpe sin egen befolkning. Det er en god, norsk tradisjon. I så måte mener jeg at fylkesmennene, slik systemet er i dag, har en veldig viktig rolle.

S p ø r s m å l 1 7

Elisabeth Aspaker (H) [13:26:16]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Bergens Tidende hadde 16. februar en sak der det fremgår at EU er i ferd med å etablere et nytt stort politisamarbeid, bygget på Prüm-traktaten, for å bekjempe terrorisme uten at Norge så langt har meldt sin interesse. Norsk politi ønsker å delta, men Regjeringen har ikke bestemt seg.

Ser ikke statsråden behov for slik norsk deltakelse i internasjonal kamp mot terror, og når kan vi forvente at Regjeringen vil ta stilling til om Norge skal delta i dette viktige politisamarbeidet?»

Statsråd Knut Storberget [13:26:52]: Jeg vil innledningsvis opplyse at Prüm-traktaten ble inngått 27. mai 2005 mellom sju av EUs medlemsland, henholdsvis Tyskland, Østerrike, Frankrike, Spania og Be-Ne-Lux-landene. Etter sin egen ordlyd er traktaten kun åpen for tiltrødelse for andre EU-land.

Det tyske formannskapet i EU arbeider for tiden med å få deler av traktaten implementert som en del av EU-regelverket. Siden Prüm-traktaten ikke regnes som relevant i forhold til norsk Schengen-medlemskap, vil heller ikke dette føre til at Norge uten videre vi kunne ta del i de mekanismer som Prüm-traktaten legger opp til med hensyn til politisamarbeid.

Prüm-traktaten representerer en opptrapping av det etablerte nære politisamarbeid i EU, som f.eks. gjennom Europol, der også Norge deltar. Avtalen inneholder en rekke elementer som forutsettes implementert over tid. Etter det jeg kjenner til, har ytterligere ni land utover de opprinnelige sju traktatparter nå erklært at de vil tiltrøde avtalen.

Den norske delegasjon i Brussel følger utviklingen nøye med hensyn til Prüm-traktaten og for så vidt også det øvrige justispolitiske samarbeidet i Europa. Parallelt med dette foretas det også en løpende vurdering av om – og eventuelt på hvilken måte – Norge kan få en tilslutningsavtale. For tida foreligger det imidlertid ingen avklaring av disse spørsmål.

Elisabeth Aspaker (H) [13:28:18]: Jeg vil takke statsråden for svaret.

Det er svært viktig at Norge ikke blir et såkalt fristed for kriminelle, enten det, som i dette tilfellet, er snakk om terror, eller det, som jeg også har hørt, er snakk om krigsforbrytere som av ulike årsaker kan ta seg til Norge, og som vi egentlig ikke har kontroll over.

Når det er slik at norsk politi på nordiske møter sammen med sine nordiske kollegaer så sterkt anbefaler at man skal gå med her, er mine neste spørsmål: Var den flaggingen, det at den norske politisjefen i nordiske møter har sagt at man vil være med, klarert med statsråden? På hva slags måte vil man følge opp denne saken videre?

Statsråd Knut Storberget [13:29:07]: Som jeg sa i mitt svar, er det slik at dette er et arbeid vi nå har til vurdering. Jeg deler spørrerens oppfatning av at det er viktig at vi deltar i det justispolitiske samarbeid i Europa. Vi hadde formannskapet i Schengen siste halvår, og vi så betydningen av det. Vi ser også betydningen av å være til stede i forhold til de øvrige utfordringer som nå kommer i Europa. Det hersker det ingen tvil om. Det står også en samlet regjering helt klart bak.

Samtidig må jeg si at dette med Prüm-traktaten byr på utfordringer, fordi vi ikke er medlem av EU. Det er liksom ikke bare å melde seg på – det er én ting – noe som gjør sitt til at vi skal være grundige med hensyn til hvordan vi tilnærmer oss både prosess og innhold i dette, slik at vi som sluttsum får det beste resultatet i forhold til vår deltagelse i hele det europeiske justissamarbeidet. Men Regjeringa og Justisdepartementet jobber for øvrig tett

sammen med våre kollegaer i Utenriksdepartementet for på en måte å tilnærme oss dette. Dette vil jeg selvfølgelig komme tilbake til Stortinget og orientere om.

Elisabeth Aspaker (H) [13:30:16]: Jeg vil igjen takke statsråden for svaret.

I mitt siste spørsmål vil jeg gå litt videre og spørre om det med utstyrssituasjonen til norsk politi. Det er en realitet at når vi har hatt øvelser, og i visse sammenhenger er det slik at norsk politi ... (Presidenten klubber.)

Presidenten: Presidenten må bemerke at oppfølgingsspørsmålet må være relatert til hovedspørsmålet, og anser ikke dette oppfølgingsspørsmålet som relatert til hovedspørsmålet, som gjelder Prüm-traktaten.

Elisabeth Aspaker (H) [13:30:53]: Kan jeg stille et spørsmål om utstyrssituasjonen og terrorbekjempelse?

Presidenten: Nei. Det skal være relatert til hovedspørsmålet.

Da går Stortinget til behandling av spørsmål 22.

S p ø r s m å l 2 2

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Jan-Henrik Fredriksen til helse- og omsorgsministeren, er overført til justisministeren som rette vedkommende.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [13:31:16]: «Viser til brev sendt fra statsråden 20. november 2006 om saksbehandlingstiden for søknader om billighetserstatning for hepatitt C-rammede, hvor statsråden opplyser at saksbehandlingstiden er på 6–8 måneder for denne gruppen. Justissekretariatene har sendt brev til personer som har søkt om erstatning, hvor det står: «Dessverre er det lang saksbehandlingstid i disse sakene. Søknaden kan derfor ikke ventes avgjort før tidligst om ca. 18 måneder.»

Kan statsråden redegjøre for hva som er reell ventetid for denne gruppen?»

Med andre ord: Er det opplysninger fra statsråd Brustad eller fra Justissekretariatet som er riktige? (Presidenten klubber.)

Presidenten: Presidenten vil bemerke at representanten kun skal lese opp spørsmålet slik ordlyden er i papirene.

Statsråd Knut Storberget [13:32:19]: Søknader om billighetserstatning stiles til Justissekretariatene som er sekretariat for Stortingets billighetserstatningsutvalg. Søknadene behandles deretter i ulike faginstanser etter hvilket grunnlag som påberopes. Søknader om billighetserstatning for hepatitt C-rammede forberedes i Sosial- og helsedirektoratet. Saksbehandlingstida ved søknad om billighetserstatning avhenger av hvilket grunnlag det søkes erstatning for.

Som redegjort for tidligere, bl.a. i spørretime 25. oktober 2006, har saksbehandlingstida for billighetserstat-

ningssaker vært utilfredsstillende lang. På den bakgrunn ble det i april 2006 nedsatt en embetsmannsgruppe som foreslo flere tiltak for å redusere saksbehandlingstida, og det er tilført ressurser til de fagetatene hvor saksbehandlingstida var særlig lang, og til Justissekretariatene. Målsettingen er at søknader om billighetserstatning totalt sett ikke skal ta lengre tid enn 14 måneder, der saken skal til forberedende behandling i en fagetat. Gjennomgående søker man å redusere saksbehandlingstida i fagetatene til ett år, mens målet for Justissekretariatene er at søknadsbehandlingstida der totalt sett ikke skal ta lengre tid enn to måneder.

Fortsatt er det dessverre slik at saksbehandlingstida for mange sakers vedkommende er lengre enn målsettingen, og Justissekretariatene opplyser at de i sitt foreløpige svar til søkerne opplyser at forventet saksbehandlingstid er 18 måneder i saker som skal forberedes i en fagetat. Dette skyldes lang saksbehandlingstid i fagetatene. Justissekretariatene har ikke skilt mellom de ulike søknadsgrunnlagene, slik at alle som søker billighetserstatning, har fått tilsvarende standardbrev om saksbehandlingstid.

Som sagt, forberedes søknader fra hepatitt C-rammede av Sosial- og helsedirektoratet, og behandlingen av de første søknadene tok forholdsvis lang tid. Etter at man både i Sosial- og helsedirektoratet og Justissekretariatene nå har fått noe erfaring med disse sakene, har saksbehandlingstida heldigvis gått ned, og disse sakene har nå gjennomgående kortere saksbehandlingstid enn andre saker om billighetserstatning. Justissekretariatene opplyser at de heretter tar sikte på å skille mellom de enkelte søknadsgrunnlag i det foreløpige svar som sendes ut, noe jeg antar også spørren er begeistret for.

Både helseministeren og jeg er opptatt av at disse sakene finner sin løsning. Jeg ser likevel at det må ta noe tid for at sakene skal bli tilfredsstillende forberedt, slik at søkerne får den erstatning de er berettiget til. For søknader fra hepatitt C-rammede kan jeg nå opplyse om at man forventer en total saksbehandlingstid på ca. åtte måneder.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [13:34:56]: Først av alt vil jeg takke statsråden for svaret.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at innlegg skal rettes til Presidenten.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [13:35:06]: Beklager, president.

Det er viktig å være oppmerksom på at den gruppen det gjelder, er mennesker som er blitt smittet gjennom det norske sykehusvesen, det norske helsevesen. Det er mennesker som har hatt lidelser mellom 13–14 og 20 år. Det er allerede i dag slik at altfor mange av dem er borte. Derfor er det særdeles viktig å få ned saksbehandlingstiden, slik at disse kan bli gitt hjelp. Jeg vil derfor gjerne få statsråden til å bekrefte at tiden i dag for dem det gjelder, blir åtte måneder eller under.

Statsråd Knut Storberget [13:35:55]: Vi jobber på spreng med disse sakene, og jeg vet at Justissekretariatene

gjør hva de kan, og der forventer man nå en total saksbehandlingstid på åtte måneder. Det er etter min mening i hvert fall betydelig bedre enn det man tidligere har signalisert i brev, og også det man faktisk har stått overfor.

Vi har hatt store grupper med erstatningsøkende mennesker som nå henvender seg til Justissekretariatene, store oppgjør i Stortinget om krigsbarn, utdanningslidende samer – mange grupper som har meldt seg på, og det har vært tunge saker. Det var bakgrunnen for at jeg i april 2006 tok et initiativ til å få nedsatt den embetsmannsgruppa, slik at vi fikk saksbehandling raskere i de underliggende etater. Justissekretariatene er bare et overordnet organ. Vi er helt avhengige av å få med oss de respektive fagetater. Nå ser det heldigvis ut til at dette gir resultater. Slik sett mener jeg også vi har reparert det som spørren har ønsket – klarere brev ut samtidig med redusert saksbehandlingstid.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [13:37:07]: Jeg er meget glad og fornøyd med at statsråden her bekrefter at det som har vært praksis ved Justissekretariatene, en minimumstid på 18 måneder for denne behandlingen, ikke vil være eksisterende overfor den gruppen som vi her snakker om. Jeg imøteser det med stor glede.

Statsråd Knut Storberget [13:37:27]: Jeg takker for det.

Presidenten: Da går Stortinget tilbake til spørsmål 18.

S p ø r s m å l 1 8

Vigdis Giltun (FrP) [13:37:54]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til statsråd Sylvia Brustad:

«Det er stor mangel på spesialister innen psykiatri og psykologspesialister ved Sykehuset Østfold.

Hvor mange ubesatte stillinger kan sykehuset ha om driften fortsatt skal være forsvarlig, og hvilke virkemidler er tatt i bruk for å besette stillingene?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:38:19]: Psykisk helsevern har svært høy prioritet i Regjeringa, og vi arbeider kontinuerlig med å styrke dette feltet ytterligere. Jeg kan opplyse at betydelig flere psykiatere og psykologer er tilstilt i det psykiske helsevernet, gjennom ressurser til oppfølging av Opptappingsplanen for psykisk helse. Vi er dermed godt i rute med å nå målene for helsepersonell, som ble satt i opptappingsplanen.

Sjøl om tallene peker i riktig retning, er det vanskelig for helseforetakene å rekruttere tilstrekkelig med helsepersonell. Dette varierer geografisk rundt om i landet. Dette har man også erfart i Østfold. Som kjent er det Helse Øst RHF som har ansvar for helsetilbudet til befolkninga i Østfold, og de opplyser at sjukehuset har satt i gang flere tiltak som skal sikre stabilisering og rekruttering av leger og psykologer med spesialistkompetanse. Sjukehuset har opplyst at man forventer at man i løpet av året skal få på plass fagfolk i de fleste stillingene, og dermed sikre

et tilstrekkelig antall med spesialistkompetanse. Sykehuset Østfold er i likhet med flere andre sjukehus forpliktet til å innrette virksomheten slik at pasientene sikres et faglig forsvarlig tilbud. Et forsvarlig tilbud er dels avhengig av antallet spesialister, men også av hvordan ressursene blir brukt. Ved Sykehuset Østfold er spesialistkompetansen mobil, dvs. at leger og psykologer settes inn der det er behov for dem.

Rekruttering av leger og psykologer med spesialistkompetanse er en utfordring som Sykehuset Østfold HF deler med mange andre. En forutsetning for at sjukehuse- ne, og jeg vil også si kommunchelsetjenesten, skal få rekruttert tilstrekkelig med helsepersonell, er at det utdannes nok personell.

Dimensjonering av grunnutdanningene og det faglige innholdet er viktig for tilgangen på helsepersonell og den formelle kompetansen de får. Antallet studieplasser i medisin og psykologi er fastsatt av Kunnskapsdepartementet i samråd med mitt departement, Helse- og omsorgsdepartementet. Dimensjoneringa tar utgangspunkt i antatt behov for ulike personellgrupper på landsbasis og forutsetter gode analyser og beslutningsgrunnlag. Disse forholdene er omtalt i Nasjonal helseplan 2007–2010. Departementet skal vurdere hvordan vi kan få bedre grunnlag for å dimensjonere utdanningene. Vi vil også, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, vurdere hvordan dagens systemer og prosesser kan forbedres, slik at også innholdet i disse utdanningene er tilpasset de oppgaver og utfordringer som er i helsetjenesten.

Fra 2006 har departementet satt i gang forsøksordninger med tre måneders psykiatritjeneste for turnusleger. Dette er gjort for at turnuslegene skal få bedre kjennskap til det psykiske helsevernet, og for at flere leger skal få lyst til å velge psykiatri som spesialitet. For å sikre et tilstrekkelig antall spesialiststillinger innen psykisk helsevern har vi også øremerket et antall stillinger, og vi har stilt krav om at de regionale helseforetakene skal være særlig oppmerksomme på situasjonen i det psykiske helsevernet.

Denne helhetlige tilnærminga mener jeg vil bidra til at vi sikrer tilgangen på spesialisert kompetanse innen psykisk helsevern.

Vigdis Giltun (FrP) [13:41:32]: Jeg må si jeg føler meg direkte lurt når jeg ser resultatet av opptrappingsplanen innenfor psykiatri – en opptrappingsplan som vi har trodd har gått veldig, veldig greit, med noen små ting som henger igjen.

Når det gjelder Østfold, spurte jeg hva som var gjort for å rekruttere leger til sykehuset. Det fikk jeg ikke noe svar på, annet enn at det var gjort mye, men det ble ikke satt fingeren på noe konkret. Nå er det kun et mindretall av stillingene for spesialistlegene som er besatt i Østfold. Når vi ser på de budsjetterte stillingene ved sykehuset, er 50 pst. ubesatt. Når man ser på de budsjetterte stillingene ved DPS-ene, bortsett fra i Moss, er faktisk 60 pst. ubesatt. Det gjelder spesialistlegestillingene og overlegestillingene. Dette synes jeg er ganske alarmerende. Vi var i Helse Nord nå, og der var det også slik ved DPS-ene at

50 pst. var ubesatt, men der var alle sykehusstillingene besatt.

Jeg lurer jo videre på hva det er Sykehuset Østfold nå må gjøre for å få besatt disse stillingene, og om det er forsvarlig med så mange ubesatte stillinger. Det var det som var spørsmålet. Hvor mange ubesatte stillinger kan de drive det med, og samtidig si det er forsvarlig?

Statsråd Sylvia Brustad [13:42:48]: Jeg har ingen opplysninger som tilsier at det tilbudet som gis ved Sykehuset Østfold i dag, er uforsvarlig. Da hadde vi selvfølgelig grepet inn med en gang. Jeg må igjen vise til at Sykehuset Østfold har opplyst oss at de forventer at en i løpet av året skal få på plass fagfolk i de fleste stillingene, og dermed sikre den spesialistkompetansen som er nødvendig.

Så hører jeg at representanten Giltun sier at hun føler seg lurt i forhold til opptrappingsplanen. Det er i hvert fall et faktum at vi nå utdanner flere enn vi gjorde før. Det er et faktum at vi har øremerket antallet stillinger på dette området. Vi bruker mer penger på det. Det er også et faktum at Regjeringa og departementet nå har pålagt leger å ha turnustjeneste også innenfor psykiatrien. Vi gjør en rekke ting for å få dette på plass.

I tillegg er det denne regjeringa som har satt i gang en gjennomgang av hele avtalespesialistordninga, som ikke minst også dreier seg om psykologer og psykiatere, hvordan vi i større grad skal kunne få dem inn, slik at vi også kan prioritere innenfor det offentlige helsevesenet ved bruk av de ressursene.

Vigdis Giltun (FrP) [13:43:58]: Det faktum og den realitet jeg forholder meg til, er at over 50 pst. av disse stillingene ved Sykehuset Østfold faktisk er ubesatt. Da hjelper det ikke om de er budsjettert med, eller om de ligger i budsjetter eller i planer. Legene har sendt en bekymringsmelding som er undertegnet av fire overleger og en sjefpsykolog ved Sykehuset Østfold. De er veldig bekymret for rekrutteringen. De mener at det ikke er forsvarlig slik det er i dag, og de er bekymret for at det blir brukt vikarer, noe som er veldig dyrt – man får ikke nok ut av pengene ved å bruke vikarer. Det er et dårligere behandlingstilbud ved at pasientene må forholde seg til stadig nye leger. Det blir også brukt leger som kan dårlig norsk, som afghanske, pakistanske og polske leger, som får inn alvorlig syke unge jenter som er i en situasjon hvor de forsøker å ta selvmord. Dette er ingen god situasjon. Det er jo snakk om utdanning og rekruttering, og dette er noe som haster. Det er også sendt bekymringsmelding fra Norsk psykiatriforening i et brev til statsråd Brustad om nettopp dette.

Statsråd Sylvia Brustad [13:45:05]: Det har vi tatt fatt i. Det er derfor vi utdanner flere, har pålagt psykiatritjeneste, øremerker stillinger og går gjennom avtalespesialistordninga. Jeg må jo også si at dette problemet har ikke oppstått i løpet av det halvannet året som denne regjeringa har hatt ansvaret. Fremskrittspartiet har hatt

utallige muligheter, gjennom flere år, til å få flere inn i disse stillingene. Jeg må si at jeg har ikke sett så veldig mye til det.

Jeg er enig i at det fortsatt er utfordringer. Det er derfor vi akter å gjøre noe med det. Når det gjelder denne tiraden mot utenlandske leger generelt og utenlandsk helsepersonell, må jeg si at mange av dem gjør en flott innsats i vårt helsevesen. Det er faktisk store deler av helsevesenet vårt som ikke hadde gått rundt hvis ikke vi hadde hatt arbeidskraft fra andre land. Det som imidlertid er viktig, er at de kan språket vårt, slik at de kan kommunisere med pasientene. Men det er noe helt annet enn å angripe folk fordi de er av en annen opprinnelse enn oss.

S p ø r s m å l 1 9

Fra representanten Thore A. Nistad til helse- og omsorgsministeren:

«I avisa Gudbrandsdølen Dagningen 20. februar vises det til flere tomme rom ved Sykehuset Innlandet HF på Lillehammer, mens flere pasienter må ligge på gangen. Både ved dette sykehuset og flere andre tilsvarende sykehus er situasjonen likedan. Dette blir gjort for å spare penger i et land som har 2 000 milliarder kr på sparebok utenlands.

Er disse sparetiltakene noe statsråden går god for, og hva vil statsråden gjøre med situasjonen?»

S p ø r s m å l 2 0

Fra representanten Inge Lønning til helse- og omsorgsministeren:

«Samarbeidsregjeringen iverksatte tiltak for å styrke tilbudet om tidlig rehabilitering til hodeskadde. Tidlig rehabilitering er avgjørende for at disse pasientene skal ha mulighet for å gjenvinne viktige funksjoner. Landsforeningen for trafikkskadde opplyser at bare 50 pst. av de aktuelle pasientene får slik rehabilitering pga. manglende kapasitet i helseforetakene.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle hodeskadde pasienter som har behov for det, kan få et tilbud om tidlig rehabilitering?»

Presidenten: Disse spørsmålene bortfaller.

S p ø r s m å l 2 1

Svein Flåtten (H) [13:46:30]: Jeg har et spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Ifølge lokal presse har helseministeren gitt signaler om at Sandefjord sykehus kan fortsette som kommunalt sykehus, trass i helseregionens planer om nedtrapping. «Signalene» skaper store forventninger hos en lokalbefolkning som er skuffet over stadige reduksjoner i sykehusstilbudet.

Hvilket innhold i dette sykehusstilbudet, og hvilken finansiering fra statens side av den kommunale drift, ser statsråden for seg?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:47:01]: Ansvar for å tilby sjukehustjenester til befolkninga i Sandefjord ligger hos det regionale helseforetaket, og Regjeringa legger ikke opp til å endre de ansvarsforholdene. Samtidig arbeider vi for å få til bedre samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og de kommunale tjenestene, slik at pasientene får et helhetlig og mer sammenhengende tjenestetilbud. Jeg oppfatter det også slik at det er det representanten er opptatt av. Flere steder i landet har man inngått samarbeid mellom regionalt helseforetak og kommunehelsetjenesten og utformet gode helsetjenester til befolkninga. Jeg stiller meg positiv til at man også starter en slik prosess i Sandefjord.

Skal man lykkes med slike samarbeidsprosesser, må man ta utgangspunkt i de rammene vi har for ansvarsfordeling, og ordningene for finansiering. Samtidig er det viktig at finansieringssystemet ikke oppfattes som en hindring for gode, faglige løsninger. Men finansieringsordningene i seg sjøl kan ikke løse utfordringene på områder hvor det er behov for nært samarbeid mellom tjenestenivåene.

Regjeringa vil i forbindelse med gjennomgangen av aktivitetsbaserte finansieringsordninger, altså ISF-ordninger, vurdere eventuelle tiltak på finansieringsområdet som kan forbedre pasientforløpet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, slik at man ikke er avhengig av i hvilken del av tjenesten man faktisk får hjelp.

Som evalueringsrapporter, Agenda Muusmann-rapporten om sjukehusreformen, har påpekt, står vi overfor store samhandlingsutfordringer. Det er ikke bra for pasientene hvis ikke vi får orden på dette. Derfor må vi legge stor innsats i å utvikle en helhetlig helsetjeneste med vekt på god samhandling, der også de tradisjonelle grensene for primær- og spesialisthelsetjenesten utfordres. Hovedtyngden av samhandlingsutfordringene må møtes lokalt og baseres på lokale variasjoner og behov. Så langt er det iverksatt en rekke gode samhandlingstiltak. Enkelte steder er tilbudet om spesialisthelsetjenester desentralisert gjennom ambulant virksomhet, og enkelte steder deltar de kommunale tjenestene i slutfasen før pasienten skal skrives ut fra sykehuset. Andre steder er kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten samlokalisert. Eksempler på dette er legevakt i sykehus, intermedieæravdeling og distriktsmedisinske sentre.

Regjeringa vil støtte opp under denne utviklinga. Vi samarbeider bl.a. med Kommunenes Sentralforbund om en nasjonal avtale med et nasjonalt oppfølgingsystem som skal støtte opp under lokal samhandling.

Regjeringa har, som spørteren sikkert er kjent med, også satt av egne midler som skal støtte prosesser knytta til videreutvikling av lokalsjukehusene og til samhandlingstiltak, ikke minst for inneværende år. Det vises her til St.prp. nr. 44 for 2006-2007 Om endringer i statsbudsjettet for 2007 under Helse- og omsorgsdepartementet, som ble lagt fram for Stortinget i februar, og som nå er til behandling her i huset. Vi er derfor noe tidlig i prosessen når det gjelder fordeling av disse midlene, men utvikling av et tilbud i Sandefjord synes relevant for denne bevilgninga.

Svein Flåtten (H) [13:50:05]: Takk for svaret.

Jeg er glad for at statsråden presiserer at det er et statlig ansvar å drive sykehusene. Jeg synes det er utmerket at man får til samhandling og samordning. Det som imidlertid er situasjonen, er at når denne type diskusjoner kommer opp, oppfatter befolkningen det slik at man skal tilbake til et kommunalt drevet sykehus, som skal omfatte alle de funksjoner som et gammeldags sykehus hadde, med poliklinikker av flere slag, med akuttmottak osv.

Jeg vil gjerne at statsråden bekrefter at det ikke er slik. Det man snakker om, er en lokalt tilpasset samhandling mellom det kommunen skal yte av tjenester, og det som spesialisthelsetjenesten skal stå for, men i regi av helseregionen.

Statsråd Sylvia Brustad [13:51:13]: Jeg kan bare gjenta at når det gjelder ansvaret for å tilby sjukehus tjenester, også i Sandefjord, tilligger det de regionale helseforetakene, eller med andre ord staten. Jeg er selvfølgelig åpen for at man kan finne lokale løsninger i samarbeid med kommunen og regionale helseforetak for hvordan man skal utføre forskjellige tjenester som er lokalt tilpasset, for det er ingen tvil om at vi har et stort behov for å bli bedre når det gjelder samhandling. Men det er ingen tvil om at det er staten og derved de regionale helseforetakene som har hovedansvaret for sjukehus tjenestene.

Svein Flåtten (H) [13:51:53]: Når det gjelder de lokale løsninger, som jeg forstår at statsråden er opptatt av, synes jeg det er forbilledlig og bra. Tenker hun seg da at helseregionene, dvs. staten, kan overdra sykehuseiendommer til kommunene, slik at de står noe friere med hensyn til hva deres eget tilbud til befolkningen skal inneholde, ved at eierskapet er kommunalt?

Statsråd Sylvia Brustad [13:52:31]: Det er vanskelig for meg som statsråd å gå inn i alle detaljer på alle sjukehus landet rundt. Det mener jeg er en sak mellom det regionale helseforetaket og kommunen. Jeg vil ellers vise til at Regjeringa nå har stilt til disposisjon – dersom Stortinget slutter seg til det – 50 mill. kr, hvor vi bl.a. ønsker å utprøve ulike samhandlingstiltak for inneværende år. Her er det fritt fram å søke, også for Sandefjord sjukehus. Det må gå via den aktuelle helseregionen, altså Helse Sør, inn til det blir sammenslått til Helse Sør-Øst. Det er mulig å sende søknad. Jeg kan ikke love over bordet at det vil bli innvilget, men jeg vil i hvert fall si at det jeg nå vet om det som skjer ved Sandefjord sjukehus, er det interessante ting som det er mulig å se nærmere på.

Presidenten: Spørsmål 22 er allerede besvart.

S p ø r s m å l 23

Harald T. Nesvik (FrP) [13:53:44]: Jeg vil få lov til å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Personer med stemmelidelser, språkvansker og hørselshemninger kan i dag få hjelp av audiopedagog eller

logoped etter gjeldende bestemmelser i folketrygdloven § 5-10. Dette sikrer brukerne hjelp uavhengig av bostedskommunens økonomi. Denne refusjonsordningen er nå foreslått fjernet i en høringsrunde som nå er avsluttet. I den forbindelse har mange sentrale høringsinstanser advart mot de negative konsekvensene en slik endring vil kunne medføre.

Hva vil statsråden foreta seg i denne saken?»

Statsråd Sylvia Brustad [13:54:22]: Kommuner og fylkeskommuner har, slik spørteren helt sikkert er kjent med, i henhold til opplæringsloven ansvar for å gi spesialundervisning, herunder logopediske og audiopedagogiske tjenester. De logopediske og audiopedagogiske tjenestene som dekkes etter folketrygdloven, dekkes også med hjemmel i opplæringsloven.

Folketrygden har ikke ansvar for å yte tjenester eller sørge for at tjenestene er riktig fordelt etter behov. Den har heller ikke ansvar for at privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger gir tilbud til dem som har størst behov for hjelp. Dagens ordning innebærer at de instanser som har ansvar for å yte tjenestene, altså kommuner og fylkeskommuner, ikke har innvirkning på hvilke tjenester som ytes fra privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger. Brukernes rettigheter svekkes ved at kommunen kan avslå søknad om tjenester som brukeren har rett til etter opplæringsloven, og overlate til brukeren å finne fram til et alternativt privat tilbud. Dagens ordning innebærer også at kommunene vil kunne unndra seg sitt ansvar for tjenestene i ulik grad, og det har vi sett eksempel på.

I kommuneproposisjonen, St.prp. nr. 61 for 2005-2006, ble det varslet at Helse- og omsorgsdepartementet ville sende på høring et forslag om endringer når det gjelder trygdefinansiering og spørsmål om privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger. Et alternativ var da at de midlene som i dag utbetales som trygderefusjon til privatpraktiserende logopeder og audiopedagoger, ble overført til kommunene. Med en slik endring må jeg si at ansvarsforholdene ville framstå som klarere. Logopediske og audiopedagogiske tiltak ville i større grad bli sett i sammenheng med andre pedagogiske og rehabiliteringsrelevante tiltak, og det ville gi økte muligheter for å kvalitets sikre tjenestene.

Flertallet av logopeder og audiopedagoger arbeider i offentlig helsetjeneste og vil ikke bli berørt av eventuelle endringer. Mange av de logopeder og audiopedagoger som driver privat praksis, driver dette som deltidspraksis i tillegg til annen stilling i det offentlige. Logopeder og audiopedagoger som driver privat praksis, er ulikt geografisk fordelt. Det finnes logopeder som driver privat praksis i større eller mindre omfang, i om lag 200 kommuner. Det er få audiopedagoger som driver privat praksis. Samlet antall årsverk for private logopeder og audiopedagoger anslås til ca. 120.

Når det gjelder framdriften av denne saken, har jeg kommet til at jeg, på bakgrunn av de innspill vi har fått, vil se dette spørsmålet i en videre sammenheng. Jeg vil derfor ikke fremme en odelstingsproposisjon denne våren med sikte på iverksetting fra 1. juli 2007, slik det var vars-

let, men jeg vil komme tilbake igjen på en egnet måte. Jeg har heller ikke tatt endelig stilling til innholdet i saken.

Harald T. Nesvik (FrP) [13:57:18]: Først vil jeg få takke for i hvert fall konklusjonen til statsråden. Jeg er ikke nødvendigvis like enig i innholdet i det som ble lest opp her, men jeg er i hvert fall fornøyd med at man foreløpig utsetter dette og vil se det i en bredere sammenheng. Jeg tror både statsråden og jeg har fått ganske mange tilbakemeldinger om at man er usikker. Man er selvfølgelig usikker på vegne av dem som jobber med dette, men ikke minst er det usikkerhet knyttet nettopp til en del av dem som har behov for disse tjenestene, og hvordan dette vil gi utslag for dem. Det er det som er det desidert viktigste.

Grunnen til at jeg tar opp denne problemstillingen, er den usikkerheten som mange brukere har. Man er redd for at man mister et viktig tilbud. Når det bl.a. gjelder dem som har fått cochlea-implantat, er det en nær sammenheng mellom det behandlingsmessige tilbudet man i dag får i sykehus, og den oppfølgingen som skal skje i ettertid. Jeg vet ikke om statsråden kan si noe om hvordan høringsinstansene har sett på denne saken. Er det et stort flertall for en eventuell slik endring, eller det motsatte?

Statsråd Sylvia Brustad [13:58:29]: Det er ingen tvil om at det er noen ulike oppfatninger omkring denne saken. Det er også riktig at det har vært mange tilbakemeldinger på saken. Jeg må bare understreke at målet her er jo ikke at folk skal få et dårligere tilbud. Målet er at vi skal gi innbyggerne våre et bedre tilbud. Det er rettesnoren i alt vi prøver å gjøre noe med.

På bakgrunn av at det har kommet en god del innvendinger, vil jeg bare gjenta at jeg ikke kommer til å rushe denne saken. Det kommer ikke en proposisjon om dette nå. Jeg kommer til å bruke litt mer tid på å gå inn i det og se det i en videre sammenheng, før vi anbefaler en konklusjon for Stortinget.

Harald T. Nesvik (FrP) [13:59:08]: Det er gledelig å høre det. Uten at man eventuelt kommer med en proposisjon om å endre det, vil jo ordningen bli opprettholdt. Dette er styrt gjennom lov, og det kan kun endres gjennom endring av lov. Det er i hvert fall positivt at inntil noe slikt foreligger og blir behandlet i denne sal, vil ordningen bli opprettholdt. Det er positivt.

Jeg setter selvfølgelig ikke spørsmålsteget ved om statsråden ønsker å gjøre det best mulig. Det har jeg full forståelse for og full tiltro til at hun gjør. Det er slik at kommunene av og til faktisk må velge mellom hvilke lover som man skal bryte. Nå skal ikke jeg blande inn kommuneøkonomien, det gjør sikkert statsråden effektivt selv i sitt svar, slik hun pleier å gjøre. Saken er bare den at vi må ikke komme i en situasjon hvor det er bostedsadressen vår som er utslagsgivende for hvorvidt vi får denne språkopplæringen eller ikke, og det er den faren som er der. Men jeg er beroliget av statsrådets svar. Jeg setter pris på at statsråden vil ta en bredere runde på dette, og at brukerne nå kan føle seg trygge på at det i hvert fall ikke skjer

noen endring på denne siden av sommeren – og forhåpentligvis ikke i det hele tatt.

Statsråd Sylvia Brustad [14:00:20]: Jeg takker bare for tilbakemelding.

Ballen ble jo spilt hit, i den forstand at denne regjeringen har til hensikt at kommunene skal slippe å bryte lover. Det er derfor vi i løpet av det halvannet året vi har hatt ansvar, har gitt 18 milliarder kr mer til kommunene. Det er et bidrag også for å gjøre dette tjenestetilbudet bedre.

S p ø r s m å l 2 4

Gunnar Kvassheim (V) [14:00:53]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Landslaget for Hjerte- og Lungesyke mener at respiratorbruken ved norske sykehus er preget av tilfeldigheter, og at det er behov for gjennomgang av regelverket for å sikre pasientenes interesser på en bedre måte.

Vil statsråden medvirke til en slik gjennomgang, med sikte på at praksis ikke i så stor grad avhenger av situasjonen ved det enkelte sykehus og de pårørendes innsats?»

Statsråd Sylvia Brustad [14:01:22]: Respiratorbehandling vil kunne inngå som en del av den intensivmedisinske behandling på mange medisinske fagområder og behandlingssituasjoner – fra intensivbehandling av nyfødte til behandling av alvorlig syke KOLS-pasienter, for å nevne noen eksempler. Behandlinga foregår både på sjukehus og i enkelte tilfeller også som hjemmerespiratorbehandling.

Pasienter i Norge har krav på at helsehjelpa som gis, skal være forsvarlig. Dersom en pasient har behov for helsehjelp i form av respiratorbehandling, skal pasienten gis denne behandlinga. Hvorvidt pasienten har et slikt behov, vil selvfølgelig bero på en konkret og helhetlig vurdering av pasientens diagnose og helsetilstand.

Vurderinga av om pasienten har krav på helsehjelp og innholdet av denne helsehjelpa, er en medisinsk-faglig vurdering som skal tas av behandlingsansvarlig helsepersonell.

Så er det viktig for meg å understreke at pasientens/pårørendes mening skal tas hensyn til når det skal tas avgjørelse om helsehjelp og hva den skal inneholde. I henhold til pasientrettighetsloven § 3-1 har pasienten rett til å medvirke ved gjennomføring av helsehjelpa. I dette ligger det bl.a. at pasienten skal tas med på råd dersom det må foretas et valg mellom ulike behandlings- eller undersøkelsesmetoder. Spørsmålet om rett til nødvendig helsehjelp kan imidlertid bli satt på spissen i saker hvor det er tale om uenighet mellom pasient/pårørende og helsepersonell. Her vil de kliniske etikkomiteene ved sjukehusene kunne bidra til å sikre en god dialog mellom pasienter/pårørende og helsetjenesten slik at det blir gode, åpne prosesser og åpne beslutninger. Her har jeg dialog med de kliniske etikkomiteene ved sjukehusene for å finne fram til ordninger som gjør at pårørende/den det gjelder, alt avhengig av

hva vi her snakker om, får større muligheter til å kunne bidra inn i beslutninger i de komiteene.

Dersom pasienten eller pårørende f.eks. mener at det burde ytes helsehjelp over et lengre tidsrom enn det ansvarlig helsepersonell mener, kan pasienten eller representant for pasienten også klage til Helsetilsynet i fylket. Etter pasientrettighetsloven kan en pasient også kreve fornyet vurdering. Dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å få en ny vurdering av om det finnes andre behandlingsalternativer. Det kan vel hende i den tida vi lever i, med så stor teknologisk utvikling, at denne utfordringa ikke bli mindre i tida framover, men kanskje større. Da er det viktig både å ha muligheter til å få en «second opinion» og andre vurderinger dersom ting låser seg.

Det finnes også faglige veiledere og nasjonale retningslinjer for ulike medisinske fagområder. Disse tar også opp respiratorbruk, hvis det er relevant. Innholdet i veilederne og de faglige retningslinjene er å anse som anbefalinger og råd til personell som skal ta de medisinskfaglige vurderingene. For hjemmerespiratorbehandling er det opprettet et nasjonalt kompetansesenter for dette. Målet med disse tiltakene er å sikre likeverdig pasientbehandling av høy kvalitet.

I framtida tyder prognosene på at det f.eks. vil bli langt flere pasienter med KOLS innlagt i våre sjukehus. Allerede i dag utgjør KOLS den hyppigste årsaken til sjukehusinnleggelse blant voksne med lungesjukdommer. Denne pasientgruppa krever at sjukehusene har faglig oppdatert kunnskap om behandling og oppfølging. Og det er ingen tvil om at respiratorbehandling er høyst aktuell her, særlig fordi stadig flere blir rammet av KOLS.

Det betyr at vi har store utfordringer i tida framover. Derfor lanserte Regjeringa, på Stortingets oppfordring, en nasjonal KOLS-strategi i november i fjor. I oppfølginga av denne strategien har jeg gitt Sosial- og helsedirektoratet i oppdrag å opprette et nasjonalt KOLS-råd, med representanter fra fagmiljøene, brukere og Sosial- og helsedirektoratet. Det skal også utarbeides faglige retningslinjer for diagnostisering og behandling av KOLS-rammede. Dette skal bidra til å sikre likeverdig og kunnskapsbasert behandling og oppfølging av pasientene. Siden det er pekt på bekymring i forhold til ulikhet i bruk av respirator overfor KOLS-pasienter, vil jeg særskilt be Sosial- og helsedirektoratet om å se på denne saken sammen med KOLS-rådet.

Jeg er av den oppfatning at ut fra den kunnskap vi har i dag, gir regelverket et godt utgangspunkt for at de rette beslutninger skal tas, og for at, hvis det følges, pasienters og pårørendes synspunkter tas hensyn til. Som nevnt er det her snakk om medisinsk-faglige vurderinger som behandlingsansvarlig helsepersonell skal ta med utgangspunkt i pasientens behov for helsehjelp. I tillegg er det etablert kliniske etikkomiteer ved de aller fleste sjukehus. Disse komiteene bidrar til grundig håndtering og drøfting av etiske problemstillinger, og det skal skje i dialog med berørte parter, herunder pasienter og pårørende. Videre har jeg forventninger til at det arbeidet som nå er satt i gang på KOLS-området, vil føre til gode resultater når det

gjelder forbedring av tilbudet og oppfølginga av landets KOLS-pasienter.

Gunnar Kvasshem (V) [14:06:44]: Jeg takker for svaret, som jeg oppfatter som positivt i forhold til den intensjonen som ligger bak mitt spørsmål.

Jeg opplever at statsråden tar problemstillingen på alvor, og at hun ønsker å gå i dybden på dette for å se om det er erfaringer som høstes, som gjør at en kan forbedre de retningslinjer som brukes ved denne type behandling.

Bakgrunnen for mitt spørsmål er både en henvendelse fra Landslaget for Hjerte- og Lungesyke, som mener det er behov for å gå igjennom dette, og en konkret sak ved Universitetssykehuset i Stavanger, hvor en pasient og pårørende følte at de kom under press og at de pårørendes innsats var avgjørende for at behandlingen fortsetter. Jeg håper at statsråden er enig i at det er hensynet til pasienten fullt ut og ikke knappe ressurser og behov for å frigjøre respiratorer som skal være avgjørende for den behandlingen som den enkelte pasient møter.

Statsråd Sylvia Brustad [14:07:42]: Nei, jeg må bare understreke at har mennesker behov for respiratorbehandling, skal de få det, uavhengig av hvilket sjukehus eller hvilken helseregion de tilhører.

Jeg vil igjen understreke at jeg er opptatt av at pasienter og pårørende, så langt det er mulig, skal tas med på råd med hensyn til hvilken behandling som gis, og når en eventuelt også skal slutte med behandlinga når det er problemstillinga. Jeg vil også si at jeg har dialog med helseforetakene om dette, med representanter for de kliniske etikkomiteene. Det er nødvendig at dette tas på største alvor, og jeg kommer til å følge saken. I de fleste tilfeller går jo dette svært bra, men det finnes, som representanten Kvasshem sier, også eksempler på at det ikke alltid går bra. Da handler det om å gi ting tid, og det handler ofte om at ikke de pårørende og pasientene er tatt godt nok med på råd, og det skal de bli.

Gunnar Kvasshem (V) [14:08:40]: I forbindelse med den konkrete saken som jeg nevnte, sa fagsjefen ved det aktuelle sykehuset at det kunne være et dilemma mellom behovet for apparat og hvor mange som står i kø for å bruke det. Det er denne typen dilemma som verken helsepersonell eller pasient og pårørende må føle skal være avgjørende for beslutninger som tas.

Statsråden sa at det er en del rettigheter en har, en del støtte en kunne få i en vanskelig situasjon. Hun pekte bl.a. på de etiske råd. Det er viktig at pasient og pårørende blir gjort kjent med disse rettighetene og prosedyrene, slik at de ikke tilfeldig kommer fram som et resultat av denne dialogen når en står i en vanskelig og gjerne opphetet situasjon. Jeg vil oppfordre statsråden til å medvirke til at pasient og pårørende som er i en slik situasjon, får klarlagt hvilke rettigheter de har, og hvilke prosedyrer som kan brukes for å få den best mulige behandlingen.

Statsråd Sylvia Brustad [14:09:39]: Jeg er helt enig i at pasienter og pårørende må vite hvilke rettigheter og

(Statsråd Brustad)

muligheter de har, og i den grad det ikke er godt nok kjent, skal jeg forsøke å bidra til at det blir bedre kjent.

Jeg kjenner ikke til den konkrete saken, naturlig nok, som representanten her viser til, så det er umulig for meg å kommentere den. Men jeg vil i hvert fall stresser at Regjeringa nå har gitt betydelig mer penger til sjukehusene, og jeg vil også stresser at vi på ulikt vis, ikke minst gjennom nasjonale retningslinjer, skal bidra til at om man trenger respiratorbehandling, skal ikke det være avhengig av om man tilhører her eller der. Trenger du det, skal du ha den behandlinga – punktum.

S p ø r s m å l 2 5

Laila Dāvøy (KrF) [14:10:37]: Jeg vil gjerne få stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Ifølge Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon bidrar ordningen med sprøyterom til at rusmiddelmissbrukere setter sterkere doser. I løpet av ett år måtte ambulansetjenesten tilkalles til sprøyterommet 36 ganger pga. overdose. Statsråden har foreslått å forlenge sprøyteromslovens virketid med to år, til desember 2009.

Vil statsråden revurdere hvor lenge sprøyteromsloven skal virke når hun mottar evalueringen av sprøyteromprosjektet fra Statens institutt for rusmiddelforskning?»

Statsråd Sylvia Brustad [14:11:19]: Sprøyterom er ment å være et skadereduserende tiltak. Formålet med sprøyterom er å bidra til økt verdighet for tungt belastede narkotikaavhengige, gi økt mulighet for kontakt og samtaler mellom rusmiddelavhengige og hjelpeapparatet, forebygge infeksjoner og smitte og redusere antall overdoser og overdosedødsfall. Da prøveordninga med sprøyterom ble etablert, ble det besluttet at erfaringsgrunnlaget og virkningene av sprøyterom skulle evalueres. Evalueringa skal undersøke om sprøyterom faktisk kan bidra til å oppnå de uttalte målene med tjenesten, bl.a. å redusere antall overdoser og overdosedødsfall.

Når resultatet av evalueringa foreligger til sommeren, vil vi i Helse- og omsorgsdepartementet vurdere den nøye. Evalueringa vil forhåpentligvis gi et bedre grunnlag for å kunne ta stilling til om sprøyterom bør kunne etableres som en permanent tjeneste eller ikke. Dersom det er aktuelt å legge til rette for sprøyterom som en permanent tjeneste, må det fremmes som et høringsforslag. Dersom vurderinga rundt evalueringa viser at sprøyterom ikke er egnet til å oppnå de uttalte målsettingene for tjenesten, og vi mener sprøyterom ikke bør etableres som en permanent tjeneste, vil prøveordninga bli avsluttet.

Sprøyteromsloven og dens forskrifter gir det rettslige grunnlaget som gjør det mulig å gjennomføre prøveordninga. Loven gir derimot ikke grunnlag for å etablere eller drive sprøyterom utenfor prøveordninga. Dersom prøveordninga avsluttes, vil det ikke være adgang til å etablere eller drive sprøyterom, selv om lovens virketid ennå ikke er avsluttet. Med andre ord: Hvis vi velger å ha permanente ordninger med sprøyterom, og anbefaler det, må vi lage en ny lov.

Laila Dāvøy (KrF) [14:13:11]: Jeg takker statsråden for svaret.

Nå er det slik at flere har vært usikre på hva denne evalueringen kan inneholde, og iallfall har Forbundet Mot Rusgift fryktet at evalueringsrapporten vil belyse mange negative og klanderverdige forholdt rundt sprøyterommet i Oslo, og de har advart departementet mot å forlenge loven. Nå hørte jeg hva statsråden sa: Hvis evalueringen viser at det er negative konsekvenser, og man kanskje ikke skal fortsette med sprøyterom, vil prøveordninga bli avsluttet.

Mitt spørsmål er: Vil statsråden da, når hun ser evalueringen, umiddelbart stoppe ordninga, eller vil hun si at den skal gå i de to årene som gjelder, eller har man tenkt å fremme et høringsforslag? Dette er det også viktig å vite.

Statsråd Sylvia Brustad [14:14:06]: Når vi får evalueringsrapporten, vil departementet gå inn i det. Denne prøveordninga gjelder innenfor den loven som vi nå har for akkurat denne bestemte sprøyteromsordninga. Hvor fort vi kommer til å ta stilling til det, er litt vanskelig for meg å svare på før jeg har sett innholdet i evalueringsrapporten, så det må jeg be om å få komme tilbake til. Men poenget er i hvert fall at dersom en skulle konkludere med at en vil opprette permanente sprøyterom, må det en ny lovendring til. Dersom en kommer til at en avslutter det, avslutter vi det. Men akkurat når dette vil skje, kan jeg ikke nå si helt bestemt. Men vi skal ikke bruke lengre tid på dette enn nødvendig.

Nå er det ikke sikkert at vi får helt bastante ting i denne evalueringsrapporten, det aner jeg ingenting om pr. i dag. Men de som skal utarbeide den, meldte veldig klart at for å få en ordentlig evaluering av ordninga, trengte de litt lengre prøvetid når det gjelder dette sprøyterommet, og det er det vi har gitt dem mulighet til.

Laila Dāvøy (KrF) [14:15:10]: Jeg har i alle fall sett at SIRUS, som driver denne evalueringen, har sagt at de ikke trenger noe mer tid for å gjøre ferdig det oppdraget de har fått av statsråden. Det jeg har reagert på, er den lange tiden man faktisk utvider denne prøveperioden med, og at man skal trenge så lang tid for å vurdere dette. Hvis resultatet er negativt, synes jeg det er oppsiktsvekkende. Jeg ber statsråden om at hun relativt raskt går inn i evalueringen og finner ut om det her er ting som er så alarmende at man kanskje rett og slett bør stoppe det tidligere.

Jeg har også lyst til å spørre statsråden om en annen ting, og det har med alle disse overdosetallene å gjøre, som vi sikkert er usikre på mange av oss – om de er høyere eller lavere enn det man vil finne i samfunnet for øvrig. Jeg kunne tenke meg å spørre statsråden om det ville vært en idé å kartlegge antallet overdoser generelt i samfunnet, slik at man faktisk kunne sammenliknet med de overdosetallene som man nå får en veldig god oversikt over i evalueringen, vil jeg tro.

Statsråd Sylvia Brustad [14:16:14]: Jeg vil bare gjenta: Jeg vil ikke forhåndskonkludere før jeg har sett

rapporten. Det jeg igjen vil si, er at det var noen klare mål med den sprøyteromsordninga. Hvis rapporten skulle vise at vi ikke er i nærheten av de målene, er det gitt hvor vi ender. Hvis rapporten viser det motsatte, er kanskje også svaret gitt. Men det kommer jeg tilbake til når jeg får rapporten.

Når det gjelder SIRUS, har de, i hvert fall etter de opplysninger jeg har fått, hatt et ønske om å få bruke litt lengre tid, slik at de får sett på dette over en lengre periode – men la nå det ligge. Jeg får rapporten til sommeren. Det er ikke veldig lang tid til, det er ikke mer enn en tre måneders tid.

Så har vi et felles mål om å greie å bidra til økt verdighet for den gruppa av mennesker vi her snakker om, og å redusere antallet overdoser og overdosedødsfall. Hvilke tiltak vi da kommer til å sette i verk på bakgrunn av denne rapporten og andre rapporter, kan jeg ikke svare på her og nå, men dette er noe vi kontinuerlig jobber med. Blant annet vil vi i løpet av kort tid presentere en rusplan, hvor selvfølgelig noe av dette vil være temaer som i høyeste grad er berørt.

S p ø r s m å l 2 6

Hans Olav Syversen (KrF) [14:17:37]: «Vi har nå fått et representativt slott. Det samme kan dessverre ikke sies om Slottsplassen. Ved regnvær renner mengder med grus nedover mot Karl Johans gate og etterlater seg en slottsplass som ser svært lite pen ut, bl.a. kommer store asfaltsår til syne flere steder.

Vil statsråden foreta seg noe for å få en mer representativ slottsplass?»

Statsråd Heidi Grande Røys [14:18:05]: Det er rett nok staten som eig både Slottet og Slottsplassen, men eiegen er underlagd disposisjonsrett for H.M. Kongen. I utgangspunktet er det difor Kongen som avgjer kva tiltak ein skal setje i gang på eiegen. Gjennom tidene har det vore mange idear og planar om tiltak for endringar på Slottsplassen, men pr. dato ligg det ikkje føre konkrete planar om tiltak på Slottsplassen.

Elles er eg einig med representanten Syversen i at plassen ikkje framstår i like god stand i all slags vør og til alle årstider. At grusen renn nedover mot Karl Johan, er ikkje pent å sjå på, og det er ikkje spesielt praktisk heller – det gjer rett og slett eit dårleg visuelt inntrykk.

I seinare tid er det teke to initiativ til å gjere noko med Slottsplassen. På slutten av 1980-talet vart det arrangert ein arkitektkonkurranse for total ombygging av plassen. Denne konkurransen vart skrinlagd. På midten av 1990-talet vart det sett i gang ein aksjon for å leggje stein på plassen med stein frå heile landet. Planen var at dette skulle vere ei folkegåve til kongeparets 60-årsdagar. Det oppstod ein ganske stor offentleg debatt om det, og vi hugsar det kanskje både representanten Syversen og eg, og tiltaket vart òg stoppa. Begge tiltaka vart lanserte utan eit tilstrekkeleg antikvarisk og historisk forarbeid. Mykje tyder på at kostnadene ved ei total omlegging og steinlegging av plassen ville ha vorte høge.

Vi er kjende med at det er sett i gang eit utgreiingsarbeid på Slottet for å kartleggje og sjå på dei funksjonelle utfordringane som gjeld for Slottsplassen. Mi haldning er at vi no må vente på den faglege vurderinga som Slottet har teke initiativ til, og vente med å konkludere før vi ser kva ho inneber. Så får vi kome tilbake til saka når vi får dette presentert frå Slottet.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:20:02]: Jeg hadde anledning til å være på Slottsplassen i går. Det var en dag hvor man virkelig fikk se hvordan det kan se ut når den absolutt ikke er som den bør være. Og for å si det slik: Når man har med gjester fra både inn- og utland, er det litt leit at det de først observerer, er en plass som overhodet ikke står i stil med selve Slottet, og at de bruker mye tid og krefter på å bemerke det i stedet for å se på det som er bra.

Jeg er klar over at det først og fremst er Slottets ansvar. Samtidig er det klart at pengene må komme et sted fra. Jeg oppfatter statsråden dit hen at hvis det blir tatt et initiativ fra Slottet, vil hun følge opp det i sitt arbeid med de vanlige budsjettproposisjoner.

Statsråd Heidi Grande Røys [14:21:05]: Det er heilt rett at det ikkje er noko kjekt å ha med seg besøkande opp på Slottsplassen på dei dagane det ser absolutt verst ut der. No er det heldigvis færre regnvørsdagar i Oslo enn det det kan vere andre stader i landet, men det kan vere ille nok, sjølv sagt. Eg opplever at dei tilsette på Slottet gjer kva dei kan for raskt å få sanda på plass, og i det heile har eit stort apparat rundt det.

Elles er det viktig å seie at det foregår ganske mykje oppussing og arbeid ved dei kongelege bygningane som Slottet har pr. no. Vi har nettopp fullført Bygdø Kongsgård, der det skal vere innflytting til sommaren – eit prosjekt som har hatt ei kostnadsramme på over 213 mill. kr. Vi er nettopp i gang på Oscarshall – eit flott prosjekt som det er på tide at vi tek tak i, med dei store verdiane som er der, spesielt når det gjeld inventaret. Der ser vi òg for oss eit meir ope og tilgjengeleg slott for folk når det vert ferdig i 2009. Dette har ei kostnadsramme på 90 mill. kr. – Så vi gjer ganske mykje på ein del andre område når det gjeld Det kongelege slott.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:22:14]: Det er jeg klar over, og også veldig glad for. Vi har tross alt ikke så mange bygg i Norge av en slik karakter som det her er snakk om. Derfor bør vi også ta vare på dem så godt vi kan.

Når det gjelder selve Slottsplassen, er det også et faktum at det er en plass der svært mange befinner seg. Derfor har den også interesse for langt flere enn de som bor på Slottet. Den har stor interesse for denne byens befolkning, og jeg vil tro for besøkende både fra inn- og utland.

Dersom det kommer et slikt initiativ fra Slottet, kan jeg bare oppfordre til og håpe på at departementet og statsråden vil benytte anledningen til å se positivt på det – slik at hun bærer sitt navn som fornyingsminister med rette.

Statsråd Heidi Grande Røys [14:23:02]: Eg kan berre gjenta det eg sa i det fyrste svaret mitt. Eg vil vente på ei fagleg utgreiing før eg har noka meining om kostnader, kven som skal dekkje dei, og kva som skal gjerast. Eg meiner at dei debattane som har vore, har vore litt uverdige. Ein har sett i gang store planar og har hatt store tankar utan at dei har vore fagleg forankra i dei historiske verdiane, og ikkje minst i dei riksantikvariske verdiane. Det er noko med å ta ting i riktig rekkjefølgje.

Vi får vente på ei utgreiing – om ho kjem – før vi eventuelt ser kva vi kan gjere frå Fornyingsdepartementets side.

S p ø r s m å l 27

Per Roar Bredvold (FrP) [14:23:57]: Jeg ønsker å stille landbruks- og matministeren følgende spørsmål:

«I Hedmark er en stor del av årsaken til at stadig flere sauebønder gir opp, den store rovdyrbestanden samt store egenandeler når erstatninger skal utbetales. Samtidig importeres det mer og mer sauekjøtt fra f.eks. New Zealand.

Ser statsråden denne problematikken, og hva vil han bidra med for at vi skal kunne ha et landbruk hvor også bufe er en del av dette?»

Statsråd Terje Riis-Johansen [14:24:25]: Representanten Bredvold fra Fremskrittspartiet stiller et spørsmål som synes å dreie seg om to forhold: Det ene er det problemet som sauenæringa har i deler av landet knyttet til det å drive sauekjøttproduksjon på grunn av rovdyrtap. Det andre er en uttalt bekymring for økt import av sauekjøtt, altså spørsmål knyttet til importvern.

Når det gjelder problemet med rovdyr og tap av småfe på utmarksbeite, er det en utfordring som jeg tar meget alvorlig. Stortinget behandlet St.meld. nr. 15 for 2003–2004 og la der rammene for hvilke rovdyrbestander vi skal ha i de ulike deler av landet, og hvordan de skal forvaltes. Det ligger fast. Samtidig ser vi at tap av særlig sau og rein i mange områder og over flere år har ligget på et altfor høyt nivå og gjort det vanskelig for utmarksnæringene i disse områdene, til tross for uttak av rovvilt og forebyggende tiltak parallelt med det.

Regjeringa har derfor bestemt at det fra beitesesongen 2007 skal utbetales en økonomisk kompensasjon over Landbruks- og matdepartementets budsjett til dyreeier når det ut fra dyrvern hensyn må vedtas inngripende restriksjoner på bruk av beite på grunn av rovdyr. Dette sikrer dyreeier en kompensasjon i tilfeller der fylkesmannen ikke finner å dekke dette over Miljøverndepartementets budsjett, og det er et bidrag som gjør det mulig for dyreeier å opprettholde produksjon med nødvendige endringer, og slik sett dekke det norske markedet med sauekjøtt.

Jeg er bekymret når sauebønder føler at de blir presset ut av næringa på grunn av tragedier som skyldes store tap – som enkelte opplever – av dyr på utmarksbeite til rovdyr. Derfor har også Regjeringa økt innsatsen, slik at det skal være mulig å leve med den doble målsettinga som Stortinget har bestemt.

Vi har økt bevilgningene til forebyggende tiltak over Miljøverndepartementets budsjett med 7 mill. kr for inneværende år, og de er nå på 44 mill. kr. Det er en erstatningsordning som forvaltes av Miljøverndepartementet. I den ordninga erstattes ikke bare dokumenterte tap til rovdyr, men også sannsynliggjorte tap. Andelen sannsynliggjorte tap utgjør her omtrent 90 pst.

For tap som aksepteres som dokumentert eller sannsynliggjort, er det ingen egenandel på erstatningene. Hele dyrets verdi, med tillegg av følgekostnader, erstattes. Sauebøndene er profesjonelle yrkesutøvere som tar dyrenes velferd på alvor. Hovedproblemet er at dyrene gjennomgår lidelser, og mange av sauebøndene opplever at produksjonen føles meningsløs. Derfor er det så viktig å finne løsninger som gjør det mulig å drive tradisjonelt sauehold basert på utmarksbeiting, samtidig som rovviltpolitikken er en del av rammebetingelsene for næringa. Det jobber jeg med.

Så til problemstillinga rundt mulig import av sauekjøtt. At en representant for Fremskrittspartiet uttrykker bekymring for økt import av sauekjøtt, er både overraskende og gledelig. Det er ikke mange ukene siden jeg sjøl var i en debatt med representantens partiformann på Jæren om en del landbrukspolitiske spørsmål. Det ble da uttrykt relativt tydelig fra partiformannen at Fremskrittspartiets mål var å avvikle importvernet for jordbruksvarer. I en slik situasjon vil jo land som New Zealand og Australia, med den sauenæringa og den strukturen de har, relativt lett utkonkurrere det alt vesentlige av det saueholdet som representanten Bredvold er bekymret for. Importvernet er en bærebjelke i landbrukspolitikken for en hjemmemarkedsorientert næring i et høykostland med vanskelige produksjonsforhold.

Dersom det er slik å forstå at Fremskrittspartiet etter det møtet og den debatten på Jæren som jeg refererte til, har fått ny innsikt i grunnlaget for den norske landbrukspolitikken og har skiftet standpunkt i denne saken, er det gledelig for meg, og det er gledelig for norske bygder. Dersom partiet ikke har skiftet mening, er nok fortsatt utfordringer fra de på to bein i denne sammenheng en like stor trussel for sauebøndene i Hedmark som ulv og bjørn.

Per Roar Bredvold (FrP) [14:29:06]: Jeg takker statsråden for første halvdel av svaret, som jeg synes var et positivt svar. Det andre kan kanskje diskuteres.

Det jeg vil fram til, er at når Norge kan produsere sauekjøtt og ikke behøver å importere det, må det være positivt. Men slik situasjonen er ute i distriktene i dag, er det vanskelig å produsere sauekjøtt på grunn av den feilslåtte rovdyrpolitikken vi har i Norge. Det er det som gjør at importen av sauekjøtt fra f.eks. New Zealand øker. Vi kan gjøre dette helt annerledes.

Dette handler om mange ting. Det handler bl.a. om bosetting. For Hedmarks del har antall gårdsbruk som driver med saueproduksjon, blitt redusert med ca. 2 000 fra 2001 til 2006. Antall sauer er nesten det samme, men antall bønder har blitt redusert ganske sterkt. Det er ganske fare-

truende for distriktspolitikken og for distriktssynet om hvor folk skal bo, slik at distriktene blir helt forandret.

Statsråd Terje Riis-Johansen [14:30:14]: Importen dreier seg om ca. 0,4 pst. av kjøttproduksjonen internt i Norge, så når det gjelder sauekjøtt, har vi, selv med en utfordrende situasjon på rovdysiden, relativt god egendekning.

Når det gjelder representanten Bredvolds bekymring i forhold til nedlagte gårdsbruk og hva det betyr, så synes jeg det er interessant å høre de bekymringene. Jeg mener å huske at jeg har vært i noen debatter med andre representanter fra Fremskrittspartiet som har vært noe mindre bekymret for hva det betyr for Bygde-Norge om antallet gårdsbruk og antallet bønder er noe færre. Så jeg hilser den bekymringen velkommen. Jeg mener selv at det er en utfordring å legge til rette for at vi kan utvikle gårdene rundt om på bygda, og hvis Fremskrittspartiet ønsker å delta i det, så er det en hyggelig overraskelse.

Per Roar Bredvold (FrP) [14:31:20]: Jeg takker statsråden nok en gang for svaret.

Fremskrittspartiet vil ha en frivillig utvikling, ikke en politisk styrt utvikling når det gjelder landskap og ikke minst landbruk ute i distriktene. Jeg har vel heller ikke fått så mye støtte fra statsrådets parti her i Stortinget når Fremskrittspartiet har lagt fram sine forslag om bl.a. rovdyr. Det sier seg selv at hvis vi har en rovdyrpolitikk som

tar mer vare på rovdyr enn bufe, så får vi ikke den utviklingen vi ønsker ute i distriktene. Da blir det på rovdyre-nes premisser.

I avisen Glåmdalen i dag kan vi lese om en ulv som gikk 80 mil, så det handler litt om å se på vår rovdyrpolitikk i forhold til rovdyrpolitikken i de andre skandinaviske landene også, slik at vi har en tilnærmet lik rovdyrpolitikk. For skal distriktene overleve, kan vi ikke ha en politikk som gir rovdyrene fri passasje alle steder.

Statsråd Terje Riis-Johansen [14:32:19]: Jeg er enig i at det å fokusere på balansen mellom rovdyr og husdyr i Bygde-Norge er viktig. Det ligger jo en todelt målsetting til grunn for rovdyrpolitikken. Det betyr at på den ene siden må vi forholde oss til at det er rovdyr i den norske fauna. Samtidig må vi være effektive når det gjelder uttak av rovdyr der hvor rovdyr ikke skal være. Det har miljøvernministeren og jeg signalisert tydelig i det brevet vi sendte i sommerferien, hvor det med en mer effektiv politikk på rovdysiden blir poengtert fra vår side. I den forbindelse er det som nå skjer med jerv, ett eksempel på dette. Miljøvernministeren har nå gått inn og økt uttaket av jerv, for en ser at en ikke har tatt ut det antallet som var forventet i forhold til å ha en balanse her.

Presidenten: Da er den ordinære spørretimen over, og dagens kart er ferdigbehandlet.

Møtet hevet kl. 14.34.
